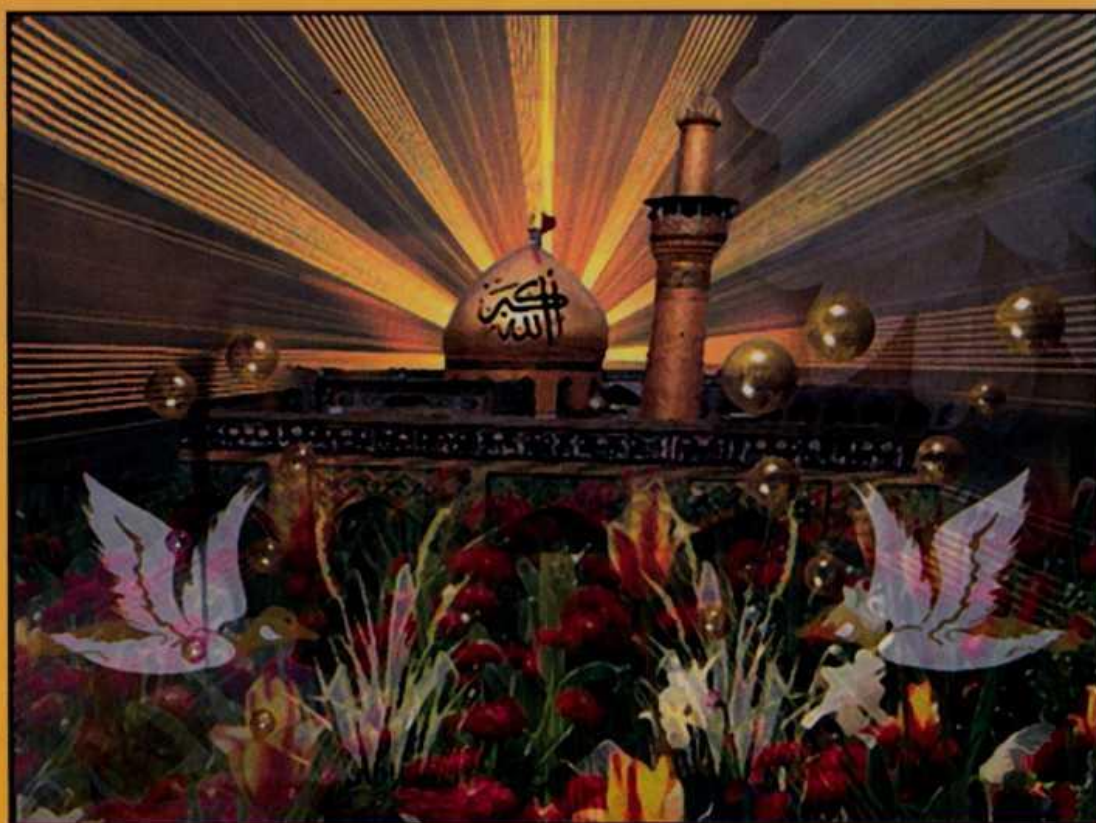

Jusuf el Karadawi

Islam

civilizacija budućnosti

Naslov originala:

د. يوسف القرضاوي
الإسلام حضارة الغد

Prijevod dr. Sulejman Topoljak

Dr. Jusuf el-Karadavi **ISLAM CIVILIZACIJA BUDUĆNOSTI**

Novi Pazar, 2004

UVOD

Gospodaru naš, Tebi neka je hvala onako kako to dolikuje Tvojoj uzvišenosti, Tvome licu i Tvojoj najuzvišenijoj vlasti.

Neka je oprost i spas na Tvoje najodabranije stvorenje, posljednjeg Tvoga poslanika i vjerovjesnika, našeg velikana, imama i uzora, Muhammeda, s.a.v.s.

A potom:

Svijet je doživio različite i raznovrsne civilizacije na različitim podnebljima i u različitim vremenima. One su doživljavale svoj procvat, a potom vehle, pojavljivale se i nestajale, dolazile i odlazile.

Neke od njih su bile na istoku, a neke na zapadu. Neke su se prostirale na jednom ili dva područja dok su druge bile rasprostranjene na više područja.

Neke su se uspjele održati vijek ili dva dok su druge opstajale vijekovima i milenijima.

Međutim, svijet nije doživio civilizaciju kao što je civilizacija koja danas dominira njime. Toliko je rasprostranjena da je svojim utjecajem i djelovanjem obuhvatila cijeli svijet, njegov istok i zapad, ruralna i gradska područja. Zbog svega toga počela se nazivati svjetskom civilizacijom iako je njen otac i tvorac - Zapad.

Ova civilizacija je dala čovjeku toliku moć i sredstva koja mu nije priuštila nijedna prijašnja civilizacija. Priuštila mu je uzroke raskoši i razne oblike uživanja koja čovjek prije, u svojoj dugoj povijesti, nije poznavao, pa čak ni sanjao niti maštao.

Ipak, pored svih ovih uspjeha i ogromnih mogućnosti, ova civilizacija nije uzimala u obzir čovjekovu prirodu niti se obazirala na specifičnosti kojima se odlikuje čovjek. Ova civilizacija se ne zanima za ljudsku budućnost i sudbinu, tako da je spoznaja koju nudi ova civilizacija i njen lični napredak opasnost za nju. Na ovu civilizaciju i njene pobornike se odnosi ovo što je Kur'an rekao:

»Pa kada se zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dode zapovijed Naša, noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničega nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmišlja« (Junus, 24).

Nedostatak ove civilizacije se ogleda u tome što se osjetila nezavisnom od Allaha, što Ga je odvojila od vlasti u Njegovoj kraljevini i ponijela se kao da je ona stvoritelj i upravitelj ovog svijeta.

Dala je prioritet svemu što je materijalno nad svime što je duhovno i usredsredila je sve svoje potencijale na što veću proizvodnju robe i luksuza kako bi se udovoljilo što većem i raznovrsnijem broju strasti i prohtjeva pa makar to bilo nauštrb etičkih vrijednosti i morala.

Kada se to sve ima na umu, onda ne čudi što ona ne posjeduje duhovnost i pored divovskog tijela, što se njeno svjetlo utrnulo iako je ostala njena vatra. Tako je ta civilizacija postala dunjaluk bez vjere, nauka bez i mana i kip bez duha.

Ovaj sud se odnosi, bez sumnje, na većinu ove civilizacije i na ono što je vidljivo danas u Svijetu. Mora se priznati da ovdje i ondje postoje i klice dobra i svjetiljke Upute. To je Allahov sunnet koji vlada među ljudima. Možda je taj hajr upravo ono što odgađa rušenje i nestanak te civilizacije. Međutim, mora se imati na umu da je ibret u onome što je pretežnije i da se na većinu proteže integralni propis, kako su rekli naši klasični pravници (fekihi).

Ove stvari su upravo uznemirile iskrene učenjake, mislioce, publiciste i političare. Uznemirilo ih je to da ovu civilizaciju, zbog spomenutih stvari, ne zadesi ono što je zadesilo civilizacije koje su joj prethodile i da se i nad njom ne primijeni Božanski zakon, koji ne zaobilazi i ne privileguje nikoga.

Mi muslimani se bojimo za ovu civilizaciju od onoga što se boje i iskreni njeni kritičari, jer od dobra koje ona nosi u sebi koristimo se svi, a i zlo koje nosi u sebi je opasnost za sve. Prema tome, nas zanima da sačuvamo njeno dobro, a da izbjegnemo njeno zlo.

To se može ostvariti samo putem civilizacijske misije koju muslimani nude Svijetu. To je Božanska, ljudska i moralna misija. Odlikuje se ravnomjernošću i sveobuhvatnošću. Ona omogućuje čovjeku da izgrađuje Zemlju, da na njoj bude Božiji zastupnik i da Ga obožava, i to sve sa korisnom naukom, iskrenim imanjem, dobrim djelima i međusobnim preporučivanjem Istine i strpljenja.

Mi ne želimo rušiti savremenu civilizaciju, jer će se ona onda srušiti na glave svih. Mi samo želimo da je zaštitimo od nje same i da joj ponudimo spasonosni pojas koji će je zaštititi od ponora koji joj prijeti kao što prijeti i nestankom cijelog čovječanstva.

Mi smo jedini koji posjedujemo alternativu, a ona je islam, sa kojim je Allah slao sve Svoje poslanike i objavio sve Svoje Knjige i kojim je On zadovoljan da bude životni program za sva njegova stvorenja - pod uvjetom da ga pravilno razumijemo, primijenimo i pozivamo ka njemu nudeći ga ljudima praktično, a ne u praznim teorijama. Na taj način ćemo biti ummet kakav je Allah htio da budemo kada je rekao: «I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi i da Poslanik bude protiv vas svjedok» (El-Bekare, 143). »Gospodaru naš, daruj nam Svoju milost i pruži nam u ovom našem postupku prisebnost« (El- Kehf,10).

Doha, zul-ka'de 1413.

Maj, 1993. Dr. Jusuf Karadawi

PRVO POGLAVLJE DUH SAVREMENE CIVILIZACIJE I SPECIFIČNOSTI NJENE MISLI

- ♦ Duh savremene civilizacije
- ♦ Idejni korijeni zapadnjačke civilizacije
- ♦ Osobenosti i karakteristike zapadnjačke misli

Svaka civilizacija baš kao i čovjek, ima tijelo i duh. Njeno tijelo predstavljaju njeni materijalni napreci kao što su građevine, fabrike i mašine kao i sve ono na čemu se zasniva životna raskoš, ukrasi i uživanja ovoga svijeta.

Njen duh, pak, čini skup ideja, shvatanja, moralnih vrijednosti, ponašanja i običaja koji se ogledaju u načinu životu pojedinaca ili zajednica, u njihovim međusobnim odnosima, pogledu na vjeru, život, svemir, čovjeka, pojedinca i zajednicu.

Velike civilizacije koje je upamtila ljudska historija međusobno su se razlikovale po svojim pogledima na materijalizam i duhovnost. Tako je u nekima od tih civilizacija nadvladavao materijalizam, u drugima metafizika, dok su kod nekih te stvari bile uravnotežene.

Civilizacija koja danas vlada Svijetom je zapadnjačka civilizacija.

Ta civilizacija ima svojih dobrih strana, koje niko ne može negirati. One se ogledaju u uvažavanju ljudske slobode, a posebno je to izraženo unutar njihovih država. Ogleda se i u nesputavanju ljudskih ambicija i mogućnosti tako da je čovjek te civilizacije uspio pokoriti prirodu u svoju korist. Uspio je razbiti atom za svoje dobro. Uspio je da leti zrakom kao ptica, da roni u moru kao riba i da ide u zemlju kao džin. Čak je uspio da se vine u vasionu i da stigne do Mjeseca... Pokrenuo je biološku i

informatičku revoluciju.

Uspio je, također, da proizvede taj čudni aparat - kompjuter- koji mu je uštedio vremena i intelektualnog napora.

Sve je to uspio postići zahvaljujući nauci čije je zakone otkrio i fantastično je iskoristio i primijenio (tehnološki) uz izvrsnu administraciju i strategiju i preciznu kontrolu i usmjerenje.

Zbog svega toga, obični čovjek je uspio da živi takvim luksuznim životom na kojem bi mu pozavidjeli i kraljevi iz prošlih stoljeća, koji nisu posjedovali ni nešto čime bi se suprotstavili ljetnoj žegi niti žestokoj zimi, tj. nisu posjedovali klimatske uređaje niti centralno grijanje koje danas posjeduje obični čovjek.

Nisu posjedovali ni razne automate koji se pokreću ili gase pri samom dodiru malog dugmeta, čime se osvjetljava tama, ili priprema hrana, ili zagrijava hladnoća, ili hladi vrućina, ili približava ono što je udaljeno, ili da progovori željezo. Danas čak postoje naprave koje se mogu aktivirati bez pritiskanja ikakvih dugmadi, kao što su elektronska vrata, liftovi, itd.

Pored ovih materijalističkih divovskih ostvarenja, ipak, stvarnost potvrđuje da ova civilizacija svojim sljedbenicima nije donijela očekivanu sreću niti smirenost. To je civilizacija sa slonovskim tijelom, a sa mišijim duhom.

Da...nedostatak savremene civilizacije je u prekomjernoj njenoj šicardžijskoj materijalizaciji koja se uvukla u njenu bit i nagnala nas da tvrdimo da ja ona srž te zapadnjačke civilizacije, osnova njene filozofije, opća njena karakteristika i bit njene ideje, koja je čini posebnom.

To je ono što treba da osvjetlimo i elaboriramo na ovim stranicama.

Savremena zapadnjačka civilizacija je postavljena na idejnim osnovama čiji se korijeni protežu sve do vremena antičke Grčke i Rima. Prema tome, mi ne možemo precizno razumjeti ovu civilizaciju ako ne budemo spoznali izvor zapadnjačke misli iz kojeg je preuzeta i na kojoj je izgrađena i dok ne budemo znali sadržaje i specifičnosti ove ideologije.

Pod zapadnjačkom ideologijom mislimo na teorijsku ideologiju koja vlada savremem Zapadom, Evropom i Amerikom. Prema tome, pod tim mi ne mislimo na naučnu misao koja počiva na zapažanju i pokusu, nego na filozofijsku misao koja tamo ljudima definiše pogled na vjeru, život, kosmos, čovjeka, spoznaju i etičke vrijednosti. Ona obuhvata metafizičku filozofiju (pozitivnu i negativnu)...,filozofiju morala raznih škola i filozofiju sociologije raznih pravaca, struja i odsjeka.

Svejedno je li neka od ovih misli bila liberalna ili socijalistička, kapitalistička ili komunistička; ona se smatra zapadnjačkom u osnovi po svojim korijenima, odlikama i karakteristikama iako se po svom obliku i ograncima međusobno razlikuju jedna od druge.

Sto se tiče naučne misli zasnovane na metodi indukcije, mi protiv nje

nemamo nikakvih zamjerki. Međutim, činjenica je da je ona u osnovi preuzeta iz islamskoarapske civilizacije koja ju je fokusirala i doživjela koristeći je kao svoj vrhunac na raznim segmentima ljudskog života. Islamski učenjaci su tu metodu smatrali kur'anskom.

Objektivni zapadnjački učenjaci i historičari nauke i civilizacije priznaju muslimanima originalnost u toj metodi, kao i to da su je Zapadnjaci preuzeli od njih. To se jasno vidi u djelima Privolta, Džordža Sartona, Gustava Lobuna i drugih objektivnih učenjaka koji to potvrđuju.¹

ODLIKE I KARAKTERISTIKE ZAPADNJAČKE MISLI

Ova zapadnjačka teorijska misao je posebna misao koja se odlikuje svojim obilježjima i specifičnostima koje je izdvajaju općenito od istočnjačke misli, a posebno od istočnjačkoarapskoislamske misli. Te osobenosti imaju duboke korijene koje je prate još od nastanka starogrčkih država koje su se iz njih prenijele na stari Rim, a tako su se prenosile sve dok nisu doprle do savremene Evrope, a iz nje u Ameriku. Na te osobenosti su vršile uticaj i historijski faktori koji su djelovali kroz sukobe koji su se odigravali u srednjem vijeku i ostavili svoje tragove sve do danas.

1. Nejasna predstava o Bogu

Prvo obilježje zapadnjačke misli je nejasna predstava o istinskom Bogu. Ta civilizacija nema jednu jasnu predstavu o Bogu i predstavlja Ga onako kako Mu ne dolikuje; ta predstava je nejasna i nedefinisana oba-
vljena fantazijama i nepoznanicama. Može se s pravom konstatovati da Zapad, kako potvrđuje njegova histo-rija, nije nikada imao ispravnu spoznaju i viziju Boga. Nikada nije došao do ispravnog vjerovanja u Stvoritelja kosmosa i njegova Upravitelja. Zapad nikada nije poznavao suštinu Božanstva koje sve zna, koje sve može, koje sve svojom voljom čini, koje je dobro i milostivo.

¹ Pogleclaj: Poglavlje "Ed-Dinu fi 'asri-l-'ilmu" "Bejjinetu-l- halli-l- islami ve šubehatu-l-'almanijjine ve-l-mutegarrikin" str.15, Izdanje Mektebetu vehbe, Kairo, 1993.

To zbog toga što Zapad ne poznaje pravo poslanstvo, nepogrešivu Objavu i direktnu spoznaju kao što to mi poznajemo u našoj povijesti. Zato je Zapad bio prisiljen da sam traga za prvim uzrokom, ili prvim po-
kretačem, ili za nužnim bitkom. Na tom putu se spoticao i padao, pa su tako u tom traganju preovladale mašta i strast.

Čak i filozofi koje historija filozofije naziva teozofima, tj. onima koji su u načelu priznavali postojanje Boga a odbacili poricanje Božanstva i ateizam, kao što su veliki umovi poput Sokrata, Platona i Aristotela, nisu imali ispravnu viziju Boga. Njihova vizija Boga je bila nepotpuna,

nedefinisana i obavijena mnogim fantazijama i smušenostima.

Uzmimo za primjer boga kako ga predstavlja Aristotel, Prvi učitelj, kod starih Grka. Da vidimo koji je to bog? Je li to Bog koga mi poznajemo, koji je Stvoritelj svega, koji daje nafaku svakom stvorenju, koji upravlja svime, koji zna šta je bilo, šta se sada zbiva i šta će biti, ili je to neki drugi bog mimo Ovog kojeg poznajemo?

Poslušajmo o tome jednog savremenog historičara filozofije, Vila Duranta, koji je u djelu - "Sjaj-i bijeda filozofije" rekao: »Aristotel zamišlja Boga kao duha koji je svjestan svog bića«. Ovo je ponovo nedefinisan i skriven duh. To zbog toga što Aristotelov bog nema apsolutno nikakvu funkciju. On ne posjeduje nikakve želje, niti volju, niti cilj. Njegova svrha je apsolutno neznatna. Toliko je funkcionalna da on apsolutno nema nikakve funkcije. On je apsolutno savršen, pa zbog toga nije u mogućnosti da poželi bilo šta i zbog toga ne radi ništa. Njegova jedina zadaća je da razmišlja o suštini stvari. S obzirom da je on bit svih stvari i oblik svih oblika, to, opet, znači da mu je jedina funkcija da razmišlja o sebi.

Koliko li je samo jadan i bijedan Aristotelov bog! On je kralj, ali nema nikakve ovlasti! On posjeduje, ali ne vlada!

Onda ne čudi što Englezi vole Aristotela. Njegov bog je potpuno identičan sa njihovim kraljem, ili se može reći da je njihov kralj kopija Aristotelovog boga.

Ako je Aristotelov bog ovoliki miskin, jer nema nikakve ovlasti u kosmosu, ipak je Platonov bog, koga sljede savremeni neoplatonisti, još veći jadnik jer on ne meditira ni o čemu, čak ni o sebi.(3)

2. Materijalistička stremljenja

Jedno od osnovnih obilježja zapadnjačke misli je materijalizam. Pod ovom karakteristikom mislimo na tendenciju koja samo vjeruje u materijalizam i kroz njega objašnjava kosmos, spoznaju i moral u isto vrijeme negirajući metafiziku i sve što se ne može dokučiti osjetilima. Prema tome, ta tendencija ne vjeruje u Boga stvoritelja ovog svemira, niti u poslanike kojima dolazi Objava, niti u vječni duh kod čovjeka, niti u postojanje drugog svijeta, niti u nevidljivi svijet, niti daje prednost idealističkim vrijednostima nad trenutnim koristima i uživanjima iz prostog razloga što se te stvari ne mogu potvrditi osjetilima niti se mogu dokazati zapažanjem i pokusom.

Zapadnjačka misao, prema tome, prezire duhovnost...zato što je ta misao senzualna, ne pridaje važnost spiritualnosti...zato što je pozitivistička, ne vjeruje u idealizam.

Napominjem da mi ovdje donosimo sud na osnovu većine i onoga što preovladava. Zato neka nam niko ne prigovara i ne tvrdi da na Zapadu ima spiritualista, moralista i idealista, jer se na izuzecima ne gradi pravi lo nego se ono gradi nad većinom, kako je poznato.

Ova materijalistička tendencija je dominirajuća u savremenom životu Zapada, na teorijskom ili na praktičnom njegovom planu. Tako je danas postalo poznato kod onih koji su dobro upućeni u znanje da je današnja istinska vjera Zapada materijalizam.

Moguće je da oni koji površno gledaju na stvari ne prodirući do suštine poreknu ovu činjenicu ili da joj se začude, jer im je poznato da narodi Zapada u cjelini slijede kršćanstvo, a i mnogi njihovi ustavi eksplicitno to potvrđuju i definišu čak i pravac tog kršćanstva poput katoličanstva ili protestantizma. Tako npr. Francuska sebe smatra zaštitnikom katoličanstva u Svijetu; Engleska, pak, sebe smatra zaštitnikom protestantizma, a nju je danas u tome naslijedila Amerika.

U Njemačkoj, Francuskoj i Belgiji postoje velike kršćanske katoličke partije. Neke od njih su došle na vlast nekoliko puta. Britanska konzervativna stranka ima u svome programu i cilj da uspostavi kršćansku civilizaciju.... Kako onda, nakon svega ovoga, možemo sumnjati u zapadnjačku religioznost i pobožnost?!

Međutim, ne treba da nas priviđenja zavaraju i odvedu od činjenica, niti forme od suštine, niti imena od pojmova.

Kršćanstvo kod Zapadnjaka je samo parola za koju se vezuju, krst oko koga se okupljaju i izlet do crkve u danima vikenda. Kršćanstvo kod njih nije moralna vrijednost u koju vjeruju niti doktrina kojoj se pokoravaju, niti je to zakon po kome svoj život uređuju. Mi, normalno, govorimo o većini Zapadnjaka, a ne o pojedincima koji su izuzeci u odnosu na većinu, jer su oni u odnosu na svoj narod kao oaza u pustinji.

Kod savremenog Zapadnjaka, ako uspiješ otkriti njegovu pravu ličnost, naći ćeš da je to čovjek čija je vjera materijalizam, a pravac militarizam (koristoljublje).

Citirat ćemo ovdje Evropljanina, velikog intelektualca, Austrijanca Leopolda Vajsa, koji je primio islam i postao poznat kao Muhammed Asad. On u svom djelu „Islam na razmeđu puteva“ kaže: «Savremeni Evropljanin, pored toga što bezrezervno poriče postajanje duše kao stvarne činjenice, svrsi života ne pridaje nikakvu važnost. Načelno se može reći da je on razmišljanju o svrsi života i uzimanju pouke iz toga okrenuo leđa.

Religiozni pravac se zasniva uvijek na doktrini koja vjeruje u postojanje jednog generalnog moralnog zakona gdje smo mi ljudi prisiljeni da se pokorimo njegovim zahtjevima. Međutim, savremena zapadnjačka civilizacija ne priznaje da se ikome treba pokoriti osim ekonomskim, društvenim ili nacionalnim zahtjevima. Stvarno božanstvo kome se pokorava ova civilizacija nije duhovno nego materijalno.«¹

Potom je spomenuti autor analizirao razlog neprijateljskog odnosa evropske civilizacije prema vjeri i došao do zaključka da je to zbog dva

razloga.

Prvo, zato što je Evropa naslijedila bizantijsku civilizaciju sa njenim potpunim materijalističkim pravcem kad je u pitanju ljudski život i njegova vrijednost.

Drugo, prirodna ljudska pobuna protiv kršćanskog minimiziranja ovog svijeta i prigušivanja prirodnih nagona i ljudskih potreba.²

Spomenuti autor je vrlo precizno analizirao rimsku civilizaciju, na kojoj je postavljena zapadnjačka civilizacija. Neophodno je da mi to istaknemo, dobro shvatimo i razumijemo. On kaže: »Rimljani u suštini nisu poznavali prave vjere. Njihova tradicionalna božanstva su bila samo blijedo prepričavanje grčkih bajki. To su bile sablasti o čijem postojanju se nije govorilo da bi se sačuvao društveni imidž. Njima (božanstvima) nikada nije bilo dozvoljeno da se miješaju u realne životne probleme. Kada bi se upitalo o njima, ona bi progovarala idolopoklonstvom na jezicima vračara. Međutim, od njih se nikada nije očekivalo da daruju čovječanstvu moralne zakone».

Takva je bila sredina u kojoj se razvila savremena

¹ "El-Islamu 'ala mufteriki-t-turuk, str. 30; drugo izdanje, u prijevodu dr Omera Ferruha.

² Isto, str.40.

zapadnjačka civilizacija. Bez sumnje na nju su ostavili uticaj razni faktori tokom njena razvoja. Također je ta civilizacija, što je normalno, modificirala i izmijenila ovu kulturnu baštinu koju je naslijedila od Rimljana u raznim njenim segmentima. Ipak je jedna činjenica ostala vječna, a to je da sve po čemu se odlikuje danas Zapad u svome životu i moralu vodi korijene iz rimske civilizacije.

Također je ideološka i sociološka klima u antičkoj rimskoj civilizaciji bila čisto utilitaristička, a ne religiozna. I to je istina i nije nikakva farsa.

A takva je i klima danas na savremenom Zapadu...

Zapadnjačka civilizacija ne poriče Boga apsolutno, tj. ne poriče Ga u osnovi, kategorički i jasno. Međutim, ona u isto vrijeme ne vidi da ima mjesta niti smisla za Boga u njenom savremenom ideološkom pravcu.

Tako savremeni Evropljanin nastoji da svoju stvarnu preokupaciju usmjeri samo na ideje koje su u okviru empirijskih znanosti ili na znanosti od kojih se očekuje u najmanju ruku da utiču na društvene odnose čovjeka na jedan opipljiv način. Pošto postojanje Boga ne potpada pod tu ili drugu vrstu, evropski razum u osnovi teži da ukloni Boga iz okvira praktičnih obzira (života).¹

Leopold Vajs nije zanijekao da na Zapadu postoje i religiozni ljudi, ali oni nisu toliko snažni da bi se mogli suprotstaviti nadirućoj materijalističkoj struji ili bitno uticati na usmjeravanje općeg ideološkog pravca. O tome on kaže: »Bez sumnje, na Zapadu još postoje ¹ Ibid, str. 34. mnogi ljudi koji osjećaju i razmišljaju na religiozan način krajnje se

žrtvujući da naprave sklad između svojih vjerskih ubjeđenja i duha svoje civilizacije. Međutim, to su samo izuzeci. Savremeni Evropljanin, bio on demokrat ili fašist, kapitalist ili komunist, radnik ili mislilac, poznaje samo jednu pozitivnu vjeru, a to je obožavanje materijalističkog napretka, tj. vjerovanje da ovaj svijet ima samo jedan cilj, a to je da se ovaj svijet učini sve lakšim i lakšim...Hramovi te religije su gigantske fabrike, kina, hemijske laboratorije, plesne sale i hidro i termocentrale. Sveštenici te religije su mjenjači novca, inženjeri, filmske zvijezde, industrijalci i hrabri piloti. Neminovni produkti svega toga su rad i trud da bi se stiglo do snage i luksuza, što ima za posljedicu stvaranje rivalskih tabora naoružanih naj- savremenijim naoružanjem, odlučnih da se međusobno unište kada im se suprotstave interesi. Sto se tiče kulturnog segmenta, spomenuta je religija na njemu stvorila ljudsku vrstu čija se etička filozofija ograničava na pitanja stvarne i trenutačne koristi, gdje se razlika između dobra i zla ogleda samo u materijalnom napretku i ni u čemu drugom.»*

Svjedočenje Leopolda Vajsa protiv zapadnjačke civilizacije nije jedino. Mnogi Zapadnjaci kršćani potvrdili su isto što i on. Profesor Ebu Hasan Nedevi nam je u svom izvrsnom djelu „Maza hasirel 'alemu bi inhi- tatil muslimin Šta je Svijet izgubio sa dekadencijom muslimana"? citirao engleskog profesora Džuda koji je rekao: »Teorija o životu koja preovladava u ovom ¹ Islam na razmeđu puteva, str. 41. stoljeću i po kojoj se ravna i gleda u svakom pitanju u stvari je stomak i džep.«‘

Izvrstan je bio poznati američki novinar Džon Ginter kada je opisao spomenutu ličnost u svom djelu Fi dahili Evropa (Evropa iznutra) i kada je rekao: »Englezi šest dana u sedmici obožavaju Englesku banku, a sedmi dan odlaze u crkvu.»

Ova svjedočanstva su stara. Stanje se mnogo, mnogo pogoršalo i otišlo nagore od stanja koga su oni zatekli i protiv koga svjedoče. Savremene statistike navode da samo pedeset posto Zapadnjaka odlazi nedjeljom u crkvu. Međutim, i taj njihov odlazak ne mora značiti i ukazivati na pobožnost.

3. Sekularistička stremljenja

Jedna od odlika i osobenosti zapadnjačke misli je i sekularistička tendencija, koja je produkt i nužnost prethodne dvije osobenosti. To je tendencija gdje se vjera odvaja od države ili, drugačije rečeno, od društvenog života.

Vjera je u viziji Zapadnjaka veza između čovjeka i njegova Gospodara čije je mjesto u srcu u grudnom košu, pa ako i izađe iz srca, nije joj dozvoljeno da prekorači zidove bogomolje ili crkve. Ona nema pravo da usmjerava život propisivanjem zakona, obvezivanjem i nametanjem svojih učenja i normi institucijama koje vladaju društvom, da

upravlja obrazovanjem, odgojem, kulturom, medijima, administracijom, ekonomijom, ¹ Maza hasirel 'alemu bi inhitatil muslimine, str. 158., II izd. politikom i zakonodavstvom. Zapad je povjerovao u ovu ideju nakon gorkih konflikata sa vjerskim institucijama predstavljenim u Crkvi, njenim predstavnicima i kleru, koji su za sebe tvrdili da na Zemlji oličavaju Božiju volju sa nebesa i da je njihovo mišljenje vjera, pokornost njima ibadet, a nepokornost sotonizam. Nažalost, njihovo mišljenje i misao za koje su smatrali da su vjera od Boga podržavalo je bajke protiv misli, neznanje protiv znanja, učmalost protiv slobode, nepravdu protiv pravde i mrak protiv svjetla.

Crkva je uspostavila inkviziciju radi protjerivanja nauke, osude razuma, suprotstavljanja izumiteljstvu i borbe protiv svega novog i naprednog. Tako je počinila zlodjela koja nemaju premca u povijesti, i to protiv učenjaka, mislilaca i inovatora. Ubijala ih je žive, a mrtve spaljivala. Kada je kršćanski Zapad osjetio miris islamskog Istoka, digao se da brani svoj identitet. Ustao je protiv svojih dželata i odbacio vjeru koja mu je zabranila ovaj svijet, nauku i razmišljanje. Odbio je vjeru Crkve i papa koji su posjedovali pravo isključenja i oprostajnica od grijeha koje su dijelili kome su htjeli.

Nadiruća zapadnjačka misao je odbila vjeru i sputala je u okove dozvoljavajući joj da se nastani samo u srcima, pa ako i izađe iz njih, usmjeri je ka hramovima i crkvama, i to samo nedjeljom, ne dozvoljavajući joj da izađe iz njih.

Onda ne čudi što je Zapad, nakon što je skinuo vjeru sa svoga prijestolja i odvojio je od vodećih svojih funkcija, uznapredovao nakon što je bio posrnuo, uzdigao se nakon što je bio pao, obogatio se nakon što je bio siromašan i osnažio se nakon što je bio slab, povećao svoje uvjerenje u ono do čega je stigao kroz svoj dugi historijski hod; da vjeri nema mjesta u upravljanju državom i društvom.

Ono što jača ovaj pravac u zapadnjačkoj misli je i to što i samo Jevanđelje potvrđuje i podupire taj pravac. U njemu se prenosi da je Mesih rekao: »Podaj caru carevo, a Bogu Božije.« To znači da je kršćanstvo prihvatilo i odobrilo podjelu života na dva dijela: dio koji pripada državi, tj. caru, i dio koji pripada vjeri, tj. Bogu.

Ova dvojnost, cijepanje i podjela života između Boga i cara ili između vjere i države je od osnovnih karakteristika misli zapadnjačkog čovjeka.

4. Sukob

Jedna od odlika zapadnjačke civilizacije je i ta da je to civilizacija koja je izgrađena i postavljena na sukobima. Od glave do pete, sva je od sukoba, i ne poznaje ni mir, ni smirenost, a ni ljubav. Taj sukob je prodro na sve strane. Raznovrstan je, sa mnogobrojnim aspektima, s različitim oružjima i metodama.

To je sukob između čovjeka i njegove duše, čovjeka i prirode, između čovjeka i čovjeka i između čovjeka i Boga.

Čovjek se na Zapadu mora boriti protiv svoje prirode u kojoj ga je Bog stvorio ako želi da živi idealnim životom koji od njega traži njegova vjera kršćanstvo. Oličenje njegova idealnog života je da seks smatra niskim i prljavim, da odbaci imetak, jer će bogataš ući u nebeska carstva tek onda „kada deva prođe kroz iglene uši“, a zabrani sebi lijepu i ugodnu opskrbu kao i sve ukrase koje je Allah stvorio za Svoje robove, a podnese sve neugodnosti koje mu neko nanese, da podmetne svoj lijevi obraz onome ko ga je ošamario po desnom, pa ako ne mogu sve to uraditi, kao što je slučaj sa većinom ljudi, patit će od kompleksa sukoba koji će se voditi između njegovog idealizma u koga vjeruje i stvarnosti koju živi i prakticira.

Čovjek zapadnjačke civilizacije je i u sukobu sa prirodom, jer on polazi sa stanovišta da mu je priroda neprijatelj koga mora pokoriti i staviti pod svoju dominaciju. Zbog toga oni za taj proces kažu kahru-t-tabi'ati-pokoravanje prirode, što je, bez sumnje, sintagma koja ima svoja značenja i insinuacije. Nasuprot tome, islam naučava da je cijela priroda potčinjena da bude od koristi čovjeku, kao što se to jasno potvrđuje u slijedećem ajetu:

»Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što je na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?« (Lukman, 20).

To je ono o čemu se i Poslanik, s.a.v.s., najljepše i najsentimentalnije izrazio o brdu Uhudu kada je reka- o: » Uhud je brdo koje nas voli i koga mi volimo.«¹

Čovjek u zapadnjačkoj civilizaciji je i u sukobu sa svojim bratom čovjekom, i taj sukob ima različite dimenzije. To je sukob između ljudi radi njihovih privatnih interesa, a posebno radi suvereniteta individualističkih stremljenja i militarističke filozofije, gdje je veoma raširena Hobsova izreka »Čovjek je čovjeku vuk«, nakon čeka je svaki čovjek rekao: »Ja i samo ja, pa neka svijet propadne.«

¹ Prenosi Buhari od Sehla b. S'ada, Tirmizi od Enesa, Ahmed u svom Musnedu, Taberani u Kebiru, Dija od Suvejda b. 'Amira el-Ensarija i nema druge predaje, Ebu Kasim b. Bišran u njegovim Emalijama od Ebu Hurejrea, a navodi ga i Sujuti u El- Džami'u-s-sagiru br. 238, gdje je označio da je vjerodostojan.

To je sukob i između društvenih slojeva i grupa, a posebno kad se zna da svaka grupa nastoji da prigrabi za sebe sve koristi, što drugima nanosi nasilje i što ponižava sve ostale.

To je sukob i između naroda i nacija, a posebno kad se zna žestina tog nacionalnog osjećaja i stremljenja za uzdizanjem i superiornošću kod

svakog naroda. Upravo je to bio uzrok regionalnih i svjetskih ratova, čije tragove u odnosima između bijelaca i crnaca i između bijelaca i drugih općenito osjećamo i danas u Americi, Africi i na drugim mjestima.

To je sukob i između institucija kao što je sukob npr. između Crkve i države, koji je doveo do poznate savremene ideologije poznate po imenu sekularizam, tj. odvajanje vjere od državnih i društvenih pitanja.

Isti je slučaj i sa sukobom između vjere i nauke ili, drugačije rečeno, sukob između institucije koja predstavlja vjeru, a to je Crkva i njeno sveštenstvo, i institucije koja predstavlja nauku, a to su univerziteti, instituti za naučna istraživanja itd. Ovaj sukob se utjelovio u crkvenim sudovima koji su poznati u historiji kao inkvizicija i svih strahota koje su oni nanijeli nauci i naučnicima, od čijih grozota bi i djeca osijedila. Međutim, najkobnije i najgore od svega toga u zapadnjačkoj civilizaciji je sukob između čovjeka i Gospodara ili Boga. Ova ideja je naslijeđena iz dva glavna izvora:

grčkog politeizma i njihovih božanstava koja su napadala, rušila i spaljivala;

Starog zavjeta (Tore i svega onoga što joj je prido- dato), koja predstavlja Boga kao onoga koji mrzi, koji se sveti i koji je ljubomoran. Čak u njoj stoji da, kada je Bog stvorio čovjeka (Adema), počeo se bojati njega i plašiti se da mu neće biti rival u spoznaji ili vječnosti. Zato mu je zabranio da jede plodove sa drveta. Taj bog se borio sa Jakovom (Izraelom) pa ga je Jakov savladao i nije ga se htio okaniti sve dok mu nije obećao da će dati dobro njegovim sinovima i potomstvu.

5. Osjećaj superiornosti nad drugima

Jedna od osobenosti zapadnjačke misli je i osjećaj superiornosti nad drugima i to je osobina koju doživljavaju i koja preovladava u umovima svih Zapadnjaka. Oni vjeruju da su po porijeklu bolji od drugih, da su plemenitije krvi od ostalih i da su stvoreni da vode, da prevlast imaju i da vladaju, a da su drugi stvoreni da budu vođeni i njima potlačeni. Oni vjeruju da su to tako sudbina i priroda odredile.

Zbog tog ubjeđenja kod njih je vladala teorija o odlikovanosti rasa kao i to da svi ljudi nisu jednaki, kako mi muslimani vjerujemo, jer nam je otac i Gospodar jedan. Oni to ne vjeruju nego vjeruju da se narodi i rase razlikuju po prirodi. Vjerovali su da je arijska rasa najbolja, najinteligentnija i najdjelotvornija. U to su vjerovali Renan i drugi filozofi u prošlom stoljeću.

Međutim, ta teorija je sa naučne strane oborena, jer nauka nije mogla potvrditi da je neka rasa bolja od druge po samim njenim prirodnim i urođenim osobinama i odlikama, ali okruženje i uvjet u kojima žive određeni narodi imaju uticaja na te razlike. Civilizacijska baklja je u stara vremena bila u rukama Istoka u vrijeme faraona, Indijaca, Kineza,

Japanaca, Feničana i drugih. Potom se ta baklja prenijela na Zapad za vrijeme grčke i rimske civilizacije. Zatim se ponovo preko arapskoislamske civilizacije prenijela na Istok, pa su je Zapadnjaci, nakon što ih je zapahnuo miris islamskog Istoka preko Andaluzije, Sicilije i krstaških ratova, prenijeli na Zapad. Sada je red na Istok da je ponese, a ne na Zapad, koji nije bio uspješan da vodi civilizaciju i da njome usreći Svijet.

Teorija o odlikovanosti rasa je pala, naučno ali ne i ideološki. Još je ona prisutna u dušama mnogih, ako ne i većine Zapadnjaka, u njihovim odnosima sa drugima. Čudno je da nađemo kod čovjeka koji se smatra velikim učenjakom, dobitnikom Nobelove nagrade za nauku, da vjeruje da je bijela rasa superiornija od ostalih. To njegovo mišljenje ćemo navesti u sljedećem poglavlju.

Zbog svega toga vidimo da Evropljani vjeruju da je Evropa kolijevka ovog svijeta, da je ljudska povijest počela iz nje i da će se u njoj završiti, i da je klasična, postklasična i savremana historija samo evropska historija te da je samo evropska civilizacija-civilizacija.

Tu ideju Evropljani su naslijedili od Rimljana koji su dijelili Svijet, po njihovom mišljenju, na Rimljane i varvare. Svakog ko nije bio Rimljanin smatrali su primitivnim varvarom.

Taj osjećaj superiornosti smo vidjeli općenito kod svih kako se posebno prenosi i širi na području Evrope i kako svaki evropski narod tvrdi da je boljeg i čišćeg porijekla i rase. Tako je Hitler postupio i izišao s parolom da je Njemačka iznad svih; Musolini i njegove pristalice su uzdige parolu da je Italija iznad svih, a slično su postupili i Britanci kada su donijeli parolu u kojoj se kaže: »Zagospodari, Britanijo, i zavladaaj!«

Ponašanje njihovo je kao i ponašanje sinova Israilovih koji tvrde da su oni svojim porijeklom Božiji izabrani narod.

To su najupečatljivije odlike zapadnjačke misli koje su imale traga i uticaja na ponašanje, postupke i njihove odnose sa samim sobom i sa drugima. One su u nekim segmentima imale pozitivne rezultate, dok su u drugim segmentima ostavile pošasti i gorke plodove. Sami Zapadnjaci su uočili loše posljedice te materijalis- tičko-industrijsko-mašinske civilizacije pa su počeli osuđivati njen materijalizam, sekularizam, oholost i zaslijepljenost i tražiti nužno vraćanje religiji nagovještavajući budućnost vjerovanju u Boga.

Nešto od toga ćemo spomenuti na sljedećim stranicama, ako Bog da.

DRUGO POGLAVLJE BOLESTI SAVREMENE CIVILIZACIJE I NJIHOV UTICAJ NA LJUDSKI ŽIVOT

- ❖ Pozitivni rezultati zapadnjačke civilizacije
- ❖ Bolesti i loše posljedice zapadnjačke civilizacije

- ❖ Nemoral
- ❖ Uništenje porodice
- ❖ Duševna uznemirenost
- ❖ Intelektualna poremećenost
- ❖ Zločin i strah

Realan čovjek zapadnjačkoj civilizaciji ne može zaniijekati pozitivne strane i prijatne plodove koje je donijela u ljudski život. To svaki čovjek osjeća u sebi i okolini koja ga okružuje.

Ta civilizacija je uspjela posredstvom napretka matematičkih i prirodnih nauka i primjenom tehnologije da podari čovjeku moć i mogućnosti koja mu prije nikad niko nije podario. Podarila mu je ono što ni u snu nije mogao sanjati niti u javi izmaštati. Preko tih sredstava, aparata i drugih ostvarenja omogućila mu je takav život koga prije nisu imali ni kraljevi ovog svijeta. Ta civilizacija je čovjeku skratila daljine i približila mu prostor. Uštedila mu je vrijeme putem raznih prijevoznih sredstava: brodova, vozova, auta i aviona neprestano ih usavršavajući, tako da je Svijet postao, kako je rekao jedan pisac, veliko selo. Ta kanstatacija se još više čini istinitom ako tome pridodamo i žičane i bežične telefone, radio, televiziju, teleks, faks i druga čuda te civilizacije.

Čak se to selo danas sve više smanjuje, tako da je postalo kao jedan kvart ili ulica i ono vijest o onome što se desi na jednom njenom kraju za nekoliko momenata prenese na njen drugi kraj. Prvo industrijsko stoljeće je čovjeku putem mašine uštedjelo velike tjelesne napore. Ono što je čovjek prije pisao ručno dugo godina danas štamparija za nekoliko minuta odštampa, i to mnogo više od toga. Ono što je čovjek ručno šio sedmicama i mjesecima, danas to mašina završi za nekoliko minuta. Teret koji je prije čovjek nosio na svojim leđima danas to, umjesto njega, nosi mašina.

Potom je došao drugi industrijski vijek u kome je mašina počela zamjenjivati čovjeka u njegovim intelektualnim naporima. To je bilo stoljeće kompjutera koji su počeli da odrađuju krajnje zamršene i teške operacije, za koje je čovjeku prije trebalo nekoliko godina da bi ih odradio. Međutim, on ih sad završava i dolazi do rezultata za nekoliko trenutaka. Čak on danas radi takve stvari koje čovjeku nisu mogle ni naum- pasti jer su veće od njegovih uobičajenih potencijala. Ta čudna sprava se je toliko usavršila da su njegovi novi modeli postali jeftiniji, moćniji i manjeg obima. Počeo se koristiti u svim segmentima života tako da je danas nemoguće zamisliti nekoga da mu nije potreban.

Čak se počeo koristiti malim kompjuterima u dječjim igrama.

Počeo se koristiti i u naučnom islamskom životu. Već se koristi u kur'anskim i hadiskim naukama, jezičkim disciplinama i književnosti kao i u drugim islamskim disciplinama.

Ta civilizacija se odlikuje i time što nije konzervativna već se transformiše iz stadija u stadij. Tako se je transformisala iz vremena pare u vrijeme električne energije, iz vremena električne energije u molekularnu, atomsku i elektronsku energiju. Potom je krenula u osvajanje kosmosa, onda je nastupila biološka i genetska revolucija, što je imalo opasne refleksije na ljudski život, uticalo na prirodu i prirodnu ravnotežu.

Sve je to stimulativno djelovalo na čovjeka da istražuje i proizvodi, kao što mu je stvorilo i duhovno i intelektualno okruženje koje ga je ohrabrilo da krene dalje i osposobilo mu dobru administraciju koja mu je pomogla da usavrši svoj posao pa da nagradi vrijednog i kazni neodgovornog i nastranog. Sve je to uticalo na izgradnju jednog društva u kom se poštuju sloboda pojedinca i njegova prirodna prava i da se zaštite njegove neprikosновенosti pred nasiljem vladara. Na taj način čovjek je osjetio svoj ponos i vrijednost i tako se oslobodio straha i poniženja. Zbog toga je svu svoju snagu usmjerio ka proizvodnji pa u tome bio iskren i dao korisne plodove.

U okrilju te civilizacije čovjek je uspio izboriti se za ustave koji definišu pravo i dužnosti vladara i podanika, da obaveže vladara i odgovorne i da iznađe sredstva koje će garantovati promjenu svega toga putem demokratije u kojoj vlada većina koju na vlast dovode slobodni izbori. Tako da je moguće da ta većina na sljedećim izborima izgubi i da barjak vlasti preuzme druga vlast koju izabere većina. Na taj način se mijenja vladajuća struktura, što znači da vlast u tom sistemu nije monopol nikakve porodice ili partije.

Tačno je da i u demokratiji postoji skrivena snaga koja svojim autoritetom i moći vrši uticaj i pritisak na vlast, ali i pored toga, i ma koliko posjedovala moći, ona ne može da ušutka većinu niti da ljudima nametne ono čime nisu zadovoljni.

Ovo su te lijepe ili pozitivne strane zapadnjačke civilizacije. Sve se one odnose na naprave, aparate i mašine koje čovjek koristi, ali koji su mač sa dvije oštrice, koji se može upotrijebiti za dobro kao i za zlo. Svođenje svijeta na jedno "selo" nije apsolutno dobro, jer je moguće da se time donijelo i pribavilo mnogo zla. Zbog toga se svijet počeo bojati uticaja direktnog televizijskog emitovanja. Isto se može reći i za sve ostale naprave ako se ne upotrijebe u plemenite svrhe.

Međutim, to je ono što u velikoj mjeri nedostaje savremenoj civilizaciji, jer je to civilizacija naprava i oruđa, a ne civilizacija intencija i ciljeva; iza toga se krije tajna njene nesavršenosti i bolesti, o čemu ćemo govoriti u narednom poglavlju.

BOLESTI I LOŠE POSUEDICE ZAPADNJAČKE CIVILIZACIJE

Savremena civilizacija je, pored svojih pozitivnih strana, porodila i negativne posljedice, koje je čovječanstvo na svojoj koži počelo ispaštati i kušati njihove gorke plodove. Ovdje ćemo navesti najistaknutije takve posljedice oslanjajući se pri tome na stvarnost te civilizacije u njenoj kolijevci, stvarnost koju potvrđuju izvještaji, statistike i viđenja...

Moralna Raskalašenost

Jedna od najizrazitijih bolesti današnje civilizacije je oslobođenje od svih moralnih ograničenja koja su dostavljena u svim nebeskim religijama i kojima su pozivale sve Allahove Knjige. Kruška neće dalje ispod kruške: materijalističko utilitarističko drvo ima primat u civilizaciji Zapada i zato je nemoguće da ono proizvede uzvišeni ljudski moral koji će učvrstiti osnovne faktore zajednice, već takvo drvo samo može roditi rastakanje, razjedinjenje i raspadanje koje ugrožava i potresa društvenu građevinu i prijeti joj rušenjem. Istinu je Allah rekao kada je objavio u Kuranu: »U plodnom predjelu raste bilje voljom Gospodara njegova, a u neplodnom tek s mukom« (El-'Araf, 58).

Leopold Vajs u spomenutom djelu kaže: »Mi ćemo primijetiti korjenite promjene u zakonima po kojima se sada ravna društveni život na Zapadu. Ta nova etička filozofija je postavljena na utilitarizmu koja se onima koji vide iz dana u dan sve više otkriva. Sve odlike koje se odnose na udobnost materijalnog života društva poput umjetničke i nacionalne umještosti i sposobnosti i osjećaja za naciju danas su vrijedni hvale i uzdizanja njihove vrijednosti iznad razumskog, dok odlike koje se sve do danas smatraju takvima, s obzirom na njihovu čisto moralnu vrijednost, poput roditeljske ljubavi i čednosti, brzo gube svoju vrijednost, jer one ne donose materijalnu korist društvu.«¹

Na drugom mjestu je rekao: »Poštenje i čednost će vremenom postati na savremenom Zapadu prošlo vrijeme jer su oni nametnuti samo putem morala, a moralni obziri nemaju direktni i opipljivi uticaj na materijalnu raskoš naroda. Zbog toga ćemo zapaziti da su stare moralne odlike koje promovira religija postepeno počele ustupati mjesto zapadnjačkim vrlinama koje pozivaju potpunoj individualnoj tjelesnoj slobodi pojedinca. A što se tiče pridržavanja moralne etike i kontrolisanja tjelesnih strasti i užitaka, one su već izgubile svoju važnost.«²

Ričard Livingston, prorektor Oksfordskog univerziteta, u svome djelu „Et-Terbijetu li 'alemil- hairim- Odgoj zbunjena svijeta" kaže: »Da smo tražili pravu riječ kojom bismo opisali ovo naše stoljeće, na

¹ El-Islam 'ala muftereki-t-turuki, str. 34.

² Ibid, str. 43.

um bi nam pale mnoge riječi poput "stoljeće znanosti", "stoljeće društvene revolucije" ili "stoljeće koje je osta-
lo bez moralnih mjerila". Međutim, sve te sintagme ne bi potpuno

odrazile bit ovog stoljeća niti bi ga potpuno objektivno opisale. Ipak, krajnja sintagma od ostalih bi nešto bila prihvatljivija da se uzme u razmatranje.«¹

Na drugom mjestu u istom djelu ovaj autor kaže: »Međutim, kada prijeđeš sa polja znanosti u polje morala i vjere, naći ćeš se u pustinji kojom vladaju poljuljane doktrine i porušena moralna pravila, gdje još uvijek bande otimaju i krađu. Na tom polju je obaveza strategije dvadesetog stoljeća da izgradi čvrste i stabilne temelje, vjerovanje koji će zavladati Viktorovim vremenom, jer je on bio vođa tih napada koji su se vodili protiv čvrstog vjerovanja a koji su za posljedice imali razbijanje jednog pogleda na život koji je u većini segmenata bio vrijedan i uzvišen.«²

Ovo je star govor i nema sumnje da su stvari postale još gore nego što su bile u vrijeme kada su izrečene.

Izvještaj koji nosi upozorenje

Spomenimo ovdje jedan primjer moralne raskala-šenosti na Zapadu. No, moramo znati da se ono što se nalazi u njemu smatra konzervativnim u odnosu na stanje do koga je dopro Zapad danas. Taj primjer je doslovni prijevod onoga što su objavile sve dnevne britanske novine aprila 1964. god. To je sažetak velikog izvještaja koji je bio krcat zastrašujućim čudima, koga je obavila Zdravstvena asocijacija u obliku jedne brošure koja je odmah u Londonu nakon njena objavljivanja bila razgrabljena. Ovaj prijevod mi prenosimo iz mjesečnika "El-Muslimun" broj VIII, maj 1964. god. Tu stoji: »Britanski zdravstveni kolegij je prošlog mjeseca objavio izvještaj pod naslovom "Omladina i zarazne bolesti". Pripremila ga je komisija sastavljena od crkvenih predstavnika, sociologa, psihologa, univerzitetskih profesora i ljekara. U njemu se spominje da je «bomba» i strah od očekivane propasti čovječanstva jedan od uzroka koji su nagnali omladinu da strasti uzme kao svoj životni moto, i to strast koja ne poštuje vjeru niti nauku, niti pridaje bilo kakvu važnost porodici i društvenim obavezama. Današnji vjerozakon je očajničko traganje za zadovoljenjem strasti."

¹ Et-Terbijjetu li 'alemin hairin, str. 14., prijevod Muhammeda Bedrana. Ibid., str. 28.

Današnja omladina želi da se domogne svih vrsta strasti koje im život nudi, i to prije nego što bude kasno. Dokazi koje je omladina pružila sociolozima, lje- karima, policiji i drugima koji se bave njihovom problematikom ukazuju da su seksualni odnosi koji se upražnjavaju prije braka i izvan okrilja porodične kuće postali nešto uobičajeno. Jedan od svjedoka, nakon što je završio studiju koja se fokusirala na ponašanje mladića, a posebno studenata, došao je do zaključka da je seksualni

komunizam postao trend u posljednjih sedam godina.

Dalje se u izvještaju kaže da je postotak širenja zaraznih spolnih bolesti postao mnogo veći od postotka nataliteta. Između dvije godine (1951-1952.) natalitet se povećao za šest posto, dok se procent zaraznih bolesti koje se prenose putem seksualnih odnosa povećao za šezdeset i tri procenta. Broj vanbračne djece u Engleskoj i Velsu između 1955. i 1966. god. se uvećao od 7,7 posto na 10,14 posto. Razlog tome se pripisuje velikoj promjeni koja se desila u društvenom pogledu društva na opće moralne vrijednosti, posebno onih koje se tiču seksa. Jedan od uzroka te promjene je slabljenje uticaja vjere u društvu, gubljenje osjećaja sigurnosti u novom načinu života, neuspjeh roditeljskog odgoja i usmjeravanja i nedovoljno seksualno obrazovanje. Pa ako je seksualna anarhija prijetnja društvenoj katastrofi, onda je neophodno da se preispita odnos prema kućnom odgoju.

Rješenje koje smatramo za sve to je - provođenje korjenitih promjena u društvu. Udruženja alkoholičara, džez - klubovi i noćna teferičenja su ubrojani u faktore koji su odvele omladinu u seksualnu anarhiju.

Taj kolegij smatra da je samo u čednosti i ni u čemu drugom rješenje, jer je poštenje jedina garancija protiv spolnih bolesti i nelegalne trudnoće. Trećina djevojaka koje se udaju prije dvadesete godine udaju se u trudnom stanju. Komisija također predlaže Vladi da oformi komisiju koja će direktno pratiti javno ponašanje, jer se ono direktno tiče ove problematike.

Međutim, da li su se društvo i institucije u Britaniji ili u drugim zemljama odazvali ovim iskrenim pozivima? Da li je poziv vraćanju čednosti i poštenju prihvaćen?

Stvarnost je da cijelo zapadnjačko društvo sve više i više tone u nemoral prelazeći iz lošeg u lošije stanje. Prije nekoliko godina sam bio u posjeti Londonu. Sa mnom je bio jedan moj prijatelj sa porodicom. Jednog dana je otišao u poznati Hajd park. Sa sobom je poveo malu kćerkicu. U parku je zatekao mladića i djevojku kako javno bludniče. Kad su to vidjeli, djevojčica ga je upitala: »Oče, šta ono oni rade?« Rekao im je: »To su hajvani.« Djevojčica je naivno upitala: »Pa šta rade ti hajvani?« Otac nije mogao odgovoriti pa je otišao s tog mjesta na drugo. Međutim, tamo je našao još goru scenu. Potom se čovjek ubrzano vratio u hotel u kome je bio smješten. Novine, časopisi i knjige nas neprestano opskrbljuju čudima i jedinstvenim prizorima onoga što se dešava u svijetu materijalističko-potrošačke civilizacije.

Ostale evropske zemlje su još gore od Britanije i Amerike.

Još uvijek čitamo i slušamo o širenju seksualnih anomalija, i to do komičnih ili tragičnih granica. Pod tim mislimo na brakove sklopljene između homoseksualaca ili lezbijki, koje su čak neke crkve i sveštenici

blagoslovili i pored njihove niskosti i abnormalnosti. To se dešava i pored pojave poštasti koja je postala glavna tema danas u Svijetu i koja je zaokupila medicinske i naučne krugove. To je bolest koja prouzrokuje gubljenje imuniteta kod bolesnika nakon čega on postaje lahka žrtva svakog virusa ili bakterije da od njega radi šta hoće ne nailazeći ni na kakav otpor unutar tijela od prirodne tjelesne odbrane. Nemoral, seksualna anomalija i raširenost te bolesti, vidljive i nevidljive, uništili su tu odbranu kojom je Allah opremio ljudski organizam. To je hronična i neizlječiva bolest koju Englezi nazivaju idzom, a Francuzi sidom. Isto tako čitamo o rasprostranjenosti pornofilmova, opijuma i bijelog praha od čega se zgražava svako ko posjeti te države pa čak i oni koji slijepo oponašaju Zapad, idejno i orijentaciono.

Dokument Kairskog kongresa o ljudskoj populaciji plastično ocrtava raspadanje zapadnjačke civilizacije

Raspadanje koje je zadesilo savremenu civilizaciju u jednom stvarnom i utjelovljenom obliku pokazalo se jasno na Svjetskom kongresu o ljudskoj populaciji i razvoju održanom u Kairu u periodu od 5. do 13. septembra 1994. god. pod pokroviteljstvom i u organizaciji Ujedinjenih nacija. To je posebno bilo izraženo u dokumentu koga je pripremiло rukovodstvo kao glavni nacrt programa Kongresa.

Taj dokument i njegovi zaključci šokirali su cijeli islamski svijet. Izdato je nekoliko proglašenja od strane različitih velikih i uvaženih institucija poput Instituta za islamska istraživanja na Azharu kao i njegove Komisije za fetve. Također su se oglasili sa proglasima i različiti sindikati i islamska udruženja. Sve je to navelo Predsjednika Republike Egipta da se javno deklarise da neće prihvatiti nijedan zaključak koji je u suprotnosti sa vjerom, moralnim načelima i islamskim vjerezakonom. Također je Udruženje velikih učenjaka u Saudij-skoj Arabiji izdalo svoj proglas u kome osuđuje dokument i njegova stremljenja tražeći od muslimana da bojkotiraju Kongres. To je isto zahtijevao i proglas koga je izdala Svjetska islamska liga. Nekoliko islamskih zemalja je bojkotiralo Kongres. Papa je također osudio taj kongres i njegov sadržaj gdje se vrši atak na pravo na život putem dozvoljavanja abortusa i neza konitih seksualnih veza.

Islamske zemlje su uložile veliki napor da promijene taj dokument i njegova stremljenja. Međutim, i pored svega toga, uspelo se samo u neznatnim korekcijama. Dokumentat je i dalje ostao u svom prvobitnom obliku odslikavajući dominirajuću civilizaciju i njene vladajuće sile. U tom dokumentu se jasno pokazao novi kulturni imperijalizam, nakon što je pao onaj vojni i politički.

Sve što su uspjele uraditi islamske i neke katoličke zemlje je da na kraju tog dokumenta dodaju jednu rečenicu koja glasi: «Pravo svake države je da u okvirima svojih vjerskih, moralnih i kulturnih principa

primijeni taj dokument i da nije obavezna primijeniti ono što je u suprotnosti sa njenim moralnim vrijednostima, vjerozakonima i običajima».

Naše je pravo, pa čak i dužnost da osvijetlimo najvažnije zaključke* tog dokumenta koji su u suprotnosti sa moralnim vrijednostima koje zagovaraju općenito sve nebeske religije, a posebno islam.

1. Taj dokument apsolutno, ni na svom početku, ni na sredini, a ni na kraju nije spomenuo Allahovo (Božije) ime. Ne čudi što je on ostao bez ikakve primjese imana u Allaha, dž.š., Njegove poslanike, susret sa Njim i obračun na Sudnjem danu, jer je on proistekao od materijalističkog i krutog osjećaja koji je sebe jasno promovisao kroz isključenje svake imanske i moralne vrijednosti. Istinu je rekao Uzvišeni kada je rekao: »U plodnom predjelu raste bilje voljom Gospodara njegova, a u neplodnom tek s mukom« (El-'Araf, 58).

2. Dokument je povezao uzročno-posljedičnom vezom natalitet, siromaštvo i nemogućnost razvoja. Zbog toga ćemo vidjeti da je ograničenje nataliteta, a posebno u Trećem svijetu najidealniji pa čak i jedini put za realizaciju razvoja i podizanja životnog standarda, dok se u isto vrijeme zanemaruju svi istinski razlozi koji stoje iza toga, poput nekontrolisanog nadmetanja u naoružanju, trošenje milijardi dolara za proizvodnju naoružanja i njegovo promoviranje, izazivanje lokalnih i regionalnih ratova, podupiranje političke nestabilnosti, kolektivni masakri itd., kao i pretjerano trošenje resursa i energije od strane „nap- redna“ svijeta, kao i prekomjerna uživanja i udobnost na račun svjetske sirotinje. „Savremeni svijet“ čini manje od četvrtine svjetske populacije, ali, i pored toga, on troši tri četvrtine svjetskih resursa i energije.

Francuski mislilac musliman, Rože Garodi, osvrćući se na taj kongres, rekao je: »Bogataši će doći pod pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija, kojim dominiraju američke vođe, u Kairo da bi rekli siromasima: «Vi od danas nemojte rađati djecu kako bismo mi mogli i dalje otimati i rasipati!»

Garodi se u svom govoru obratio Zapadnjacima govoreći im:

»Ako tvrdite da Zemlja ne može prehraniti sve ljude, zašto onda Amerika prisiljava Evropu da petnaest posto svoje plodne zemlje za sijanje pšenice uništi? To je zato da očuva svoj izvoz i cijenu američkoj pšenici. A sve je to opet na štetu gladnih ljudi.»

Potom je rekao: »Demografska bomba je samo zavjera da bi se legalizovalo i ukorijenilo izrabljivanje, jer ono što prijeti zemaljskoj kugli nije povećanje nataliteta djece u zemljama Trećeg svijeta. Ono što joj prijeti uništenjem je vaš uzorak luđačkog napretka kojeg vi, evo već neprestano pet stoljeća, nastojite nametnuti cijeloj Zemlji putem kolonijalizma u početku, a potom, na kraju, putem Međunarodnog monetarnog fonda. Oživljavanje pustinje, od Dakara u Senegalu pa do

Magadiša u Somalu, posredstvom vodene mreže pumpi koje bi radile na sunčevu energiju košta milijardu i po dolara, što iznosi vrijednost jednog nosača aviona. Obaveza kairskog Kongresa je da ne dozvoli da se čovječanstvo objesi na zlatnom križu kako bi se ovjekovječile vrijednosti odnosa ove snage između vladajuće manjine i izrabljivane većine.«¹

Organizacija međunarodnog saveza za zaštitu prava na život sa sjedištem u Švicarskoj je distribuirala brošuru u kojoj se kaže: »Kosmos je prepun neiskorištenih prirodnih resursa. Zato je dužnost nastaniti Zemlju ljudima kako bi smo spasili sebe i našu planetu.«

3. Dokument smatra da se put za ograničenje nataliteta treba fokusirati na nekoliko sredstava:

a. dozvola abortusa na taj način da on postane zakonski dozvoljen i legalan na svjetskom nivou. Na taj način taj dokument priznaje i odobrava genocid gdje se godišnje, prema statistici Ujedinjenih nacija, ubije pedeset i dva milijuna fetusa u utrobama njihovih majki, i to dvadeset i jedan milion tajno, i trideset dva miliona javno!

¹ Ove i druge riječi su objavile katarske novine El-'Arab prenoseći ih od Rojtera u utorak 13.9. 1994.god. Prenijet ćemo ih u cjelini u trećem poglavlju.

Sve religije poštuju prava na život tom slabašnom stvorenju, tj. fetusu u majčinoj utrobi, a posebno je islam u tome rigorozan. Tako on ne dozvoljava da se izvrši smrtna kazna nad ubicom koja je u drugom stanju-radi zaštite njena fetusa, jer šeriat ima pravo na njen život, a nema prava na ono što je u njenoj utrobi. Zato islam ne dozvoljava da se fetus uništi pa makar se začeo i putem nelegalne veze.

Apsolutno dozvoljavanje abortusa znači apsolutno dozvoljavanje nemoralna i seksualne anarhije, koju odbijaju sve religije i nebeske moralne vrijednosti.

Autori tog dokumenta su upotrijebili mnogobrojne izraze za dozvolu abortusa poput neželjene trudnoće (v. str. 28., bend 4-27 od procedure); okončanje trudnoće i olakšanja posljedica abortusa (str. 61, bend 4-7 od procedure); nesigurni abortus (str. 61, bend 8- 25, kao i alternativni bend str. 62), koja zahtijeva promjenu politike i zakonskih procedura, što će poroditi raznolikost mišljenja oko pitanja abortusa;

b. serviranje seksualne kulture i podataka adolescentima i adolescenticama i dozvola upražnjavanja seksa u toj dobi toj kategoriji populacije i to putem njihovih prava na to i nekršenje tih prava od strane njihove porodice

Od 7. do 43. benda na str. 53 se to eksplicitno veli: »Dužnost je da države uklone sve zakonske, organizacijske i društvene prepreke koje stoje na putu obezbjeđenja podataka, zdravstvene, seksualne i venerične prirode za adolescente. Također se pod tim podrazumijeva da se ne ograničava sloboda i prostor onima koji nastoje toj populaciji

pružiti zdravstvenu zaštitu i druge usluge i podatke koji su im potrebni, kao što se trebaju i osigurati i poštovati njihova prava na intimnost, tajnost i slobodan izbor. »To znači da spomenute osobe imaju pravo umiješati se u porodicu, izuzeti djecu od roditelja i donijeti opasne odluke, i to bez konsultacije i mišljenja njihovih roditelja,

c. Dokument je ohrabrio upražnjavanje nelegalnih veza između muškarca i žene do kojih dolazi izvan okvira braka, jer je napravio razliku između braka, seksa i rađanja smatrajući ih različitim stvarima koje međusobno nisu povezane. Dokument je također priznao sve oblike porodice po savremenom zapadnjačkom poimanju ne zahtijevajući pri tome nikakve legalne, zakonske i moralne procedure i vrijednosti.

Tako taj dokument dozvoljava jednospolni brak i seksualno upražnjavanje izvan bračne veze. Svim tim oblicima porodičnog života taj dokument daje ista prava kao i uobičajenim i prirodnim brakovima. Čak se traži da se preduzmu odgovarajuće potrebne mjere kako bi se to i zakonski legalizovalo. To se jasno vidi u onome što se nalazi na 29 gdje se kaže: »Ciljevi pod a) su da se donese politika i zakoni koji će moći pružiti pomoć porodicama i doprinijeti njihovoj stabilnosti uzimajući pri tome u obzir raznovrsnost njenih oblika.» Na tridesetoj strani bend 5 se poziva da se poništi diskriminacija i odnos prirodnog braka i drugih njegovih oblika!

Na 64. stranici pod bendom 8/31 Dokument poziva na seksualno obrazovanje kako bi se seks mogao vršiti sa sigurnošću i odgovornošću, gdje se podrazumijeva da se objasni da je čednost i poštenje nešto dobrovoljno kao i da se obuča na koji način upotrebljavati prezervative.

Time Dokument poziva

sve na slobodno upražnjavanje seksa bez ikakve zakonske, vjerske ili moralne odgovornosti sve dok je to upražnjavanje sigurno i bezopasno po zdravlje. Također je Dokument postavio za to ciljeve i procese za sankcionisanje i zatražio mobilizaciju zakonodavnih, izvršnih, medijskih, kulturnih i odgojnih institucija da to prihvate i promiču.

Dokument javno zahtijeva da se ponište svi zakoni koji pojedincima ograničavaju slobodno i izbornu seksualno upražnjavanje. Čak on traži da se pomognu trudnice koje su u to stanje došle preko bluda, kao što smatra i da je upražnjavanje seksa i rađanje lična sloboda svakog pojedinca i ne smatra se kolektivnom odgovornošću.

d. pružanje sigurnih sredstava za sprječavanje trudnoće, promidžbu njihove upotrebe, njihova obezbjeđenja i pružanje posebnih instrukcija o njihovoj upotrebi. Na 34. pod bendom 7, stavka 8 kaže se: »Dužnost je tih država da same daju najveći prioritet uslugama koje se tiču seksualnog i porodijskog zdravlja, u šta ulazi obezbjeđivanje potpune kolekcije sredstava za sprječavanje trudnoće.« To je također potvrđeno i na 50. pod bendom 7, stavka 31.

Iz svega se može dobiti prava slika tih preporuka koje dozvoljavaju vanbračne seksualne odnose podržavajući ih tako što im daje pravo u njihovu tajnost i neprikosновенost i obezbjeđujući im sigurna sredstva za sprječavanje trudnoće kako ne bi došlo do neželjenih rezultata. A u slučaju neželjene trudnoće, ona se liječi sigurnim abortusom. Također taj dokument sprječava rani brak, tj. odvraća omladinu od braka i svih odgovornosti koje donosi, a posebno u nerazvijenim zemljama, što vodi rušenju društva i degeneraciji društvenih i porodičnih veza i širenju seksualne anarhije.

4. Dokumentu se također može zamjeriti što u nacrtu tih kongresnih preporuka nije spomenuo niti uzeo u obzir nikakvu važnost vjerskim, moralnim, tradicionalnim i običajnim dominantnim vrijednostima koje vladaju u većini zemalja i pored različitosti njihovih religija i njihove velike osjetljivosti, jer se direktno tiču porodice kao osnovne ćelije društva.

Dokument je u spomenutom obliku je uništio i zanemario porodicu, a društvo se po njemu sastoji od pojedinaca koje ne vežu nikakve moralne, društvene i vjerske veze, koje ga uzdižu, osiguravaju njegov biološki opstanak i kontinuitet, čuvaju njegov čast, društvene vrijednosti i moral.¹

Razorenost porodice

Stvar se nije zaustavila samo kod rušenja morala nego se raširila i na ono na što je bilo neophodno da se proširi. Zahvatila je i uzvišene ljudske osjećaje, presušila ili skoro da je presušila njene izvore, zagadila njihovu čistu vodu razornim mikrobima materijalizma i ubitačnog individualizma pa je razrušila porodicu i raskrinkala njene veze i pored toga što je to osnovna ćelija za izgradnju društvenog tijela.

Tako da više između čovjeka i njegove žene nema onih plemenitih osjećaja koji su bili poznati muslimanskoj porodici, a predstavljeni su u smirenosti, ljubavi i milosti koju je Kur'an spomenuo¹. Nema više među braćom i rođacima tih slatkih osjećaja koji su povezivali jednu porodicu, a da ne govorimo o vezama i osjećajima prema drugim ljudima. Razmjena interesa, veselja i uživanja su veze koje povezuju ljude jedne zajednice. One povezuju i rodbinu i prijatelje. A taj smisao ćemo naći u izreci jednog zapadnjačkog političara koji je rekao: »Mi nemamo stalnih prijatelja, a ni neprijatelja, ali zato imamo stalne interese.« Ta izreka, iako je izrečena u političkom kontekstu, ipak se odnosi na sve segmente njihova života.

¹ V. Proglas Islamske svjetske lige koji je objavljen kao osvrt na spomenuti dokument i koga je distribuirala Generalna skupština.

Međutim, da li postoji išta uzvišenije, vječnije i vječitije od očinske i

majčinske ljubavi?! Tog osjećaja koga nisu lišene ni nerazumne životinje, pa kako da ga bude lišeno najodabranije stvorenje, čovjek? Međutim, materijalistička stremljenja i šićarska nezasićenost uništile su čak i taj urođeni, lijepi i prefinjeni osjećaj, nakon čega su očevi i majke bez ikakvog osjećaja počeli prodavati svoje sinove i kćeri.

Dovoljno će mi biti da potvrdim ovu tvrdnju što ću navesti neke podatke koje čuvam kod sebe u svojim spisima, a koje sam preuzeo iz nekih novina koje čitam.

1 Na to upućuje ajet: »I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost« (Er-Rum, 21).

Tako npr. novine "Ahbarul jevmi-Današnje vijesti" u članku koga je napisao jedan od njenih urednika¹ donose: »Ove sedmice sam pročitao zaprepašćujući izvještaj koga su objavile neke britanske novine. Izvještaj ukratko glasi: «U Britaniji se sve više širi pojava da očevi i majke prodaju svoju djecu, da bi za cijenu dobivenu za njih kupili različite potrepštine poput vikendice, televizije, hladnjaka... Broj roditelja koji su prodali svoju djecu u 1959. god. je dostigao cifru od tri hiljade!«

U detaljnom opisu toga izvještaja se kaže: «Očevi i majke koji su prodali svoju djecu-svi su bili legalni roditelji i nisu razvedeni niti su ostali iza umrlih partnera.» Najviše slučajeva prodaje djece počinje još u vrijeme trudnoće, tj. prije rođenja djeteta...i to putem posebnih veza preko kojih očevi i majke stupaju u kontakt sa svojim prijateljima ili rođacima kako bi pronašli neku porodicu koja želi usvojiti djevojčicu ili dječaka. Odgovorna udruženja koja se brinu za van- bračnu djecu su priznala da su mnogi očevi i majke stupili u kontakt s njima i ponudili im da im ostave očekivanu djecu kao što se čini i sa vanbračnom djecom kako bi olakšali drugima njihovo usvajanje... Normalno, te organizacije su to odbile. Znači, očevi i majke su u ovom slučaju bili spremni da svoju rođenu djecu stave na spiskove vanbračne djece! Također je zabilježeno da su očevi i majke prodali svoju djecu čak i poslije njihova rođenja i to u periodu od mjesec pa do deset mjeseci od njihova rođenja! Znači, otac i ¹To je Ahmed Behaaddin. Novine su izdate 26.12.1959. god. majka u ovom slučaju prodaju dijete za koga su bili vezani i duševno i suštinski deset mjeseci!

Prema tome, tri hiljade djece je na spomenut način prodano u 1959. god. u razvijenoj, bogatoj i naprednoj zemlji kakva je Britanija.

Ta sociološka studija je otkrila da je razlog te prodaje taj što očevi ne mogu da se presele u veći stan istog ranga u kome žive, ili da im je potreban televizor ili hladnjak, ili imaju potrebe za vikendicom.

Zar ne vidiš kako je nisko pao čovjek i kako su se ugasile iskre uzvišene ljudske sentimentalnosti? Ovaj izvještaj je uistinu zabrinjavajući jer otkriva da očevi i majke nisu prodali svoju djecu za hranu da bi utolili

glad, niti za odjeću da bi pokrili svoju sramotu, niti za neku životnu potrebu, nego za sporedne stvari bez kojih žive mnoga Allahova stvorenja. Oni su ih prodali za hladnjake ili televizore. Koliko je skupocjena kupljena stvar, a kako li je jeftina njena protuvrijednost?!

U zapadnjačkim društvima se pojavio i problem djece kojima je uskraćena očinska i majčinska ljubav zbog odlaska oba roditelja na posao. To su djeca koju su neki zapadnjački pisci nazvali "djecom bez porodice".

Također, tamo postoji još jedna pojava koju nazivaju "razrušene kuće". Uzrok ove pojave je slobodno i nekontrolisano miješanja muškaraca i žena radi čega se povećava broj razvoda brakova i na taj način djeci iz takvih kuća biva uskraćen roditeljski odgoj i prirodni roditeljski nadzor. Zbog toga je njihova ličnost odmah od početka poljuljana, pogađaju ih duševne bolesti i pored toga što su tjelesno zdrava. Takva djeca osjećaju dosadu i sklona su nasilju i bježanju iz škole, itd. Sve mjere koje su poduzeli psiholozi za liječenje tih pojava nisu dale željene rezultate, jer se one iz dana u dan povećavaju.

Nestanak osjećaja se ne ograničava samo prema djeci, jer i starci pate od nepostojanja osjećaja istinske ljubavi, iskrenog prijateljstva i nepristrasne samilosti koja ne traži nikakvu protuuslugu.

Možda je to razlog zbog čega ljudi na Zapadu drže pse da bi makar njima mogli izraziti svoje osjećaje, s jedne strane, i da bi mogli uživati u njihovu prijateljstvu i uzvratiti im ga, s druge strane. Psi ih obično nikada ne napuštaju kao što ih napuštaju njihova djeca i unuci, a oni ih i ne varaju kao što ih varaju neki njihovi ahababi i prijatelji o kojima su nekada imali lijepo mišljenje.

U jednom francuskom izvještaju, koji je objavljen prije nekoliko godina, kaže se da u Francuskoj ima sedam milijuna pasa, a pedeset i dva milijuna stanovnika. Ti psi žive sa svojim vlasnicima kao da su im njihovi bližnji. Zato nije nimalo rijetko da u pariškim restoranima vidimo psa da jede zajedno sa svojim vlasnikom za istim stolom.

Odgovorni iz Udruženja za brigu o životinjama u Parizu upitan je zašto se Francuzi prema svojim psima odnose kao i prema sebi, pa je odgovorio: »Jer im je potrebno da vole i da budu voljeni. Međutim, među ljudima ne nalaze onoga koga bi da vole niti ko će da ih voli.»

Neka braća koja su studirala na Zapadu i živjeli sa Zapadnjacima pričali su mi kako starci i starice provode svoju starost, kako su usamljeni i kako taj život nema slasti niti smisla. U tom životu od strane države ili od ličnog imetka ili od strane djece obezbijeđena je materijalna strana života, ali mu nedostaje ljudska strana. Zapadnjaci su navikli svoje sinove i kćeri još od punoljetnosti da svako ode svojim putem i da porodica s njim nema nikakve veze, niti da djeca s porodicom imaju bilo kakvu vezu. Tako mladić počne tražiti prijateljicu, a djevojka prijatelja.

To prijateljstvo ima za cilj tjelesno naslađivanje; to nije duševno i srčano prijateljstvo. Zbog toga će ono trajati kratko. To je, ustvari, veza ženke i mužjaka, a ne čovjeka i čovjeka.

Tako prođu dani, sedmice ili mjeseci a da otac ili majka ne vide svoju djecu. Zbog toga oni osjećaju potrebu za jednim danom, i to samo jednim danom u godini koji će posvetiti majci ili ocu. To je dan kog su nazvali Majčin ili Očev praznik. Taj dan je postao danom oficijelne veze. Sve što se nalazi u njemu, a ne nalazi se u drugim danima je kraća posjeta majci ili ocu koja se završava predajom poklona, a često se dešava da se ni ta posjeta ne desi nego se poklon pošalje poštom.

Takav odgoj je uzrokovao taj očajni završetak koga preživljavaju roditelji u svojoj starosti.

Pričala su mi neka braća da je neka starica u Americi živjela sama u svojoj kući. Komšije su neko vrijeme primijetili da se ne viđa. Međutim, taj materijalistički nazor ih nije naveo da se zainteresuju za nju sve dok se neugodan miris nije počeo širiti iz stana. Došli su nakon toga i pokucali na vrata, ali se niko nije javljao. Obavijestili su policiju koja je došla i ušla u kuću na svoj način. Kada su ušli, našli su staricu koja je umrla prije nekoliko dana. Njenom umiranju niko nije bio prisutan, a možda joj je bila potrebna neka hitna intervencija i pomoć, ali nikoga pored sebe nije imala. Kada su se raspitali o njenoj porodici, ustanovili su da je imala djecu i unuke u različitim centrima, ali je svako od njih bio zauzet samim sobom.

Američka porodica se približava paklenom ponoru

Američki časopis koji se bavi društvenim problemima američkog društva¹ je postavio pitanje svojim čitaocima da li se američka porodica susreće sa problemima. 76% odgovora je bilo pozitivno, a 85% čitalaca se izjasnilo da je potpuno izgubilo nadu u sretan porodični život. Prema statistici koju je objavio News week maja 1978. god. o rezultatima mišljenja čitalaca o pitanju porodičnog života u Americi, kaže se da se pola brakova u Americi završi razvodom, da bi se ponovo uspostavio novi brak, a potom se desio novi razvod. Ronald Kejli, pravni savjetnik za bračna pitanja u Americi, ovo tragično stanje opisuje na slijedeći način: »Najviše što me žalosti kao savjetnika za bračna pitanja je to što postoje mnogi ljudi koji su oženjeni, ali u svojim kućama žive kao samci, jer se čini da malo toga imaju zajedničkog sa svojim partnerima. Svaki partner odlazi na svoju stranu i ne sastaju se i ne razgovaraju osim samo na rijetkim svečanostima. I često su ti razgovori ispunjeni žestokim svađama oko imetka, odgoja djece i seksa tako da se čovjek s pravom čudi kako su se mogli uopće vjenčati.²

¹ To je časopis "Better Homes and Gardens".

² Preuzeto iz djela „Žena između islama i zapadnjačke civilizaci

Američki časopis Times je posvetio posebno izdanje 1986. god. pod naslovom „Pismo 2086. god“, gdje se vizualiziraju različiti aspekti života u Sjedinjenim Američkim Državama poslije jednog stoljeća. U posebnoj rubrici posvećenoj porodici časopis opisuje američku porodičnu stvarnost na sljedeći način: »Američka porodica, koja je prije samo pedeset godina bila čvrsta kao stijena na kojoj je država i izgradila svoj hram, sada je razbijena na dijelove i svaki dio kruži u svojoj orbiti. Amerikanka je zanemarila život domaćice još prije petnaest godina da bi sebe ugradila na tržištu posla. Ona sad nastoji da uspostavi preciznu ravnotežu između tri nespojiva oblika. Naći ćeš također Amerikanca na opasnoj novoj lokaciji, jer on također nastoji svim snagama da se poistovjeti sa njom. Zato kada se rastavi Amerikanac i Amerikanka, što je slučaj danas sa polovicom oženjenih i udatih, samo američko dijete se iznenada nađe napušteno i iznevjereno. I tako ono odrasta i razvija se bez oslonca !

Ljudi žive na račun svojih puštenih žena

Jedan od najnovijih slučajeva i najčudnijih vijesti je ono što se sada dešava u Americi, a to je otimačina koja se dešava kao posljedica propagande izjednačavanja među spolovima, čije su posljedice na prvom mjestu iskusile žene. To se dešava kod razvoda braka u kome je muž bio siromašan ili srednjeg imovnog stanja, a žena bogata. O tom problemu je pisala egipatska novinarka Meha Abdulfettah i svoj izvještaj iz Amerike poslala novinama "Ahbarul jevmi-Današnje vijesti"

je“ autora Vehiduddīna Hana, str. 133-134, izdavač Daru-s- sahwē, Kairo.

6.8.1994. god. Ona u njemu piše sljedeće: »Posljednjih godina se primjetno povećao broj žena sa velikim ličnim dohocima poput glumica, manekenki, modnih kreatorki, spikerica, novinarki, advokata, parlamentar- ki, sportskih prvakinja, raznih biznismenki itd. Svaka od njih će se suočiti sa iskušenjem ako zbog nekog razloga dođe do prekida njihove bračne veze u slučaju da njihov muž bude slabijeg imovnog stanja. Većinom u takvim situacijama muševci će tražiti od njih da ih uzdržavaju.

Kunem se Allahom da se ta formulacija(to support him) primjenjuje sociološki i zakonski i u istoj mjeri u kojoj je navikao da živi s njom. Sudije trenutno primjenjuju nad ženama iste zakone koje primjenjuju nad ljudima u situacijama u kojima trebaju da izdržavaju svoje supruge. Ako žena u braku ima veće dohotke, zašto onda ne bi uzdržavala čovjeka ili zašto mu ne bi pomagala u njegovom novom životu nakon što se rastavio od nje? Sve dok zakon u većini američkih država dozvoljava ženi nakon razvoda braka da dobije pola bogatstva, a muž je i pored toga obavezan da joj plaća životne troškove sve dok se ponovo ne uda, zašto

bi onda žena bila izuzeta iz tog zakona ako je u mogućnosti da to izvrši? Žene su te koje su to potencirale kako bi se realizovala potpuna jednakost među spolovima. Ono što rade danas američki sudovi je primjena onoga što su one tražile i zahtijevale... One žele jednakost. Onda je uzmite! Pijte iz muškarčeve čaše i plaćajte od krvi vaših srca i vena. Zbog svega toga, oni podstiču žene koje imaju velike lične dohotke da budu oprezne prema svojoj budućnosti i da urade ono čemu danas pribjegavaju bogataši, a posebno oni koji su oženjeni, a to je da budu ravnopravne u razvodu braka i da to potpišu muževi.

To je iz opreznosti. Opreznost je obavezna i nema nikakve sramote u tome, a posebno kada je procent razvoda dostigao pedeset posto od sklopljenih brakova. Ova pojava se toliko proširila da je zahvatila čak i srednju klasu, tj. klasu čiji prihodi nisu dostigli šest cifara. To se posebno odnosi na one koji su oženjeni sa ženom čiji su prihodi mnogo veći od muževljevih kako bi imao pravo, ako bi došlo do razvoda, da traži od nje da ga izdržava. Međutim, problem je u tome što se američki mediji interesuju samo za probleme poznatih zvijezda, a ne za obični svijet iako se ta pojava raširila i među tim staležom, a procent dostigao veliki nivo i stalno se povećava.

Ako bismo nabrojali samo najpoznatije slučajeve koji su se desili u posljednjih nekoliko godina kojih se sjećamo, a desili su se ženskim zvijezdama protiv kojih su sudovi presudili da moraju platiti svojim bivšim muževima izdržavanje, našli bismo mnoštvo najpoznatijih ličnosti i imena poput poznate televizijske voditeljice programa koji se emituje na mreži ABC pod naslovom „Dobro jutro, Ameriko“, koja se zove Džin Landen, zatim poznate glumice Džin Simur, kao i Džejn Fonda, Kima Pasendžer, Rozane, Džoane Kolinz, zatim modne kreatorke Mari Mak Fadn, i još mnoge i mnoge... To su samo oni kojih se mogu sjetiti.

Čak se taj zakon primjenjuje i u jednospolnim brakovima kao što je bio slučaj sa svjetskom teniserkom Martinom Navratilovom kada je protiv nje njena bivša ljubavna partnerica podigla parnicu u kojoj traži od nje da joj isplati troškove za sedam godina zajedničkog života. Spor se okončao na obostrano zadovoljstvo izvan sudnice u kome je svjetska teniska prvakinja milionerka bila prisiljena da plati svoj celibat koji je koštao deset milijuna dolara, kuću i dodjeljivanje prava bivšoj partnerici da objavi knjigu o njihovom zajedničkom životu. Rezime te knjige je sretna partnerka prodala britanskim novinama "Dejli miror" za 65 hiljada dolara. Knjige je trenutno na putu da ugleda svjetlo dana!

Čudno društvo!

Normalno je postalo da muž, koga na američki način po kom se imena, fraze i stvari skraćuju, zovu hapi, nazove suprugu ili tačnije rečeno svoju raspuštenicu da bi je požurio da mu pošalje ček za mjesečno izdržavanje ili da provjeri da li je taj ček već na putu. Pitajte

o tome Džoanu, Džinu, Kim, Mari i ostale koji imaju slične situacije.

Ono što me navelo da pišem o ovoj temi je novi slučaj koga je pokrenuo prosječno poznat glumac protiv svoje žene, poznate glumice Rozane, u kome on traži da mu isplaćuje mjesečnu rentu u iznosu od sto hiljada dolara kako bi mogao živjeti istim standardom kojim je navikao živjeti s njom. Ta Rozana je najpoznatija komičarka na američkoj televiziji. Ima toliko bestidan jezik i besramne pokrete da onog ko je prvi put gleda zbog onog što vidi uhvati muka. Međutim, ona ima svoju milionsku publiku, a i zarađuje milione. Ona već odranije plaća izdržavanje svom bivšem mužu, a čini se da će mu se pridružiti i njen sadašnji muž koji već od nje traži da mu isplaćuje mjesečno izdržavanje.

Cesto se ovakvi slučajevi na ovaj ili onaj način potenciraju.. Međutim, zbog čega ne bi ova kategorija (this bum) pokušala sebi naći posao ili zanimanje od koga bi živjeli umjesto da žive kao paraziti na račun svoje žene?! Ali, to je rašireni običaj koji je postao prihvaćen i usvojen... Pa nakon što su djevojka i mladić dobrovoljno sklopili brak, povezali se i obavezali da će biti zajedno i u dobru i zlu, i nakon što je proglašena apsolutna jednakost među spolovima, onda neka imućne žene to i plaćaju! Svako ko prati društveni život u Americi zapazit će da je to slučaj sa svakom ženom koja ima velike mjesečne prihode i koja je udata za siromašna muža... Svaka od njih će doživjeti dan u kome će njen muž tražiti od nje da ga izdržava, da mu plati odgođeni mehr i sve ono što je proveo sa njom. To je ovih dana postala zavjera od strane muževa. Svaki od njih priziva siromaštvo pravdajući ga nezaposlenošću ili čak bez toga, pribjegavajući zbog toga razvodu ili dogovornom razvodu tražeći od supruge poslijerazvodno izdržavanje. Pošto su žene većinom romantičnije od ljudi, zato ih žalosti i neugodno im je da razmišljaju o razvodu braka u vremenu kada ga žele sklopiti, zbog čega one upadaju u zamke pohlepni i bezobzirnih ljudi kojima se čini lijepim da žive udobnim životom pod okriljem žena. U prošlosti su samo nasljednice milionerke nasjedale na zamke izverziranih muškaraca koji su ih ženili radi dana u kome će se rastaviti s njima. Jedan od najpoznatijih američkih romana o ovoj tematici, na osnovu kojeg je kasnije snimljen igrani film, je roman koji govori o milionerki Barbari Hatunovoj, nasljednici trgovačkih radnji Volores, koja se udavala sedam puta za sedam lisaca koji su od nje uzeli sedam prekrivača pa je jadnica na kraju umrla na željezu. Sa nekima od njih je bila manje od tri mjeseca. Veliki ženski kavalir po imenu Robiroza ju je oženio samo dva mjeseca, a udio bogatstva koga je uzeo od nje iznosio je oko dva miliona dolara, kao cijena za vrijeme koje je proveo s njom i plus avion sa dva motora i nekoliko dresiranih konja za polo. Znači, dobio je odgođeni mehr na američki način. Ova pojava se počela javljati i širiti otprilike prije deset godina i uzrokovala je deformaciju uobičajenog značenja bračnog

izdržavanja gdje čovjek plaća ženi koju je oženio pa se razveo od nje. To značenje se promijenilo nakon toga pa je imućniji partner počeo da plaća slabijem zbog onoga što je živio s njim ili da dijeli sa njim svu pokretnu i nepokretnu imovinu sukladno zakonu američke države u kojoj žive. Tako je npr. poznata spikerica Džoan Landen, čiji godišnji prihodi dostižu cifru od dva miliona dolara, bila iznenađena postupkom svog šarmantnog muža koji od nje traži da ga izdržava. Na početku je to odbila, ali je bila prisiljena da mu onako prijateljski da ček od šest cifara u zamjenu da ode od nje i da je ostavi na miru. Međutim, on je to odbio i obratio se sudu pa mu je sudija u Njujorku dosudio osamnaest hiljada dolara mjesečno kao privremene mjesečne troškove dok se ne popiše sva njena imovina koju je zaradila dok je bila u braku s njim.

Svako objelodanjivanje ovakvih slučajeva budi poticaj i ohrabrenje drugima pa nastoje svim silama da dobiju alimentaciju kada dođe do razvoda braka...Postoji jedan slučaj koji se odnosi na čovjeka koji nije uopće radio ni prije a ni poslije braka. Radi se o modnoj kreatorki Mari Mak Faden koja se udala za mladića od dvadeset i četiri godine. Međutim, taj brak nije trajao više od dvadeset i dva mjeseca, nakon čega je mladić zatražio razvod, izdržavanje i ostala svoja prava. Taj slučaj je među svijetom postao predmet za razonodu. Mladić je od nje tražio sedam hiljada dolara mjesečno i plus sve troškove školovanja na univerzitetu, stanarinu, advokatske troškove pored svog udjela u preduzeću za garderobu Mak Faden s obzirom da je on bio njen prethodni bračni partner. Nakon godine dana natezanja, potvaranja i uzajamnih optužbi sud je presudio u njegovu korist da mu se četiri godine isplaćuje po šestu dolara mjesečno plus da mu se isplati na ime poravnjenja ili odgođenog mehra oko sto hiljada dolara za brak koji nije trajao više od samo dvadeset i dva mjeseca.

Advokati koji su se specijalizovali za ova pitanja često o tome govore novinama kao i televiziji ne spominjući imena svojih klijenata na taj način udovoljavaju radoznalosti publike. Pravni zastupnici tih slučajeva navode da se broj onih koji traže takvu vrstu uzdržavanja povećava i da oni daju prednost jednokratnom rješenju tog problema, tj. da odjedanput dobiju taj odgođeni vjenčani dar, jer žena koja ga plaća namjerno prilikom isplate ponižava muškarca. Obično ona u tom slučaju biva s njim ekstremno nekorektna. Namjerno odugovlači sa slanjem čeka kako bi ga prisilila da je traži nekoliko puta dok za ček namjerno govori da je na putu i na taj način dovodi čovjeka u situaciji kao da je na vatri. Poznata glumica Džoan Kolinz je bila prva od tih žena koja je bila oprezna prema budućnosti. Uporna je bila da se prije svoga braka koga je sklopila osamdesetih godina sa jednim mladićem Šveđaninom, mlađim od nje četrnaest godina, prvo potpiše dokument o saglasnosti razvoda braka. Učinila je to jer je u to vrijeme još uvijek plaćala troškove

prijašnjem mužu pa je odlučila da ne bude ujedena iz jedne rupe dva puta. Zato je, kada je njen muž Šveđanin podigao protiv nje tužbu tražeći od nje trenutačni mehr (izdržavanje), ona položi spomenuti dokument pa je sud odbio njegovu žalbu. Bivši muž je tražio osamdeset hiljada dolara mjesečno na ime njegovih životnih troškova i plus polovinu njenih prihoda koje dobije za njen pozorišni i televizijski angažman za trinaest mjeseci braka dok je živio s njom.

Glumica Kim Pasenger je podijelila svoje nekretnine sa svojim mužem Makijerom, s kojim je u braku živjela osam godina. On je od nje tražio da mu isplaćuje mjesečno na ime izdržavanja iznos ništa manji od dvanaest hiljada dolara mjesečno!

Džejn Fonda je platila svome bivšem mužu deset miliona dolara na ime odgođenog mehra jer je za vrijeme njihova braka zarađivala pedeset miliona dolara godišnje putem prodaje videokaseta sa sportskim plesom po kome je postao slavan aeroboks. Nakon njega se udala za milijardera Ted Betrika, vlasnika mreže CNN i još nekih televizijskih mreža. Niko ne zna da li su potpisali ugovor saglasnosti o braku prije sklapanja braka ili nisu, kao i to, ako dođe do razvoda braka, da li će Džejn uzeti mehr i pored svojih miliona ili će tražiti pola njegovih mreža i svoj udio u njegovoj imovini?!

Posljednji brak, razvod i razlaz ove vrste je onaj koji se objelodanio prije nekoliko dana, a to je brak koji je sklopljen između Majkla Džaksona i kćerke El- visa Prislija, druge milionerke. U ovom slučaju, ako dođe do razvoda braka, ko će kome platiti mehr? Ovakva pitanja su se počela nametati pri svakoj vijesti o sklopljenom braku ove vrste!»

Majke za unajmljivanje

Jedna od neuobičajenih i čudnih inovacija koje je izumila savremena zapadnjačka civilizacija je i pojava poznata pod imenom "unajmljena" ili "opunomoćena majka". Zapadnjaci su se poigrali sa časnim i lijepim značenjem materinstva pa su ga uništili. Htjeli su od materinstva da naprave puku mašinu za proizvodnju jajnih ćelija, pa nakon što se ta jajna ćelija oplodi mu- ževljevom spolnom ćelijom, a ponekad i ćelijom bilo kojeg čovjeka, žena dobiva pravo da postane majka i pored toga što nije osjetila trudnoću niti porođaj. Sve što je uradila je da je iznajmila matericu neke druge žene za dolare ili funte ili druge vrijedne ili nevrijedne valute, da ona umjesto nje zatrudni i rodi joj dijete, a da ona ne osjeti nikakve trudničke bolove, bolesti, porođajne muke i poteškoće dojenja. Pa nakon svega toga, šta je ostalo od materinstva osim lučenja jajne ćelije?!

Arapci za majku kažu valide (tj. ona koja je rodila), a za oca valid (onaj koji je bio uzrok rođenju). Djecu, mušku i žensku, nazivaju evladima, tj. ono što je rođeno-da bi na taj način ukazali na veliku važnost rađanja i da bi

potvrdili porijeklo. Prema tome, materinstvo nije puko lučenje jajne ćelije i pored njene važnosti koja se ogleda u tome što nosi sve nasljedne osobine (gene), ali i pored toga, ona sama ne predstavlja materinstvo. Materinstvo je podnošenje trudničkih neugodnosti, bolesti i porođaja.

Kur'an to potvrđuje i kaže:

»Majka ga njegova s mukom nosi i u mukama ga rađa« (El-Ahkaf, 15).

«Majka ga nosi, a njeno zdravlje trpi i odbija ga u toku dvije godine» (Lukman, 14).

Zbog svega toga, Kur'an odgovora i poručuje onima koji počinu zihar, tj. kažu svojim ženama: »Vi ste za nas kao leđa naših majki«, tj. zabranjene ste nam kao naše majke, sljedeće:

»One nisu majke njihove, majke njihove su samo one koje su ih rodile« (El-Mudžadele, 2).

Šta da kaže ona majka koja od materinstva ima samo to što je izlučila jajnu ćeliju, a njen stomak nije bio postelja novorođenčetu niti njena dojka njegov izvor hrane jer u njoj nema mlijeka? Ona ništa nije uradila radi materinstva, nije se umarala, nije osjećala bolove, nije podnosila trudničke niti porođajne bolove. Živjela je sasvim udobno za tih devet mjeseci, a potom je došla da preuzme gotovo dijete od iznajmljene siromašne majke koja je živjela sa djetetom, koje se hranilo njenom krvlju, ostavilo traga na njeno biće i nervni sistem, pa onda-ko bi trebao istinski biti njegova majka? I ko je preči da mu bude majka?

Uistinu ove postupke islam zabranjuje i smatra ih zlodjelom, ali zapadnjačka civilizacija ne pravi razliku između halala i harama. Štaviše ona uopće ne poznaje ideju o halalu i haramu, jer je to religijska komponenta, a ta civilizacija uopće ne počiva na vjeri. Onda nimalo ne iznenađuje da nastaju problemi koje uzrokuju ove inovacije koje je uzrokovala ta civilizacija, koje su potpuno suprotne učenjima nebeskih vjera i običajima stanovnika Zemlje. Statistika veli da se u Americi u periodu 1976-1986. god. rodilo 500 beba posredstvom vještačke oplodnje i da u toj zemlji trenutno postoji oko dvanaest inkubatora za tu svrhu uz postojanje mogućnosti da se njihov broj poveća u budućnosti zbog toga što se smatra da je 15 posto oženjenih u Americi neplodno i da pati od neplodnosti sa medicinske strane.¹

Viljam Sater i njegova žena nisu mogli imati djece pa su odlučili da iznajme maternicu neke žene iz želje da dobiju dijete. Sklopili su ugovor o tome sa Mari Vihajted uz protuvrijednost od dvadeset hiljada dolara. Potom je u maternicu spomenute gospođe ubrizgana sperma gospodina Satera. Kada je Mari rodila svoje dijete, osjećaji materinstva su se probudili pa je odbila predati dijete gospodinu Saternu i njegovoj ženi. Predmet je stavljen pred jedan sud koji je taj slučaj posmatrao kao jedan obični građanski ugovor i na osnovu toga donio presudu da se dijete mora predati Sateru. Kada je spomenuti gospodin uz pratnju od pet

policajaca stigao do Marijine kuće da bi izvršio sudsku odluku, spomenuta je sa djetetom pobjegla na stražnja vrata svoje kuće.

Nakon toga je Mari uhapšena u drugom gradu. Oteli su joj dijete i predali ga Sateru i njegovoj ženi.

¹ Times, broj 19., januar 1987.

Pored svega toga, primjećeno je da žena koja igra ulogu opunomoćene majke i koja rodi dijete na takav način neprestano pati od opasnih duševnih posljedica. Elizabet Kan, koja je rodila dijete na spomenut način, rekla je. »Sjećanja na moje dijete me uznemiruju. Potrebno će mi biti mnogo dugih godina da savladam svoje emocije koje osjećam prema njemu.»

Pravac neprirodne seksualne emancipacije i spomenuti slučajevi otkrivaju nam neke naznake tih problema.¹

Averzija prema rađanju

Gore od toga je averzija prema samoj ideji rađanja. Ta ideja je raširena na cijelom Zapadu. Zbog čega bi čovjek žrtvovao svoju udobnost i lična uživanja radi djece i obaveze njihova uzdržavanja, odgoja i brige za njima? Šta je to što bi ga navelo da ponese taj teški teret, a ima šansu da živi sam ili sa svojom suprugom slobodan i sretan bez muške i ženske djece koja mu ne daju spavati noću i radi kojih se mora patiti danju?! Tako potpuno egoistički razmišlja muž i žena na Zapadu.

Pričao mi je jedan rođak koji je studirao u Britaniji da je profesor s kojim je radio, koji je poznati stručnjak i koji ima veliku platu, živio sam sa svojom ženom bez djece. Kada ga je moj rođak upitao o tome, rekao mu je: »Daj mi jedan razlog koji bi me naveo da razmišljam o djeci!«

¹ V. spomenuto djelo Vehiduddina Hana, str. 148-149.

Ne znam kako se pokvari prirodni aparat kod tih ljudi? Ljubav za vječnošću je nešto što je Allah stvorio u ljudskoj prirodi, a čovjek produžuje svoj vijek upravo preko djece koja će nakon njega nositi njegovo ime.

Zatim prirodna pravda zahtijeva od njih da se djeci da život kao što je i njima dat i da rode prirodno potomstvo kao što su i njih rodili njihovi očevi i majke, jer u protivnom će se smatrati neposlušnim i nasilnicima. Pored svega toga, treba znati da posljedica njihova ubjeđenja i egoističnog usmjerenja zatvorene stranice knjige života, i to poslije jedne generacije. Kada bi se ta njihova logika stvari primijenila na sve ljude, to bi značilo da bi nestalo cijelog čovječanstva poslije njihove generacije, a potom bi Zemlja bila prepuštena životinjama, gmizavcima i insektima. Je li to žele ti koji imaju antipatiju prema rađanju i svemu onome što proističe iz njega?! Ili to oni dozvoljavaju sebi a zabranjuju drugima? Ili oni smatraju da je život nesreća i prokletstvo, pa zbog toga smatraju da se ta nesreća ne treba prenositi na one koji će doći poslije njih, kako je to rekao jedan arapski pjesnik pesimist: »To su grijesi moga oca prema

meni i zato ja ne činim zla ni prema kome!"

Pored svega toga, život je blagodat a ne nesreća, milost a ne prokletstvo, dar omotan iskušenjem čije poteškoće čeliče čovjeka i kale ga u pećima iskušenja pripremajući ga za vječnost putem zaduženja. To je logika vjernika, robova Svemilosnog koji govore:

»Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini da se čestiti na nas ugledaju« (El-Furkan, 74).

Širenje te vrsta razmišljanja je učinilo vođe zapadnjačkih država da budu prestravljeni slabim natalitetom kod njih, dok natalitet raste kod onih koje oni nazivaju Trećim svijetom, a posebno u islamskom svijetu. To će, s jedne strane, poremetiti brojčanu ravnotežu, a s druge strane će ugroziti raskošan i udoban život kojeg žive. I to je ono radi čega je održan kongres o ljudskoj populaciji u Kairu u septembru 1944.god.

Apsolutno okretanje od ideje braka

Groznije i gorče od toga je imidž koji se raširio na Zapadu gdje se ljudi apsolutno okreću od formiranja porodice, same ideje braka i svih posljedica koje trebaju snositi muž i žena u toj vezi. Šta bi moglo natjerati jedno od njih da samo sebe sputa životnim saputnikom za cijeli život, a u prilici je da leti s grane na granu i da ne ulazi u taj kafez pa čak kada bi bio i od zlata?

Seksualna sloboda na Zapadu je obezbijeđena, javno se poziva da se prevaziđu ti kompleksi i da se treba osloboditi tih starih i „zaostalih" shvatanja koja promiču religije. Tako su moralne vrijednosti i čednost pali na pijaci nezajažljivih strasti. Veoma veliki broj je, kod oba spola, onih koji daju prednost slobodnom up- ražnjavanju seksualnih strasti nad ograničenim porodičnim životom, i zbog toga se oni oslobađaju bračnih okova i bračnih obaveza i posljedica nepravednog razvoda braka koji je propisan kao bračno pravo u slučaju kada bračni život među supružnicima bude loš i kada ga je potrebno upotrijebiti da bi se riješila ta kriza.

Zapad, nakon što se oslobodio kršćanstva koje je apsolutno zabranjivalo razvod ili brakolomstvo, dozvolio je razvod i pretjerao u tome. Potom je odredio da raspuštenici pripadne pola pokretne i nepokretne imovine koju posjeduje muž i na taj način je porušio kuću mužu. Zbog svega toga, mnogi ljudi vole da žive sa ženom koju vole bez bračnog ugovora. Ostaje sa njom koliko mu se to dopada i ostavlja je kao što i ona njega napušta kada se pogorša njihov zajednički život bez ikakvih zakonskih ili moralnih obaveza koje bi mogle proisteći iz te veze. To je kod njih novi oblik savremene porodice, bračni život bez braka.

Drugi oblik porodice je jednospolna porodica. To je danas u savremenom svijetu poznato kao brak između dva muškarca ili brak između dvije žene. Taj brak su neki zakoni dozvolili. Pozdravile su ga i

neke crkve kao što su ga blagoslovili i neki njihovi sveštenici. Čak se neki sveštenici javno pojavljuju na televiziji i javno obznanjuju svoju spremnost da verifikuju takav brak te pozdravljaju one koji žele da ga sklope. To znači i dozvoljavaju čin Lutova naroda, homoseksualizam kao i lezbijstvo među ženama i tako se direktno suprotstavljajući Allahovoj prirodi kao i nebeskim učenjima. Ova tema je bila jedna od glavnih koja je iritirala muslimane i sve vjernike na posljednjem kongresu o ljudskoj populaciji, koji je priznao različite brakove i raznovrsne oblike porodice.

Jednospolna porodica

Pitanje koga se spomenuti Kairski kongres dotakao i koji je njegov dokument predložio, a koje je izazvalo veliku polemiku, pa čak i ogromnu ljutnju kod islamskih država i svih drugih koji vjeruju u religiju i moralne vrijednosti, je jednospolna porodica, tj. poro dica koja se sastoji od dva muškarca ili od dvije žene. Ta porodica je suprotna Allahovoj prirodi, nebeskim zakonima i zemaljskim običajima, i to kroza sva stoljeća i vremena otkako postoji čovječanstvo.

Uzvišeni Allah je stvorio ljude u parovima, kako je potvrdio u Svojoj vječnoj Knjizi i rekao: »I vas kao parove stvorili« (En-Nebe' 8). Čovjek je, dakle, kao i sve životinje i biljke stvoren u parovima: od mušjaka i ženke, i svaki spol je potreban drugome, jer se život ne bi mogao nastaviti da nije toga:

«Neka je hvaljen Onaj koji u svemu stvara spol: i u onome što iz zemlje niče, u njima samim, i u onome što oni ne znaju!» (Jasin, 36).

Čak je sam svemir postavljen na pravilu suprotnosti: pozitivnosti i negativnosti ili elektrona i protona:

«I od svega po par stvaramo da biste vi razmišljali!» (Ez-Zarijat, 49).

Zato se oni koji žele zanemariti drugi spol suprotstavljaju prirodi života i cijelom svemiru. Prvi koji je u povijesti izumilo to zlodjelo bio je Lutov narod, kome je njihov brat i poslanik Lut, a.s., govorio:

»Zašto vi, mimo sav svijet, sa muškarcima općite, a žene svoje, koje je za vas Gospodar vaš stvorio, ostavljate? Vi ste ljudi koji svaku granicu zla prelazite!» (Eš-Šu'ara, 165-166).

Ovdje ih je Lut opisao kao one koji u zlu prelaze svaku granicu, a u drugim ajetima sa neznanjem, pret- jeranošću, činjenjem nereda i zločinom. Njihov ishod, zbog ustrajavanja u zločinu kog su radili i koji je bio masovan bio je da je Allah na njih s nebesa spustio kaznu prevrnuo njihov grad i na njih kao kišu grumenje od pečena blata obilježena spustio: «Obilježeno od Gospodara tvoga, -a ono nije daleko ni od jednog nasilnika!» (Hud, 83).

Eto, danas zapadnjačka civilizacija nastoji da ozakoni djelo koje je činio Lutov narod i da ga legalizuje na svjetskom nivou. Ona još ide dalje od toga i nastoji da ozakoni drugu abnormalnost, a to je lezbijstvo, gdje

se žena zadovoljava sa ženom.

Posljedice jednospolne porodice su da u njoj, što je logično, nema rađanja pa, prema tome, nema ni muške ni ženske djece. Kakav onda smisao ima porodica u kojoj nema djece i kako se uopće može nazvati porodicom?! Prema tome, ako bi se ovaj pravac koji to zagovara prihvatio, posljedica bi bila nestanak čovječanstva poslije ove generacije!

Vidjeli smo među Zapadnjacima, među onima koji su prihvatili taj abnormalni brak, kako ih je nadvladala priroda pa su poželjeli rađanje i počeli ga tražiti, ali ta njihova nastojanja su bila puna problema, kako ćemo vidjeti iz sljedećeg događaja.

Dvije Holandanke, Paula Didžz (39) i Dženin Haksman, (38) živjele su u braku kao muž i žena. Potom su poželjele da imaju dijete. Nazvale su centar „Lajden“ koji se brine o ustanovljavanju trudnoće, kako bi realizovale tu svoju veliku želju za dobijanjem djeteta. U svom tom prvom pokušaju nisu uspjele, a potom je Paula zatrudnjela u sljedećim pokušajima i rodila dijete nepoznata porijekla. Dale su mu ime To- mas. Međutim, poslije rođenja Tomasa, osjetile su po- trebu za čovjekom, gdje ih je već ranije odvratnost prema muškarcu nagnala da se odaju lezbijstvu. Te dvije žene izražavaju svoju zabrinutost prema toj stvarnosti priznavajući da su Tomasu nasušno potrebni ljudi da se druži s njima, ljudi koji bi odigrali idealnu ljudsku ulogu, kako bi mu bili uzor. One su nastojale izmisliti razne metode da bi ostvarile taj cilj. Zato su zahtijevale od svojih bližnjih, poput djeda, strica, rođena brata i komšija muškaraca da ih kontinuirano posjećuju u njihovu kući . Hakmsan, jedna od spomenutih abnormalnih žena, rekla je: »Naš odabir je pao na jednog našeg prijatelja, da odigra ulogu Tomasova oca i da ga s vremena na vrijeme posjećuje opskrbljujući ga neophodnim «stručnim» usmjerenjima.»¹

Slijeđenje umjetnog puta da bi se obezbijedio otac Tomasu neće moći biti ni u kom slučaju zamjena za pravog oca. Sigurno je da će ostati jedna vrsta neprirodnosti koja će predstavljati prepreku između sina i ta- kve vrste oca. Kada Tomas odraste, ta nesvjesna nastranost će se pretvoriti u svjesnu, jer Tomas zna ko mu je majka, ali neće znati ko mu je otac-cijelog svog života. Ova praznina u Tomasovom životu uzrokovat će u njegovoj duši komplekse i iracionalno stanje koje će ga spriječiti da bude djelotvoran član u društvu.²

Možda neki umišljaju da u lezbijskom sistemu i odnosu žene sa ženom postoji mogućnost da se rodi kćerka, a ne sin. Međutim, čak kada bi se i to postiglo, bilo bi opet nužno osloniti se na istog čovjeka, jer potreba za očinskom ljubavlju i zaštitom je urođena i kod djevojčica kao što je urođena i kod dječaka, a možda je ona čak i izraženija kod ženske djece. Zbog toga su Arapi davno rekli: »Svaka djevojka je na svog oca ponosna!«

¹ Times, broj 10, avgust 1987. str. 25.

² Žena između islamskog šeriata i zapadnjačke civilizacije, str. 131-132.

Svako zastranjivanje od prirodnog sistema pojedincu i društvu neminovno naplaćuje njegovu cijenu i snose njegove posljedice.

Ta cijena je ogromna, a posljedice su kobne.

Jednočlane porodice

Kao što je jednospolna porodica, tj. porodica sastavljena od dva muškarca ili dvije žene, doživjela svoj neuspjeh, također su i jednočlane, tj. porodice sastavljene samo od majke bez oca, doživjele svoj neuspjeh. To ćemo vidjeti u sljedećem primjeru koga je zapadnjačka civilizacija izumila.

Američki milioner iz Kalifornije dr. Robert Graham je osnovao banku posebne vrste poznatu kao „Nobelova banka za spermu“. Cilj ove banke je da sakuplja i skladišti spermu od onih koji su dobili Nobelovu nagradu da bi njome oplodjavao žene kako bi rađale djecu koja bi se odlikovala nadnaravnom inteligencijom. Ta banka je, kako tvrdi njen američki osnivač, osnovana radi pomoći ljudima koji ne mogu imati djecu.

Ali apsolutna sloboda koju uživa savremena žena navela ju je da prekorači granice radi kojih je osnovana spomenuta banka, jer postoje žene koje žele roditi i dobiti djecu natprirodne inteligencije, i to izvan bračne veze. Takva vrsta žena se obraća spomenutoj banci tražeći pomoć od njih.

Takva je bila dr. Aftun Blak iz Kalifornije. Ona ima četrdeset i četiri godine. Nazvala je spomenutu banku i odobrena joj je sperma pod brojem 28-sukladno osobinama koje je zahtijevala da se nađu u njenom novorođenčetu. Ovdje treba spomenuti da se ne znaju vlasnici uskladištene sperme u banci, nego je svaka od njih samo numerisana.

Dr. Blak je ostala u drugom stanju nakon što joj je ubrizgana sperma u maternicu pod spomenutim brojem. Rodila je dijete u određenom roku i dala mu ime Doron, što na grčkom jeziku znači „poklon“. Dijete je u četvrtoj godini njegova života upisala u školu, a njegovu sliku je objavio indijski-Times u sedmičnom dodatku izdanom 7. septembra 1986. god. Dopisnik londonskog Dejli Telegrafa Ijan Brodi je napravio intervju sa majkom spomenutog djeteta u njenoj kući u Los Andelosu. On je rekao: »Sreća koja je obuhvatila dr. Blak počela se postepeno pretvarati u nesreću«, jer ju je rođenje djeteta bez oca dovelo ju je u bezizlaznu situaciju. Od mnogobrojnih problema s kojima se susreće dr. Blak je i taj što dijete, otkako je naučilo govoriti, stalno pita i ponavlja gdje mu je otac.»

Dr. Blak je rekla dopisniku britanskih novina: »Jednom se Doron

naljutio na mene i rekao da će napustiti kuću i otići da živi sa svojim ocem.«¹

Uspjeh koga je polučila spomenuta gospođa i dobila dijete bez oca je bilo lijepo iskustvo u početku, ali se ubrzo našla u okruženju bezbrojnih problema od kojih je najvažniji onaj koji se odnosi na dijete, a tiče se uskraćivanja očeve ljubavi i pažnje.

¹ Preuzeto iz djela: Žena između islama i zapadnjačke civilizacije

Glas prirode koga je Allah stvorio jači je i dublji od glasa zapadnjačke mode koju je izumio čovjek. Zastranjenje od sistema u čovjekovoj prirodi donosi čovjeku čudne i teške probleme koje prije nije mogao ni zamisliti.¹

Duševna uznemirenost

Nakon što se u jednom društvu zalede ljudski osjećaji, pokidaju porodične veze i ponište osnovne moralne vrijednosti, nimalo ne čudi da se ljudi žale na uznemirenost, da se žale na dosadan i besmislen život, da budu nezadovoljni načinom življenja i da budu kivni na sav pojavni svijet. To posebno dolazi do izražaja u onom društvu koje je uspostavljeno na materijalizmu i koje je izgubilo osjećaj za vjerovanje u Allaha, Sudnji dan i vrhovne moralne vrijednosti.

O tome čitamo i slušamo svaki dan o ljudima u Evropi i Americi, a to nam pripovijeda svako onaj ko je posjetio te krajeve, svejedno da li u njima duže živio ili ih nakratko posjetio. Čak to o sebi priznaju i Zapadnjaci u svojim knjigama i novinama, kao što se žale na to i njihovi reformatori, mislioci i učenjaci.

To je kod njih prisutno i pored toga što posjeduju sva sredstva uživanja i aparate raskoši o kojima čovječanstvo prije nije moglo ni sanjati. Onda se postavlja pitanje zbog čega je taj narod onda uznemiren. Šta ih čini ljutim na same sebe i na život? Zbog čega su toliko nezadovoljni kad posjeduju sve što žele, pa i više od toga od ovosvjetskih uživanja?

¹ V. poglavlje „Kazna prirode“ u djelu: "Islam i problemi civilizacije" od Sejjida Kutba, str. 118-160.

Uzmi za primjer Ameriku. Tamo čovjek živi jednim visokim standardom gdje posjeduje sva životna sredstva, sve blagodati i raskoš kao i aparate za uživanje i razonodu koje nisu mogli ni zamisliti takvi prijašnji kraljevi. Međutim, kakva je vrijednost svega toga kad taj narod traga za duhovnom srećom, ali je nikako ne nalazi? Šta je svrha života, koga je Kolen Vilson nazvao »lijepim prekrivačem lošeg i očajnog stanja?!

Citirat ćemo američkog književnika Džona Stajnbeka koji kaže: »Problem Amerike je u njenom bogatstvu. Ona posjeduje mnoge stvari, ali ne posjeduje dostatnu duhovnu poruku. - Ja, kada bih htio da uništim neki narod, dao bih mu više nego što bi tražio. Ta raskoš bi ga učinila

nesretnim i bolesnim. Naš narod neće moći dugo živjeti na trenutnim životnim osnovama. Nama je potreban jak udarac koji će nas probuditi iz naše raskoši i bogatstva. Mi smo pobijedili prirodu, ali nismo pobijedili sami sebe!!»

Nezadovoljni i gnjevni u Holivudu

Potom ćemo ovdje navesti ono što je zabilježio egipatski novinar Enis Mensur¹, od onog što je vidio svojim rođenim očima u Holivudu, gradu umjetnosti i pozorišnih zvijezda, pod naslovom „Ovdašnji nezadovoljnici”.

¹ Iz njegovih svakodnevnih zabilješki, novine El-Ahbar, Iz Holivuda je napisao sljedeće:» Zbog toga što je sve ovdje prostrano, dugo, široko, izazovno i jasno, nova generacija bježi iz tijesnih, mračnih, prenatrpanih i prljavih mjesta. Zbog toga što se sve na ovom svijetu povinja redu, ili grupi, ili instituciji, ili kulturi, i zbog toga što pojedincu nema opstanka ako ne bude član društva, omladina bježi iz sistema, ograničenja i običaja na mjesta gdje nema sistema, niti reda, niti brojeva, niti položaja, a niti redova. Zbog toga što svaki posao koga uradi omladina u društvu zahtijeva opreznost i svijest-jer u protivnom će se izgubiti i nestati svaka životna prilika. Zbog toga što život zahtijeva velike napore i što on nije lahak niti ugodan kako mi to zamišljamo, zbog toga što je sve ovdje u Americi za pare, sve, sve što možeš zamisliti; bilo koje načelo, bilo koja vjera, bilo koja filozofija, bilo koji trgovački posao, bilo koji moralni postupak-sve je u Americi trgovina u trgovini. Zato novi naraštaji odlaze na skrivena mjesta i tu ostaju sjedeći bespomoćni, ne razmišljajući niti bilo šta govoreći. Njihovi razumi su stali kao auto koji je prešao dug put i čiji će motor skoro izgorjeti... Auto je parkiran, a njegova sva vrata, prozori i krov su otvoreni. Auto potpuno stoji nemoćan, u potpunoj pasivnosti. Zbog toga što novine, radio, televizija i pozorište, svi, vrše pritisak na razum američke omladine, jer su to sve preduzeća koja žele zaradu, ta preduzeća služe ljudima koji imaju interesa 5.1.1960.god. u ratovima i trgovanju mirom. Neki od tih ljudi igraju se američkim mirom radi svojih ličnih interesa. Zbog toga što su te vođe gurnuli Ameriku i američki narod u situacije koje su protiv njihovih interesa, zato ta omladina bježi od političkog govora, od slušanja politike, bježi od medijske propagande, od priča, od filmova koje emituju preduzeća za proizvodnju krompira, jaja i žileta...Bježe od svega toga i sjede u tišini bez razmišljanja, čitanja i pisanja. Odaju se sjedenju u hladu i na rafi.

Vidio sam neke od tih mladića kao ruže bez trnja: na njima nema mladosti, mladalačke živahnosti niti oštroumnosti. Svi oni sjede i slušaju običnu muziku koju proizvode prsti crnaca. Piju čaj ili kahvu i puše, a da ni o čemu ne govore. Pokušao sam da upitam jednog od njih da li dolaze

tu svaki dan. Potvrdio je glavom i rekao Da. Pitao sam ga da li vole da ovako sjede u tišini, pa sam saznao da je to jedino mjesto na kome čovjek ne treba da kaže ništa. Govora je u Americi mnogo. Napisan je u svjetlu, tintom, željezom, drvetom, i za ove prepuštene tijelima, toj omladini....Svaki dan čitam da se procent zločina među omladinom povećava. U velikim američkim gradovima dešavaju se zločini napadanja i ubistva. Svaki dan slušamo psihologe i pedagoge kako iz sveg glasa viču: »Nova generacija je u opasnosti i nužno je promijeniti metode obrazovanja! Porodični život je uništen, društveni život je poljuljan, a uništavajuće industrijsko-trgovačko društvo počelo je obožavati formu, organizaciju, sindikat! Počelo je obožavati zaustavljanje između bijelih oznaka (zakona) na Zemlji, na krovu, u kući, kancelariji, fabrici i hramu...«

Ljudi u Americi obožavaju sistem, ali ne zbog koristi koje on donosi, nego samo iz pokornosti prema sistemu, komitetu i instituciji, jer život pojedinca u industrijskom društvu nema nikakvog značenja u parcijalnom smislu, nego se njegov smisao ogleda integralno zajedno sa ostalima... Revolucija omladine je revolucija protiv okova tih institucija, jer je rezultat unaprijed poznat, a glasi da uvijek umire pojedinac i individualnost, a ostaje institucija. Mladić, zločinac koji ubija, je, ustvari, pogriješio put koji ga je odveo do zločina, jer umjesto da je ubio cijelo društvo, on je ubio prva njena slova, tj. ubio je jednog člana toga društva. Osjećaj izgubljenosti je najizraženiji osjećaj kod američke omladine...Izgubljeni, bez ikakvog smisla, ne zanimaju se ni što. Oni žele da žive u miru sa sobom i sa drugima. Međutim, nervi ljudi u Americi su, bez sumnje, napeti i bez sumnje je da će ih novina, radio, televizija i kino dokrajčiti, da bi se potom pojavili lijekovi, kapsule, tablete, sirupi i vitamini koji bi popravili to umorno tijelo i nemoćni razum. Tako američki mladić ostaje zbunjen između kina, novina i apoteka sve do smrti neprestano radeći. I na kraju, njegova žena podiže policu životnog osiguranja i troši novac dobiven od toga na svoju djecu ili na novog muža...

Ja ne krivim omladinu niti se čudim vapijućim smjerovima u odgoju američke omladine pod vodstvom Zaka Kirvaka. On je tu novu generaciju nazvao vapijućom generacijom. To je generacija koja u sebi nosi osjećaj neuspjeha, pesimizma i izgubljenosti. I ta generacija je nemoćna da izvrši bilo kakvu reformu. Ta generacija je naslonila svoja leđa na zid koga posjeduju trgovci i mešetari u cijeloj Americi. To je generacija koja je danas ogorčena, a sutra će biti mrzovoljna. Njen glas je toliko slab da ga niko ne čuje. Zbog toga se svi članovi te generacije sastaju u tami i glasaju jedni za druge i tako razbijaju jedni druge, a da se geleri ne rasprše u oči drugih koji su danas zadovoljni, a sutra će biti ogorčeni.

Buntovnički pokreti protiv materijalističke civilizacije

Kao posljedica te uznemirenosti, nezadovoljstva, ispraznosti i neposjedovanja cilja, od čega pate ljudi na Zapadu, pojavile su se tamo vrste ljudi o kojima čitamo i slušamo poput hanavisa, hipika itd., a koje je iznjedrila materijalističko-birokratska civilizacija.

Ti ljudi su oličenje bunta protiv zapadnjačke i potrošačke civilizacije koja nije utolila njihovu duhovnu glad, niti im je ispunila kompleksne praznine, niti im je dala odgovor na pitanja koja ih zbunjuju, niti su u njoj našli cilj ni smisao ovog života. Zbog svega toga su zagazili u kaljužu počevši od alkohola i droge pa sve do bježanja od samih sebe i svega što ih okružuje. Potom su počeli tražiti nešto drugo, nešto što nije materijalno, pa su se zaljubili u ono što se zove prizivanje duhova pa se čini da su ih opojne halucinacije učinile da im se pričini da su oni uistinu i došli i da su ih u pravom smislu vidjeli.

Libanski časopis "El-Havadis"¹ pisao je o ovoj pojavi iz pera svoje novinarke Gade es-Siman koja je iz Londona napisala sljedeće: »Pokret za vraćanje ljudskog dostojanstva (hipici) počeo je djelovati kao omladinski pokret revolta, koji je eksplodirao prije devet godina. Taj pokret je tražio da se pojedincu vrati njegov respekt, koga su uništile mašine, birokratija, klasne podjele, monopol starih i truhlih institucija i brutalni savremeni industrijski život. Sve je to pretvorilo čovjeka u običnu brojku i bacilo ga između očnjaka velikog grada koji nema milosti jer zakon džungle vlada u novoj savremenoj džungli; džungli građevina, kamenja, mašina i uloga koje su unaprijed pripremljene za svakog pojedinca. Ovaj revolt su opisali i veliki književnici poput Foknera, T.S. Eliota, Stajnbeka, Kafke i drugih koji su to ovjekovježili na jedan fascinirajući način.

¹ Časopis je objavljen 17.6.1971.god.

Hipici su se pobunili i pokušali zaustaviti histeriju naučnog napretka na račun čovjeka podsjećajući da je čovjek još uvijek čovjek i da su njegovi nervi nemoćni da podnesu te strašne pritiske koje plaća kao ceh za histeriju nauke, histeriju naoružanja, histeriju atoma, histeriju odlaska na Mjesec itd. Hipici su se digli da bi posjetili ovaj ludi svijet koga ne zanima pojedinac da su civilizacija i znanje stvoreni da služe čovjeku, a ne obratno, da kolonizatorski ratovi moraju prestati i da je istinska civilizacija ona koja otkriva nepoznate strane čovjeka i uzroke njegovih bolova da bi ih uklonila prije nego što počne otkrivati dubine mora i nepoznate strane Mjeseca.

Sa tih načela je krenuo hipi pokret na Zapadu. To su bili izvrsni ljudski motivi, ali, nažalost, njegove pristalice su bili najlošiji odvjetnici za najpravednije pitanje. Oni su pozivali vraćanje majci prirodi, ali su zagadili prirodu onda kada su od nje načinili dekor za svoje pozorišne histerijske prevrate poput seksa, hašiša, pa čak i zločina.

Pozivali su emancipaciji od prljavštine društvenih obmanjivanja, ali su u isto vrijeme podigli zastavu neprijateljstva protiv vode i sapuna. Pozvali su da se odbaci salonsko i imitiranje u formama, ali su u tom svom odbijanju prihvatili, umjesto spomenute imitacije, drugi oblik imitacije, a to je ulična imitacija .

Zagovarali su ljubav, ali su Svijetu pripremili neprijateljstvo, pa su ga čak i sebi pripremili, jer su ljudsko biće, za čiji respekt su tvrdili da se zalažu, srozali na najniže životinjske porive. Međutim, i pored svega toga, njihova imperija se toliko proširila da je obuhvatila više kontinenata, a njena zaraza je prenesena na razna područja. Tako su dani prolazili...Ipak, pravedni oportunistički pokret nije se kristalizirao u jasnim filozofskim okvirima jasnih učenja i načela, nego se još više udaljio od svojih početnih načela.

Hipici nisu imali jasan put kojim bi išli, niti su imali jasnog cilja.

Zbog toga su pali u provaliju koja se formirala između njihove ideje i ponašanja. To je provalija koja obično razdvaja revolucionare i lakrdijaše. Tako je riječ "hipi" postala simbol za neodgovorno, nesvjesno, nekontrolisano i poljuljano ponašanje bez ikakve svijesti.

Njihova pobuna protiv toga da Svijet padne u provaliju mašine je bila pravedna. Međutim, ta pobuna je uzrokovala da Svijet padne u provaliju bezvrijednosti i postane plijenom droga, alkohola, nemorala i rušenja osnovnih ljudskih načela. Tako je taj pokret postao pokret poroka umjesto da postane revolucionarni pokret, jer svake godine oni padaju u nove vrste poroka. Tačno je da su oni prekinuli veze sa postojećim odvratnim imitatorskim svijetom, ali u isto vrijeme nisu mu uspjeli iznaći novu alternativu. Tako su se našli da trče na neprelaznom putu koji se rotira pa čak i imitira. Ova godina nam je donijela dva osnovna pravca toga pokreta koji su pokušali obnoviti ponašanje hipika: pravac zločina i pravac prizivanja duhova. Pokret zločina je prvi pokušaj da se prekorači zatvoreni put hipi imperije, i to putem nasilja. Ovaj pokret zastupa Čarls Manson, heroj pokolja u Šaron Titu, i njegovi sljedbenici. Hipici su bili korektni kada su bili, poput Robin- zona Krusoa, izolovani na svom ostrvu. Oni su, također, postali izolovani, jer ih je pojavni svijet odbacio. Međutim, to je bio pasivan revolt koji u biti ništa nije promijenio već, naprotiv, svaki hipik je bio obavezan, ako je bio mlađi od trideset godina, a nije izvršio samoubistvo niti su ga droge odvele u neko lječilište, da se vrati u društvo i asimilira se u njemu preko posla, braka, stabilna života i tako da se pripremi za starost u okvirima uobičajenog postojećeg života kome hipici za svoje vrijeme nisu mogli iznaći alternativu. Tako npr. institucija grupnog seksa nije mogla zamijeniti instituciju braka.

Na taj način je Robinzon Kruso izišao sa svog ostrva i odlučio da bude gusar i da nasiljem poruši ono što nije mogao srušiti ljubavlju.

Što se tiče drugog izlaza hipika kroz zatvoreni put, bio je to put

prizivanja duhova. Oni su i nakon što su napustili pojavni svijet i nakon što ih je taj svijet napustio odlučili da sarađuju sa drugom vrstom ljudi, tačni- je-sa duhovima. Bili su nemoćni da zajedno žive sa prljavštinom društva koje ih okružuje pa su odlučili da žive sa drugim društvom, zajednicom duhova. Tako Robinzon Kruso nije ostao sam u svojoj ćeliji i tako neće postati gusar koji će se nasiljem sukobljavati sa vanjskim svijetom nego će on, najjednostavnije rečeno, stvoriti sebi novo društvo koje će prizivati. To društvo duhova ne čine građevine, institucije niti niski interesi. Možda je ovo objašnjenje zbog čega se iznenada i neočekivano raširila pojava prizivanja duhova među hipicima.

Možda postoji i drugo objašnjenje koje, najprostije rečeno, glasi da su hipici - nakon što su se predali svom rutinskom životu, seksu, drogama, čudnoj i jedinstvenoj odjeći, ludom plesu, javnim hitovima poput Vodstuka u Americi i Solzberija u Britaniji, koji je nakon dugogodišnjeg njegova upražnjavanja postao običaj- našli s vakcinaciju takvom životu kazivanjem o duhovima, što ima posebnu draž za iniciranje mašte koja ih može spasiti i zaštititi od dosade i rutina izvjesno vrijeme dok ne nađu novi način koji će ih zainteresovati. To potvrđuje činjenica da je njihovo prizivanje duhova put razgolićavanja, droge i seksa jer oni se odnose prema duhovima kao prema mušterijama u birtijama. Da je znati da li će to biti posljednja moda hipika. Međutim, svi dokazi ukazuju da je imperija hipika zauvijek nestala jer su prekinuli i posljednji konac koji ih je mogao spojiti sa svakodnevnim životom i sudbinom običnog čovjeka. Sa svojih pleća su konačno zbacili odgovornost koju su im nužno nalagali njihovi principi koje su zagovarali. Svi su to napustili tako da su neki od njih završili na električnoj stolici, a drugi kao lažni posrednici za prizivanje lažnih duhova».

Potištenost i usamljenički život

Jedna od pojava nervoze i njenih posljedica u savremenoj civilizaciji je i rasprostranjenost duševne depresije, koja čovjeka čini zatvorenikom samog sebe usred društva i čini mu život paklom i pored toga što mu je u rukama bogatstvo, a nadohvat ruke mu sva sredstva za uživanje i raskoš. I pored svega toga, on živi u jednoj duhovnoj izolovanosti, a često je to i fizička usamljenost, posebno kod starijih osoba, naročito kod žena koje se nisu udale u mladosti pa zato u starosti nemaju nekoga ko bi im ublažavao te njihove usamljeničke dane.

Najizrazitiji primjer te vrste ljudi je Greta Garbo koja je nekada bila jedna od najsajnijih američkih filmskih zvijezda. Međutim, nakon što je zašla u godine, više nije bila tražena roba u Holivudu - tako da su je napustili svi prijatelji i niko je nije više posjećivao ili pitao za nju. Tako je provodila svoju starost potpuno usamljena. Čak je svoj sedamdeset i peti rođendan 18.9.1980. god. proslavila sama bez ikoga. Kada ju je autor

njene biografije upitao da li se kaje zbog toga što se nije udala i što nije dobila svog životnog saputnika da je tješi u njenoj samoći, s tonom tuge je odgovorila: »Mislim da sam pogriješila što sam apstinirala brak.« Da je sebi u mladosti savila bračno gnijezdo, izrodila bi u njemu djecu da je paze u njenoj starosti. Međutim, ona je postupila suprotno Allahovom zakonu po kome je On stvorio supružnike, muškarca i ženu, pa ju je priroda zbog toga kaznila očajničkim životom.

To nije slučaj samo sa glumicama koje dožive starost, a koje su dostigle vrhunac slave i u koje su se usmjeravali reflektori. Vidjeli smo i mlade glumice koje u svojim dušama žive, i pored tolike slave, depresivan život i ne iznalaze rješenja da se oslobode duševne depresije koja ih guši do samoubistva.

Svima vam je poznat slučaj Merlin Monroe koja se smatra najpoznatijom glumicom u Sjedinjenim Američkim Državama zbog svoje ljepote i seksualne privlačnosti. Postala je najsvjetlija filmska holivudska zvijezda tolika, da su je nazvali „božicom seksa“. Njeni filmovi su zadobili veliko gledateljstvo, a njeni pozorišni nastupi su privlačili hiljade gledalaca. Ali i pored tolikog bogatstva, slave i ovosvjetskog ugleda, živjela je očajničkim životom, duševno usamljena u kutku ovoga ludog svijeta. Pored toga što su njene fotografije sa njenim očaravajućim osmijehom zauzimale prve stranice novina i naslovne stranice časopisa, ipak ćemo naći da je neprestano patila od duševne depresije, i zbog toga je na kraju odlučila da stavi granicu svojim tim duševnim bolovima samoubistvom, gutajući veliku količinu narkotičkih kapsula. Kada je izvršila samoubistvo 5.8.1962. god., imala je oko trideset i šest godina.

Brižit Bardo, rođena 1934. god, smatra se najpoznatijom glumicom u povijesti francuskog filma. Ona je istaknutim položajem u međunarodnom svijetu filma nadmašila Merlin Monroe. Rečeno je također da je Francuska od izvoza filmova Brižit Bardo zaradila deviza više nego od prodaje renoa poznate marke automobila. Na osnovu mišljenja američkog novinara Tonija Krolja, koji je pregledao novine i časopise koje su izlazile u Evropi i Americi, fotografije Brižit Bardo na prvim naslovnim stranicama ponavljaju se više od 29345 puta.¹ Kontinuiranost filmova Brižit Bardo je povećalo njenu popularnost toliko da joj je bilo teško izaći iz njene kuće zbog mnoštva novinara koji su okupljeni čekali na njen izlazak pred njenim vratima. Također joj je bilo nemoguće pročitati ličnu pošiljku od mnoštva pisama koja su joj stizala svaki dan na kućnu adresu. Međutim, i pored tolike popularnosti, Brižit je patila od surovosti usamljenosti i unutrašnje uznemirenosti. Na kraju nije mogla podnijeti teret te popularnosti koju je uživala pa su je duševni pritisci naveli da skрати svoj život uzimanjem prevelike doze narkotika.

Njen pokušaj samoubistva je bio neuspješan. Za vrijeme njena prebacivanja do bolnice u tako teškim momentima fotoreporterji su stali

pred hitnu ne bi li je uspjeli uslikati posljednji put. Prenosi se u jednom novinarskom izvještaju da je izjavila da se nikada nije osjećala lagodno kad god je bila pred kamerama. Brižit Bardo je iznenada prekinula svoju filmsku karijeru u trideset i devetoj godini života nakon što je s uspjehom snimila više od pedeset filmova. Prekinula je sve veze sa svijetom filma. Izjavila je: »Prodala sam skupocjeni auto rols rojs koji sam imala samo zbog toga da me ljudi više ne smatraju neuobičajenim stvorenjem po ljepoti i da bih živjela svojim mirnim životom kao i drugi ljudi, sama, unutar kuće, na obali rivijere.«²

¹ Ridriz Dajdžist, maj 1986.god.

² Preuzeto iz knjige "Žena između islamskog šeriata i zapadnjačke civilizacije" od Vehiduđdina Hana.

Samoubistva tinejdžera

Jedna od poznatih pojava na cijelom Zapadu je samoubistvo.

Čovjek se tamo rješava života zbog najbanalnijih razloga, jer ne nalazi tvrđavu imana u kojoj bi se spasio, niti porodicu u čije okrilje bi se sklonuo, niti društvo koje ga voli. Najčudnije od svega što je zadesilo zapadnjačko društvo je samoubistvo mladića u pubertetu, kada su oni u cvijetu svoje mladosti.

Times u svom novinskom istraživanju pod naslovom "Samoubistva pubertetlija" navodi da se u Sjedinjenim Američkim Državama kontinuirano povećavaju slučajevi samoubistva mladića i djevojaka u dobi između deset i dvadeset godina. Ovaj procent se povećao za tri puta u odnosu na 1950.godinu. U 1985.god. samoubistvo je izvršilo šezdeset pubertetlija, a isto toliko i staraca od svake hiljade ljudi. Navest ćemo mišljenja tri gospođe Amerikanke o ovom pitanju.

Gospođa Barbara Huvejler, stručnjak za suzbijanje samoubistva u Omahi, veli: »Ne mislim da oni razmišljaju da će tim činom postati mrtvi. Sve što razmišljaju o samoubistvu je da im ono pruži sredstvo za oslobođenje od bolova i rješenje problema ili izlaz iz krize u kojoj su se našli.«

Ilin Lejder, koja je učestvovala u osnivanju otvorene telefonske linije za liječenje problema pubertetlija u Medicinskom centru u Los Anđelosu, rekla je: »Svi smo toliko zaposleni i zauzeti da nemamo vremena da saslušamo našu djecu.«

Barbara Olijeri, konobarica u jednom restoranu, veli: »Kada se desi nešto slično tome, razmišljam mnogo o svojoj djeci i poželim da ih odgojim ispravnim odgojem. Ovo su opasne godine i ti ne znaš šta kruži u njihovim glavama.«¹

Nakon što je Times objavio spomenuto novinarsko istraživanje, primio je nekoliko pisama od američkih državljana. U jednom od tih pisama se kaže: »Moje srce se cijepa od tuge prema unesrećenim porodicama čija su djeca izvršila samoubistvo. Ja, sam potpuno svjestan onoga što

proživljavaju. Moj unuk je izvršio samoubistvo kada je imao šesnaest godina. Objesio se! Moja porodica će ostati zbunjena zbog čega se to desilo i nećemo moći nikada saznati prave razloge toga.»²

Šta je razlog što se povećao procent samoubistava u naprednim zemljama? Ukratko, što im je uskraćena očinska briga, majčinska ljubav i ljubav braće i rodbine. Oni žive sami u ovom ludom životu jer te države pate od uništenja porodice, i to u velikim razmjerama. I sve je to skupa navelo omladinu da posegne za tim sredstvom. Nije čudo kad se zna da oni odrastaju bez roditeljske ljubavi i pažnje i da pate od različitih psihičkih kompleksa za vrijeme puberteta; njih sukobljavanje sa problemima navede da počine samoubistvo!

Međutim, taj problem, problem depresije, nervoze i očaja, u njegovoj općenitosti, potrebno je dublje proanalizirati radi komplikovanosti njegovih uzroka koji dublje zadiru u problem duše i života. To je upravo učinio prof. Rine Dubo, dobitnik Nobelove nagrade za nauku, u svome vrijednom djelu koje je prevedeno na arapski jezik pod naslovom Čovječnost čovjeka. Mi ćemo nešto reći o njemu i citirat ćemo neke pasuse iz tog djela. U poglavlju "O novom pesimizmu" veli: »Frazе kao što su klasično doba, vijek vjere, vijek zrelosti i vijek romantizma ponekad se možda potpuno ne podudaraju sa historijskim činjenicama, ali i pored toga se nazire da čovječanstvo čezne za nekim od tih osobina da ih ima u svom životu i pored toga što ih većina ljudi pripisuje, bez obzira bilo to ispravno ili pogrešnoj prošlosti. Nasuprot tome, mi pravimo razliku i naš vijek nazivamo atomskim vijekom, astronomskim vijekom, vijekom mašina, stoljećem antibiotika ili drugim izrazima.

¹Times, broj 23. marta 1987.god.

²Times, broj 13. April 1987.god. Preneseno iz djela "Žena između šeriata i zapadnjačke civilizacije".

Te izraze sa zadovoljstvom upotrebljavaju tehno- lozi dok ih humanisti preziru. Jedini termin koji je konsenzusom prihvaćen je izraz da je ovo "stoljeće nervoze".

Sociološka i tehnološka ostvarenja su donijela neka ekonomska blagostanja i povećala raskoš. Također su povećala brzinu prijevoznih sredstava i suprotstavila se nekim vrstama bolesti. Međutim, ta materijalna dostatnost nije donijela povećanje sreće i osjećaj za smislom života. Čak i same medicinske znanosti nisu izvršile svoja obećanja i pored toga što su ostvarile veliki napredak na polju preventive i liječenja nekih bolesti.

Pored svega toga, one su bile neuspješne da istinski produže ljudski život i da u pozitivnom smislu unaprijede ljudsko zdravlje. Proturječno je da vijek raskoši, tehnoloških čuda i medicinskih mudžiza u isto vrijeme bude i vijek hroničnih bolesti, nervoze i očaja!

Simptomi egzistencijalnog povraćanja, tj. zgražanje od života pojavili su se usred materijalističkih raskošnih društava i najviše u dijelovima Svijeta koji su najnapredniji u tehnološkom smislu.

U spomenutim društvima se povećavaju žestoki idejni problemi poput rasističkih težnji, materijalisti- čog siromaštva, sentimentalne izolovanosti, nasilja svih vrsta i oblika i opće ludosti koja uzrokuje stalnu opasnost izbijanja nuklearnih ratova. Zato su duboki korijeni za savremenu nervozu prisutni u duši pojedinca, i to svakog pojedinca u tim društvima.

Najveći problem u savremenom životu je osjećaj čovjeka da je život izgubio svoj smisao. Vjerske osjećaje i stare društvene običaje nagrízaju naučne činjenice kao i glupi i lažni svjetski događaji. Kao posljedica svega toga proistekla je poznata klauzula da je „Bog mrtav“, i to u velikom obimu i istoj mjeri među vjerskom i sekularističkom populacijom.

Pošto je riječ Bog aludirala na jedinstvenost cijelog kosmosa, Stvoritelja stvorenja, sada je čovjek bez Boga ostao kao brod bez pristaništa, brod koji nema luke. Oni koji zagovaraju klauzulu da je Bog mrtav pod time misle na smrt klasičnog čovjeka koji je smisao svog života crpio iz ostalih stvorenja u kosmosu. Traženje novog značenja i definisanje novih pojmova dvjema riječima: Allah i čovjek, možda je najbolje ono čime bi se morao sada pozabaviti vijek nostalgije i duhovne otuđenosti.

Riječ čudan ili neuobičajen je otuđena i nejasna, ali se njome ipak odslikava stanje koje je uveliko rašireno i prevladavajuće u raskošnim materijalističkim društvima.

Osjećaj otuđenosti je staro iskustvo koje je kroz povijest zadobivalo različite oblike. Mnogima koji su patili od njega u prošlosti činilo se tada da pozicije čovjeka i kosmosa nemaju veze i da među njima nema nikakva smisla. To je u osamnaestom stoljeću objasnio Zane Jak Ruso kada je rekao da je razlog tome velika razlika i udaljenost između čovjeka i prirode. Sada u našim društvima zajedno žive različite vrste otuđenosti. Društvena i kulturna tjeskoba ne vrši uticaj samo na svjesne mislioe, industrijske radnike i siromašne klase. Ona utječe i na sve one koji osjećaju uništenje svojih ličnosti. Prevladavajuće stanje nameće im nova društvena mjerila koja im ne dozvoljavaju isticanje i potvrđivanje svojih ličnosti i identiteta.

Slijedeći razlog te duhovne otuđenosti je i potpun neuspjeh, pa čak i u većini materijalno najnaprednijih najraskošnijih društava, da se uspostave uravnoteženi i skladni odnosi i veze između čovjeka i njegove okoline, a i uvjerenje da je savremeni svijet prezren i lažan ne ograničava se samo na istaknute filozofe i književnike, već je ono rašireno među svim društvenim i ekonomskim populacijama i utječe na sve vidove života i njegove aktivnosti.

Psiholozi, sociolozi i etičari objašnjavaju da se bolest nemira i očaja javila kao posljedica prekidanja toplih društvenih odnosa kao i individualne usamljenosti koja je zahvatila savremene gradove.

Ta pokidanost odnosa nije samo među ljudima nego se ona desila i između ljudi i prirodnih sila koje su imale uticaja u oblikovanju organskog i funkcionalnog ljudskog bića, njegove fiziologije i misli i koje još uvijek neprestano određuju većinu osnovnih reakcija pojedinca. Anarhija odnosa između čovjeka i njegove sredine proističe iz istog izvora.

Savremeni čovjek je uznemiren pa čak kada je i u miru i ekonomskom izobilju, jer svijet tehnologije, koji ga direktno okružuje i koji ga je odvojio od svijeta prirode u kome se čovjek u osnovi i razvio, nije uspio da priušti osnovne ljudske potrebe koje se ne mijenjaju niti zamjenjuju. U mnogim segmentima savremeni čovjek liči divljoj životinji koja svoj život provodi u zoološkom vrtu. Sadašnji čovjek je upravo poput takve životinje...Obezbeđuje mu se hrana i dovoljna zaštita na jedan brutalan način, ah su mu uskraćeni mnogi osnovni prirodni podražaji za mnoge tjelesne i intelektualne njegove aktivnosti i funkcije. Današnji čovjek nije samo otuđen od svog brata čovjeka i od prirode; gore od toga je što je on otuđen i izolovan od biti i suštine svoga bića i identiteta.«¹

Umna poremećenost

Kriza zapadnjačke civilizacije se nije zaustavila kod tih strašnih posljedica kakve su uništenje morala, rušenje porodice i bolesna uznemirenost, već se ona povećala i na ono o čemu neprestano čitamo, a to je da se iz dana u dan povećava broj oboljelih od umnih i nervnih bolesti.

Nauka, koja je gigantski uznapredovala u procesu potčinjavanja materije i doprla do tehnološke, biološke, medijske i telefonske revolucije, ostala je nemoćna da ozdravi čovjeka, dapače, ona mu je još više zadala

1 Čovječnost čovjeka, str. 46-49.

muka i nereda da su čak posebne bolnice prepune pacijenata koji boluju od spomenute vrste bolesti.

Dovoljno će nam biti o ovome da citiramo jedan pasus iz knjige profesora Aleksisa Karela pod naslovom Čovjek-nepoznanica (El-Insan zalikel medžhul). On je svjedok koji govori iznutra kuće i pored toga što su statistike koje on spominje zastarjele jer su se cifre udvostručile, ali, i pored toga, one nam daju jasnu i dovoljnu sliku o tome.

Karei veli: »Čudno je da je umnih bolesnika više nego svih ostalih skupa. Zbog toga su bolnice za umno poremećene prepune pacijenata i zato je nemoguće sve primiti od onih koje je neophodno izolovati.»

S.W. Bereš je rekao: » Svaka dvadeset i dva stanovnika Njujorka obavezno je s vremena na vrijeme staviti u neku od bolnica za umno

poremećene.« U Sjedinjenim Američkim Državama broj umno poremećenih o kojima se brinu bolnice je veći osam puta od plućnih bolesnika. Svake godine u oporavilišta i druge slične institucije za umne bolesnike uđe oko osamdeset i šest hiljada novih pacijenata. Ako se broj ludih bude povećavao ovim tempom, onda će oko milion djece i omladine koji pohađaju škole i fakultete prije ili kasnije posjetiti spomenute institucije!

1922. Godine, broj ludih koji su ležali u državnim bolnicama iznosio je 340.000 hiljada, dok je u privatnim oporavilištima broj umno poremećenih i padavičara iznosio 81.850. Broj onih koji su pušteni iz počasti i ugleda u pravom smislu te riječi a koji su umno poremećeni iznosi 10.930. Ova statistika ne obuhvata umno poremećene koji se liječe u privatnim bolnicama, niti luđake u cijeloj zemlji, a čiji broj iznosi

Precizan pregled koji je provela Nacionalna komisija za mentalno zdravlje je otkrio da je najmanje 400.000 djece ispod prosjeka inteligencije. Njihov stepen inteligencije je toliki da ne mogu pohađati normalne osnovne škole niti se okoristiti od znanja koje stiču u njima...Međutim, istina je da je mnogo veći broj populacije koji su na tom stepenu inteligencije.

Procjenjuje se da nekoliko stotina hiljada onih koji nisu obuhvaćeni službenom statistikom boluje od duševnih poremećaja. Sve to ukazuje koliko je savremeni čovjek spreman na propast i da se problem mentalnog zdravlja smatra najvažnijim problemom s kojim se susreće savremeno društvo. Uistinu su mentalne bolesti nadolazeća opasnost. One su opasnije od sušice, raka, bolesti srca i bubrega pa čak i od tifusa, kuge i kolere. Zato je obaveza da se o njima povede računa, ne samo zbog toga što one uzrokuju povećanje zločina, nego zbog toga što će one neizostavno oslabiti superiornost koju uživa bijela rasa.¹

A i pored toga, treba znati da ne postoji toliki broj umno poremećenih među zločincima koliki je on u običnom svijetu. Tačno je da se veliki broj koji pate od umnih poremećaja nalazi u zatvorima, ali isto tako ne treba smetnuti s uma da je najveći broj luđaka od onih koji imaju široku naobrazbu i da su oni i dalje na slobodi. Bez sumnje je veliki broj živčanih i duševnih bolesnika kategoričan dokaz nesavršenosti i nedostatka od kojeg pati savremena civilizacija i da običaji i navike novog života uopće nisu doveli do poboljšanja našeg mentalnog zdravlja.«¹

¹ Čudimo se ovom velikom učenjaku da i dalje ima ovako nena- učno ubjeđenje o superiornosti bijele rase. Ovo je dokaz da je on zatočenik zapadnjačke misli i civilizacije i pored toga što je on tu ideju kritikovao, kako navodi Sejjid Kutb.

Zločin i strah

Šta, nakon svega toga, očekivati od društva kojim vladaju materijalizam i egoizam i koga su obuzele pojave poput uništenosti porodice i morala, duševne uznemirenosti i mentalne poremećenosti? Neophodno je onda da takvim društvom zavlada kriminal, a gdje zavlada kriminal, to znači da se živi u strahu, a strah je nešto najgore čime čovjek u životu može biti iskušan. Strah je i najgora kazna kojom Allah kažnjava društva koja se okrenu od Pravog Puta i zanijeću Allahove blagodati, kao što je bio slučaj sa gradom o kome Kur'an govori i navodi ga kao primjer drugima:

«Allah navodi kao primjer grad, bezbjedan i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah» (En-Nahl, 112).

Najupečatljiviji primjer za to je Amerika, vodeća svjetska sila po bogatstvu, materijalnoj i vojnoj snazi i tehnološkom napretku. Dovoljno je da navedem slje

¹ Pogledaj djelo "El-Insan zalikel medžhuli", prijevod: Šefik Es'ad Ferid, str.178-179., četvrto izdanje, izdavač: Me'arif Bej- rut.

deće pasuse u kojima govore činjenice; brojke odražavaju o čemu se tamo govori. Te brojke su proistekle iz života Amerike i od njenih odgovornih službi. To je jasna stvar koju osjeća svako ko posjeti te države, a kako to tek osjeća onaj ko živi tamo?

Amerika živi u strahu

Ovo su citati iz argumentovanog teksta koga je objavio kuvajtski časopis „El-'Arabi“ pod naslovom U strahu živi Amerika. U njemu su kaže: »Kriminal hara Amerikom! Zločin svih vrsta je na svakom mjestu; u gradovima, selima, u mirnim predgrađima, u mnogim američkim državama..na istoku i zapadu. To je zločin svih vrsta: ubistvo i otimačina, provala i napadi, prisilne krađe i silovanja pod prijetnjom oružja. Sukladno kontinuiranom povećanju kriminala koji prijeti i ugrožava ljudske živote u najvećoj i najbogatijoj državi u Svijetu krenulo se sa akcijom u velikim gradovima i predgrađima koja ima za cilj da upozori čovječanstvo na taj kriminal. Povala ju je bezbjedonosna služba koja je na sebe preuzela odgovornost zaštite ljudskih života i imovine i to nakon strahovitog povećanja prosjeka kriminala sukladno statistikama Ureda za kriminalistička ispitivanja. Kriminal je u dvadeset pet američkih gradova prešao sve brojke koji su zabilježene u posljednjih deset godina.

To nam prenose američke novine koje bilježe posljednje statističke podatke o tome. Ako npr. pratiš sedmični časopis Times, naći ćeš da se tamo kaže da se u Americi svake dvadeset četiri minute desi, ubistvo, da

se svakih deset sekundi provali neka kuća i da se svakih sedam minuta siluje neka žena! To su posljednji statistički podaci o obimu zločina u prvim mjesecima te godine.

Drugi časopisi nam prenosi druge statističke podatke koji su precizniji i detaljniji jer su oni preuzeti iz Ureda za kriminalistička istraživanja u periodu za 1979. god. U njima stoji da se opasni zločin u Americi dešava svake dvije i po sekunde, krađa svake tri sekunde, provala svakih deset sekundi, nasilje svakih 27 sekundi, krađa auta svakih 29 sekundi, napad na osobe s bilo kojim povodom ili bez povoda svake 51 sekunde, silovanje svakih 7 minuta, a ubistvo svake 24 minute.

U upozorenju američkog ministra pravde vidimo stravično stanje u kome žive Amerikanci. U februaru 1981.god. je poslije uspostave novog predsjedništva i nove američke vlade izjavio: »U Americi postoji vlast terorizma koji vlada američkim gradovima.« Potom se zapitao: »Zar mi nismo taoci unutar naše napredne i civilizovane države?!»

Direktor nekog preduzeće u gradu Hjustonu u Teksasu je rekao: »Strah od kriminala postepeno prijeti paralizom života u američkom društvu...Dozvolili smo sebi razvrat i nemoral u tolikoj mjeri da u tom društvu živimo kao što žive životinje...Mi živimo iza željeznih zidina koji nas čuvaju od lopova. Svaki od nas ima set ugrađenih brava na vratima i alarm, a potom liježemo u postelju i pored sebe stavljamo pištolj napunjen mecima. I poslije svega toga, želimo se malo odmoriti i relaksirati! Kakve li kontradiktornosti!«

Šef policije Hjustona zna o čemu govori, jer on sam posjeduje nekoliko pištolja napunjenih mecima u svojoj spavaćoj sobi. Amerikanci su počeli vjerovati da se spomenuti zločini, čija je pozornica postala Amerika, dešavaju samo u Americi i da su oni upereni protiv svakog od njih. Svi američki državljani, bez izuzetka, postali su izloženi njima. Zbog svega toga, Amerikanci su svi zajedno ustali protiv njih. Oni su sada u ratu protiv ovoga nepoznatog neprijatelja. Međutim, postavlja se pitanje kako oni ratuju i ko je neprijatelj.

Ljudi iz bezbjednosti odgovaraju na prvi dio pitanja i kažu: »Ako ideš sam u kasnim noćnim sahatima pa ti se iznenada ukaže neka spodoba usred mraka i osjetiš da ti se oštar predmet pripio uz rebra i čuješ glas koji ti naređuje da mu daš novac iz svog novčanika, uradi to bez ikakvog dvoumljenja! Ne suprotstavljaj se...daj mu sve, svoj novac, sahat i sve druge vrijednosti koje budeš imao uza sje! Ovo ti je savjet od policije ako želiš da ne umreš. Čak kad bi sa sobom nosio pištolj, ne pokušavaj da ga upotrijebiš, jer ako bi to pokušao i pomakao svoj prst prema džepu, tvoj život će možda biti okončan. Čak kada bi bio majstor džuda ili karatea, ti si ipak mrtav, i zato se ne suprotstavljaj. Metak je brži od svakog pokreta koga bi učinio. Ne pokušavaj pregovarati sa onim ko te

napadne radi očuvanja nečega što posjeduješ, jer uolikoj mjeri osjeti da ti sprječavaš njegovu nakanu, uolikoj mjeri on postaje agresivniji. Nemoj vrištati! Ne čini nikakav iznenadni pokret! Kad želiš da staviš ruku u svoj džep da bi izradio iz njega ono što mu želiš dati, reci mu da ti želiš učiniti ono što je on želio da učiniš prije nego što si učinio bilo koji pokret! Nikada ne zaboravljaj da, kada izlaziš iz kuće, poneseš nešto novaca, jer je neke od tih napadača moguće da spopadne srdžba kao posljedica gubljenja nade zbog toga što ih je zadesilo jer iz te avanture izlaze bez ičega, i zato je moguće da te onda u svakom slučaju ubiju.»

U novoj studiji pod naslovom „Fidžijev izvještaj“, koji se odnosi na uticaj kriminala na psihičko stanje Amerikanaca a koji je proveden na više od hiljadu osoba iz svih krajeva Sjedinjenih Američkih Država, istraživači su došli do važnog rezultata. Naslovili su ga novim naslovom i to „Uplašeni narod“. Evo nekih detalja iz te studije.

- Četiri od svakih deset američkih državljana osjećaju da su izloženi ubistvu, napadu, krađi i silovanju. Taj osjećaj je stalan i Amerikance kontinuirano prati u svakodnevnom životu.

- Strah od zločina uznemiruje sve društvene slojeve na svakom mjestu bez obzira na kojim geografskim dužinama i širinama se nalazio. 52% stanovnika u velikim gradovima živi u stalnom strahu. Ovaj procent se smanjuje na 41% u manjim gradovima, a u manjim provincijama i selima se smanjuje na 31%.

- 52% ispitanika u ovoj studiji se izjasnilo da posjeduje oružje radi lične zaštite. Devet od deset Amerikanaca zaključavaju vrata svojih stanova mangalom (rezom) i ključem i provjeravaju svakog posjetioca prije nego što mu otvore vrata i dozvole ulazak.

- Sedam od svakih deset Amerikanaca zaključavaju iznutra vrata svojih automobila za vrijeme vožnje, a šest od svakih deset nazivaju telefonom svoje prijatelje ili rođake koji su im bili u posjeti da bi provjerili jesu li stigli bezbjedno i zdravi svojim kućama.

- Više od polovine ispitanika ove studije izjasnilo se da uvijek nastoje da izađu izvan stana u običnoj odjeći kako na sebe ne bi svratili pažnju kriminalaca.

- 63.% se slažu da se policiji daju veća ovlaštenja koja bi im omogućila da uhapsu i ispituju sumnjive osobe. Također je povjerenje crnačke američke populacije u policiju mnogo manje nego što je to kod bijele populacije.

- Više od polovine ispitanika se ne protivi povećanju poreza pod uvjetom da taj novac ode za pomoć policije koja bi ih štitila.

- Ogromna većina se zalaže i priziva drastične kazne i duži period zatvora za one koji vrše nasilja, dok svaka dvojica od trojice za kriminalce traže smrtnu kaznu.

Na kraju, spomenuti izvještaj veli: »Amerika danas živi u pesnici

novog straha...koja se s vremenom sve više stišće...To je strah da se ne postane žrtvom zločina od tjelesnih mafija. Strah od gubljenja onoga što posjeduju.... Amerikanci danas žive u strahu, i to jedni od drugih»!

Kriminal zbog čega?

Neki stručnjaci iz kriminologije vele da se osjećaj koji je okupirao Amerikance nije pojava nego je on nužna posljedica načina života u ovoj civilizacijskoj velesili...Porodica je uništena. Djeca većinom napuštaju roditeljski dom u ranim godinama prije nego što dostignu dvadesetu.

To je veoma opasno i krizno doba u životu mladeži gdje mladić iznenada postaje slobodnim i daleko od uticaja svojih roditelja. U toj ranoj slobodi mladići skreću s pravog puta ili se to dešava sa velikim procentom te omladine.

Napuštanje porodice znači ustajanje protiv društva u kome pojedinac živi, a kao posljedica toga dolazi osjećaj izgubljenosti i usamljenosti. Čovjek u svojoj usamljenosti preobražava se u životinju ili u genijalca. On u oba ta slučaja želi potvrditi svoje postojanje. Znači, borba protiv zastranjenosti nužno treba početi u minijaturnoj zajednici u kojoj se formira pojedinac, a potom u društvu u kojem će da izađe i da se sukobi sa svijetom. Zato, ako Amerikanci uspiju održati jake veze koje povezuju članove jedne porodice, to znači da će uspjeti savladati kriminal koji potresa svijest naroda koji živi na vrhuncu civilizacije i napretka. Pored toga, kriminal se nije ograničio samo na Sjevernu Ameriku; on se proširio i na Zapadnu Evropu u različitim razmjerima, pa čak i na Rusiju nakon pada komunizma. Nakon što je Rusija ušla u doba otvorenosti, u njoj se raširio kriminal i strah tako da se nakon toga turisti koji dođu u Rusiju upozoravaju na potpuno iste stvari na koje se upozoravaju kada dođu u Ameriku. Osim toga, u Rusiji se turisti upozoravaju i na lijepe djevojke koje se u radnjama i na ulicama smiješe turistima, a koje često koriste kriminalističke bande za svoje ciljeve.

To su pošasti savremene zapadnjačke civilizacije i njene posljedice koje je ostavila na život njenih sljedbenika sukladno stanju, statistikama i jasnim dokazima. To je civilizacija koju neki od naših književnika žele učiniti svjetskom civilizacijom i pored toga što je ona zapadnjačko novorođenče, tamo se razvila i odotud je krenula, i pored toga što ima zapadnjačka stremljenja, filozofiju i moral. Čak se sada skoro može reći da je to američka civilizacija zbog toga što u njoj prevladavaju američki elementi sa svojim osobinama u mnogim njenim segmentima. Tako da se i neke evropske zemlje opiru ovoj kulturnoj američkoj najezi, kako to u posljednje vrijeme vidimo od strane Francuske.

Ta civilizacija je uznapredovala samo na materijalnom segmentu i zato nije ispravno govoriti tamo o njenom generalnom napretku kao što nije ispravno ni reći da je zaostala u svim segmentima.

Mi smo zaostali za tim narodima na materijalnom planu, i to je činjenica. Međutim, mi smo napredniji od njih u drugim segmentima života, koji su važniji i nužni za ljudsku sreću. A jedina briga čovjeka je sreća; to su upravo duhovni, moralni i ljudski segmenti, stvari radi kojih je čovjek postao čovjekom, počašćenim i odlikovanim bićem i Božijim zastupnikom na Zemlji i radi čega mu je sve potčinjeno u ovom kosmosu.

Istinite riječi jednog slobodnog književnika

Sretan sam što mogu ovdje ukazati na jedan vrijedni novinski članak koga je napisao dr. Dželal Ahmed Emin u listu „El-Ehali“, 21.9.1994. god. a nosi naslov „Kongres o ljudskoj populaciji i osjećaj sramote“! U tom članku on veli: »Kada god sam posjećivao Evropu i Ameriku u periodu od trideset godina za vrijeme svoga studiranja i pripreme doktorske disertacije u Britaniji, to mi je sve više potvrđivalo moje uvjerenje: da ovdje nije posrijedi pitanje napretka i zaostalosti nego nešto drugo. To je u nekim segmentima predstavljalo gubljenje nade u taj najveći uzor koga smo pokušavali oponašati (tj. slijediti zapadnjački uzor u razvoju). Međutim, to je također predstavljalo i istinsku racionalnu i duhovnu emancipaciju, ali najvažnije od svega toga je da sam se ja oslobodio ili da sam se skoro potpuno oslobodio toga osjećaja sramote.

Da, mi jesmo siromašni, ali to ne znači da smo zaostali. Oni su napredniji od nas u tehnologiji, tj. u proizvodnji robe i usluga ili, tačnije, u stručnosti u proizvodnji određene robe i usluga u svačemu. Međutim, u životu postoje druge stvari mimo proizvodnje robe i usluga. Čak postoje neke robe i usluge koje oni uopće ne proizvode, ili im ne pridaju važnost, što može biti bolje za nas. Znači, nužno nam je napraviti razliku, kako mi se objelodanilo, između siromaštva i zaostalosti. Da, mi želimo da se oslobodimo siromaštva, a lijek za to je povećanje proizvodnje određenih vrsta robe i usluga, a ne bilo koje robe i usluge.

Što se tiče zaostalosti..., ja sam sada spoznao šta je to. Ona je samo osjećaj sramote, jer si ti zaostao u tolikoj mjeri koliko osjećaš tu sramotu (kompleks) prema onima koje sebe nazivaju naprednim. Ostat ćeš i dalje zaostalim ma koliko ti se povećali prihodi, ma koliko ti se povećao procent razvoja i ma koliko posjedovao robe i usluga ako budeš i dalje osjećao te komplekse, jer ti ne posjeduješ ono što oni posjeduju.

Možda je jedan od prvih uvjeta renesanse oslobađanje od ovih kompleksa srama, jer, u protivnom, ako i dalje budemo podizali parole razvoja i taj razvoj i dalje budemo shvatali kako ga sada poimamo, ako i dalje budemo sebe nazivali zaostalim i ako budemo i dalje određivali krajnji svoj cilj, a to je dostizanje stepena standarda kojeg imaju na Zapadu, rezultat svega toga će biti da ćemo poslije drugih pedeset godina takvog razvoja imati više mac donalda, koka-kole, plavog džinsa,

oružja, potrošačke medijske propagande, kriminalnih filmova, nemorala i droge. Egipatska ili arapska žena će normalno za vrijeme tog perioda ostvariti veliki uspjeh u postizanju svoje ravnopravnosti sa muškarcem, jer će obje imati isti standard života, imat će jednaku slobodu da kupe istu količinu Makdonaldovih proizvoda, plavog farmera, droge, propagandnog materijala i da oboje ravnopravno uzmu učešća u kriminalu i seksualnoj abnormalnosti.«

To su, zaista, istinite riječi koje je izrekao čovjek koji je odbranio doktorsku disertaciju iz ekonomije u Britaniji, koji se oženio sa Britankom i koji predaje na Američkom univerzitetu u Kairu. To je bila posljedica toga što se svjesno oslobodio bajki robova zapadnjačke civilizacije i zapadnjačke misli pa je rekao to što je rekao. A krasno je to što je rekao!

TREĆE POGLAVLJE SVJESNI ZAPADNJAČKI MISLIOCI ALARMIRAJU I UPOZORAVAJU

- ❖ Utišao se glas imana (vjere) u našem dobu
- ❖ Alarmiranje na opasnosti od materijalističke civilizacije
- ❖ Svi osjećaju opasnost od nadolazećeg materijalizma
- ❖ Upozorenja naučnika
- ❖ Upozorenja filozofa i mislilaca
- ❖ Upozorenja književnika
- ❖ Upozorenja političara

PRIGUŠEN JE GLAS IMANA U NAŠEM DOBU

Više nije nepoznato da je žiška imana u okrilju savremene civilizacije mnogo izgubila u srcima od svoga sjaja i topline, ako se već i nije u mnogim srcima potpuno ugasila. Ugasio ju je materijalizam ili ju je oslabila nemarnost i popularnost. Tako je glas imana nestao u dubini srca i izgubio snagu i utjecaj koju je imao prije...

ALARMIRANJE NA OPASNOST OD MATERIJALISTIČKE CIVILIZACIJE

Čovječanstvo se osvijestilo od opasnosti koje prijete njegovim sudbonosnim civilizacijskim tokovima, koje čak ugrožavaju sam njegov biološki opstanak. Cijelo čovječanstvo je osjetilo potrebu, pored nauke, i za vjerom, pa čak i prije nauke, kao i za duhovnošću prije materijalizma, pa čak za duhovnim prije materijalnih potreba. Cijeli svijet je počeo shvatati i osjećati opasnost od potpunog predavanja materijalnoj nauci i njenoj tehnološkoj upotrebi živeći daleko od Uzvišenog Allaha i vjere u Njega, u obračun pred Njim i susret sa Njim, i daleko od slijeđenja Njegove upute.

Čovjek je proizveo mašinu i stroj da bi ih potčinio i upotrijebio za svoju

korist, a potom je, nakon izvjesnog vremena, postao njihov rob.

Upravo to je isto kao što je čovjek u džahilijetu pravio kipove, klešujući ih svojom rukom, a potom bi stajao pred njima skrušeno ih obožavajući i tražeći u miru od njih opskrbu, a u ratu pomoć.

Zapadnjački učenjaci su prvi osjetili opasnost tih strojeva i mašina koji su učinili ljudski život jednom formom bez ikakvog značenja i tijelom bez duše. Zato mi već nekoliko desetina godina slušamo sirene upozorenja. Puštaju ih veliki učenjaci i mislioci sa Zapada. Osjetih su opasnost i zato im nije ništa drugo ostalo osim da upozore i skrenu pažnju svom narodu ne bi li se urazumili i izbjegli tu opasnost.

SVI OSJEĆAJU OPASNOST OD NADIRUĆEG MATERIJALIZMA

Opasnost je postala ozbiljna i njene iskre su se raspršile. To je opasnost materijalizma i opasnosti od instrumentalnog života, tako da je svaki svjestan čovjek počeo izražavati svoju bojazan od tog belaja koji se desio i koji se očekuje, vidljivog i skrivenog, kao užarena lavina u vulkanu koja prijeti da bukne u svakom trenutku i uništi i floru i faunu.

U tome su saglasni svi, učenjaci i književnici, filozofi i mislioci, političari i administratori. U ovom poglavlju ćemo se ograničiti samo na Zapadnjake i nećemo citirati svjedočenja islamskih mislilaca poput Muhammeda Ikbala, Ebul'Ala Mevdudija, Hasana Benna, Ebul Hasana en-Nedevija, Sejjida Kutba, Vehiduddina Hana, Muhammeda Gaza- lija, Muhammeda Kutba i drugih muslimanskih velikana. Zadovoljit ćemo se samo svjedočenjima Zapadnjaka da bi svjedok protiv te civilizacije bio neko od njenih sljedbenika.

Upozorenja učenjaka

Jedan od velikana nauke, Aleksis Karei, dobitnik Nobelove nagrade za nauku, u svojoj vrijednoj i poznatoj knjizi «Čovjek nepoznanica», na jedan naučan i precizan način, zasnovan na naučnoj logici i činjenicama, iskritikovao je zapadnjačku civilizaciju.

Kritika Aleksisa Karela

Aleksis Karei u spomenutoj knjizi je rekao: »Savremena civilizacija se našla u teškom položaju jer nam ne odgovara. Ona je osnovana bez ikakva istinskog znanja o našoj stvarnoj prirodi. Razvila se iz mašti naučnih otkrića i ljudskih strasti, prohtjeva, pretpostavki, teorija i ambicija. I pored toga što je nastala kao plod naših napora, ipak je taj plod nesrazmjeran našem obimu i obliku.«¹ Prilikom sistematiziranja industrijskog života, potpuno je zanemaren utjecaj fabrike na fiziološko i racionalno stanje radnika. Savremena industrija je postavljena na

pravilo: što je moguće više proizvodnje sa što manje izdataka kako bi pojedinac ili grupa mogli zaraditi što veći iznos novca. Utjecaje industrijskog načina života fabrika nameće kako radnicima tako i njihovim unucima.«²

«Nužno je da čovjek bude mjerilo svemu. Međutim, stvarnost je suprotna tome, a što je i čudno u svijetu koji ga je stvorio, jer čovjek nije uspio da uredi sam ovaj svijet zbog toga što ne posjeduje konkretno znanje o njegovoj biti...Zbog toga je ogromni napredak koga su postigle prirodne nauke nauštrb društvenih nauka bila jedna katastrofa od koje pati čovječanstvo...Okolina koju su stvorili i izumili naši umovi odgovara samo našim tijelima, a ne i našim prirodama...

¹ El-Insan zalikel medžhul, str. 37.

Mi smo unesrećen narod. Propadamo moralno i racionalno...Grupe i narodi kod kojih je industrijska civilizacija dostigla najveći razvoj i napredak su, ustvari, grupe i narodi koji su počeli propadati i slabiti, koji će se vratiti barbarizmu i divljaštvu brže nego što će to biti slučaj sa drugim narodima. Međutim, mi to ne shvatamo jer ne postoji ništa što bi ih zaštitilo od neprijateljskih prilika koje je oko njih postavila nauka...Istina je da je naša civilizacija ista kao i prethodne civilizacije. Stvorila je određene životne prilike koje su učinile život nemogućim i to zbog razloga koji su još nepoznati...Uznemirenost i brige od kojih pate stanovnici savremenih gradova produkt su njihovih političkih, ekonomskih i društvenih sistema... Mi smo žrtve zaostalosti društvenih nauka u odnosu na prirodne nauke. Jedini dozvoljen lijek protiv zla koje se nadvila je dublja spoznaja nas samih.«¹

Na drugom mjestu je rekao: »Mi nećemo imati nikakve koristi od povećanja broja mehaničkih izuma. Možda je bolje da ne pridajemo toliko veliku važnost prirodnim, astronomskim i hemijskim otkrićima. Istina je da nam čista nauka uopće ne donosi direktnu štetu. Međutim, kada njena nasilnička ljepota obuzme naše umove i porobi naše misli u materijalnom kraljevstvu, onda ona postaje opasnost. Zato je nužno da čovjek usmjeri svoju pažnju na sebe i razlog svoje moralne i racionalne nemoći, jer kakva je korist povećanje udobnosti, ljepote, izgleda i uzroka zamršenosti naše civilizacije ako nas naša slabost sprečava da se okoristimo time u onome što će nam donijeti korist? Zaista, sve to ne zaslužuje nikakvu pažnju da se nastavi tim putem koji će nam donijeti moralnu propast i koji će nas dovesti do nestanka najuzvišenijih osobina najljepših vrsta. Zato je mnogo bolje da svoju pažnju usmjerimo sebi od pravljenja bržih brodova, udobnijih auta i jeftinijih radioaparata.«¹

¹ El-Insan zalikel medžhul, str. 41-42.

Na kraju svoje knjige ovaj autor poziva svoj narod, na način koji liči više upozorenju, na neophodnost ponovne izgradnje čovjeka na novim

temeljima: »Dužnost nam je sada da ponovo izgradimo čovjeka u njegovom pravom identitetu, jer ga je oslabio savremeni život i njegova lažna mjerila. Također je nužno da se ponovo definišu dva spola. Neophodno je da svaka individua bude muškarac ili žena tako da se apsolutno ne pojavljuju racionalne osobine drugog spola, seksualni afiniteti i abmicije. Umjesto da čovjek liči mašini koja proizvodi u kolektivima, dužnost je čovjeku da, suprotno tome, potvrdi svoju samostalnost, a da bismo mogli obnoviti i oblikovati tu ličnost, neophodno je srušiti kostur škole, fabrike, knjige, i nužno je porušiti načela tehnološke civilizacije.«²

«Reforma kao što je ova je apsolutno praktična...

Reforma obrazovanja posebna treba promjenu važnosti procenta učešća roditelja i učitelja u izgradnji djeteta...Mi sigurno znamo da je nemoguće da se pojedinci odgajaju grupno i da je nemoguće smatrati školu kao zamjenu za individualno obrazovanje. Učitelji većinom izvršavaju svoj odgojni posao kako treba. Međutim, sentimentalna, estetička i vjerska aktivnost je također potrebna da se razvija. Dužnost roditelja je da jasno shvate da je njihova uloga vitalna, i zato je neophodno da se pripreme da je izvrše... Zar nije čudno da obrazovni programi za djevojke načelno ne sadrže iscrpne studije o djeci i mladićima i njihovim fiziološkim i racionalnim karakteristikama? Neophodno je da se ženi vrati njena osnovna i prirodna funkcija koja ne obuhvata samo rađanje već i odgoj i brigu o njenoj djeci.«¹

1. Ibid, str. 41-42. · Ibid, str. 56-57

Na drugom mjestu istog djela autor veli: »Dužnost nam je da oslobodimo čovjeka od univerzuma koje su stvorili učenjaci prirode i kosmosa. Mislim na univerzume u kojima je zatočen čovjek još od vremena renesanse, jer i pored njegove grandioznosti, ipak je materijalni svijet premalehan da bude dostatan čovjeku. On mu kao i ekonomsko i društveno okruženje ne odgovara.«²

Autor svoje djelo završava ovim riječima: »Došao je dan u kojem trebamo početi rad na samoobnovi...Međutim, mi nećemo postaviti program za to, jer on ponekad guši vitalnu činjenicu iza čeličnih okova. On će, ako bismo ga postavili, spriječiti refleksiju onoga što se ne nagovještava i zatvorit će budućnost unutar granica naših umova. Dužnost nam je da se dignemo i krenemo... Obaveza nam je da se oslobodimo slijepe tehnologije i da razumijemo našu zamršenu prirodu i njene mogućnosti...

¹ Ibid, str.353.

Društvene nauke su definirale ciljeve čovječanstva i stavile pod svoju ingerenciju sredstva koja će ih odvesti do njenih ostvarenja. Međutim, mi se još uvijek gušimo u svijetu koga su oblikovale prirodne nauke ne

poštujući u njemu nikakve zakone našeg razvoja. Gušimo se u svijetu koji nije napravljen za nas, jer se rodio kao posljedica greške koju je napravio naš razum i kao posljedica našeg neznanja o našem pravom identitetu. Mi nismo u mogućnosti da se adaptiramo na taj svijet.... i zato mi ustajemo protiv njega. Zato ćemo mi prevrnuti njegove vrijednosti i ponovo ga uspostaviti sukladno našim stvarnim potrebama... Antropologija nas danas snažno opskrbljuje znanjem putem kojeg možemo razviti naše tjelesne mogućnosti... Tako mi poznajemo tajne sisteme naših fizioloških i intelektualnih aktivnosti i razloge naše slabosti, kao što poznajemo i na koji način smo izvršili agresiju na prirodne zakone. Znamo i zbog čega smo kažnjeni i zbog čega smo izgubili put u tami... Međutim, ma kako bilo, mi kroz jutarnju maglu i kroz slabo svjetlo naziremo put koji će nas možda odvesti do spasa i izbavljenja. Po prvi put u historiji čovječanstva trošna civilizacija je u mogućnosti da prepozna razloge svoga propadanja. Po prvi put takva civilizacija je osjetila toliku ogromnu snagu nauke pod svojom ingerencijom. Međutim, da je znati da li će se upotrijebiti ta spoznaja i snaga? To je naša jedina nada da se izbjegne zajednička sudbina svih velikih i prošlih civilizacija. Naša sudbina je u našim rukama pa je zato obaveza da krenemo novim putem.»¹

Kritika Rina Dubua

Ovo je drugo upozorenje koje ćemo ovdje zabilježiti prenoseći neke pasuse iz drugog važnog djela koje se pojavilo sedamdesetih godina od jednog velikog biologa, također dobitnika Nobelove nagrade. Njegova knjiga se smatra nastavkom ili produžetkom knjige Aleksisa Karela koja je došla nakon trećine stoljeća.

To je knjiga koja nosi naslov "So Human An Ani- mal" od profesora Rinija Dubua, koji je američki državljanin francuskog porijekla.

Na arapski jezik ga je preveo dr. Nebil Subhi et-Tavil pod naslovom "Insani- jetul insan (Čovjekova humanost)". To djelo, i pored nekih slabosti i primjedbi vrijedno je da se pročita. Ovo što ćemo navesti ovdje će biti dokaz za ostalo. Dubu je rekao: »Mi tvrdimo da živimo u vremenu nauke. Međutim, u naučnom okruženju kakvo se sada čini ne postoji ravnoteža koja nauci dozvoljava da bude od bilo kakve koristi prilikom upravljanja ljudskim životom. Mi smo sakupili grandiozno tijelo podataka o materiji, jaku tehnologiju za regulisanje i iskorištavanje vanjskog svijeta...Međutim, i pored toga, još uvijek smo u velikom neznanju o posljedicama koje mogu proisteći od igranja tim našim saznanjima. Zato se većinom ponašamo kao da smo mi posljednja generacija koja živi na ovoj planeti. Probavili smo mnoge podatke o tjelesnim funkcijama kao i neka saznanja o kontrolisanju nekih njegovih procesa i popravljanju nekih njegovih mahana. Nasuprot tome, mi skoro da apsolutno ništa ne

znamo o putevima preko kojih čovjek transformiše svoje genetske sklonosti kako bi preko njih izgradio svoju individuu.

¹ El-Insan zalikel medžhul. Str. 357.

Bez tih saznanja savremena tehnološka i sociološka otkrića neće biti od koristi ljudskim ciljevima. Neuobičajen život koga živi sada većina ljudi guši i blokira biološke nužne vitalne procese koji se direktno tiču mentalnog ljudskog zdravlja i razvoja ljudskih mogućnosti. Svi mislioci su zabrinuti za budućnost djece koja će provesti svoj život u sredinama koje ih okružuju, a koje su bezvrijedne, zločinačke i lažne i koje mi stvaramo bez ikakvog razmišljanja. Najviše što uznemiruje je što mi znamo da organske i idejne osobenosti čovjeka danas programira zaprljana sredina, popločane ulice, neboderi, miks civilizacijskog oportunizma i društveni običaji koji se zanimaju za predmete, a zapostavljaju čovjeka. «¹

«Savremeni čovjek je uznemiren čak kada živi i u periodu mira i u ekonomskom izobilju, jer je svijet tehnologije, koji ga direktno okružuje i koji ga je odvojio od svijeta prirode u kome je u biti i odrastao, bio neuspješan da obezbijedi osnovne čovjekove potrebe, koje su nepromjenljive i nezamjenljive. U mnogim segmentima savremeni čovjek liči divljoj životinji koja svoj život provodi u zoološkom vrtu. Sada je čovjek upravo kao ta životinja. Obezbeđuje mu se hrana i dostatna zaštita, ali su mu uskraćeni mnogobrojni vitalni tjelesni i umni osjećaji. Zato današnji čovjek nije otuđen samo od svog brata čovjeka i prirode, nego je on, što je najgore, otuđen i izolovan od suštine svoga bića.»¹

¹ Insanijetul insani, str. 31. arapski prijevod.

«Prije otprilike jednog stoljeća, Zapadnjak je vjerovao da će mu spas doći preko tehnoloških otkrića. Nema dileme u to da su tehnološka otkrića povećala materijalna bogatstva čovjeka i poboljšala njegovo zdravlje, ali mu sigurno ona nisu priuštila bogatstvo i zdravlje koji bi mu iznjedrili sreću.»²

Materijalističke znanosti nas stavljaju pred kontradiktornosti za koje nema rješenja kada pokušamo npr. razumjeti granice kosmosa ili početak svijeta. Povrh svega, toga naučna dostignuća iritiraju u opća moralna pitanja koja mnogi učenjaci smatraju da ne potpadaju pod granice njihove specijalnosti ukazujući da su nauka i tehnologija instrumenti i sredstva koja ne posjeduju moral. Prema tome, onda ih je moguće upotrijebiti u dobro čovječanstva ili za njegovo rušenje. Vjerovanje da je nauka moćna riješiti većinu životnih pitanja negira kontinuirana svijest da tehnološka nauka inicira nove probleme prilikom njena nastojanja da iznađe rješenje za stare probleme. «³

«Ako se dozvoli tehnologiji da napreduje bez odgovarajuće kontrole, ona će onda postati rušilačka snaga koja će izvršiti uticaj na precizne odnose

na kojima su izgrađene civilizacije u prošlosti kako je to predvidio engleski književnik A.M. Forster u svom djelu "Tevekkufi aleh-Obustava mašine": »Tehnologija će se i dalje razvijati, ali ne prema našim ciljevima«.

¹ Ibid, str. 35.

² Ibid, 186.

Najviše pitanja koja inicira tehnologija su u osnovi više društvena, politička i ekonomska nego što su naučna po svojoj prirodi. Ako se još tome pridoda da je tehnologija nemoćna teorijski da pobjegne od ljudske kontrole i pored toga što ide samostalnim putem, a iz prostog razloga što naša društva još uvijek nisu postavila smjernice i pravila koja bi je kontrolisala na jedan djelotvoran i odgovarajući način. Sva društva koja su pod utjecajem zapadnjačke civilizacije slijede tevratski razvoj kao svoju doktrinu i kruže u krugovima koji liče halkama derviškog zikra.

Taj Tevrat veli: »Proizvodite više kako biste mogli trošiti više, a potom da biste mogli ponovo proizvoditi! Čovjek ne treba biti sociolog da bi mogao shvatiti da je ta filozofija bolesna i luđačka. Razvoj neće moći još dugo pratiti to natjecanje, a kamoli da on potraje beskonačno. Istina je da će se taj razvoj zaustaviti, i to prije nego što to očekuje razvojna svijest koja vlada masama koje vjeruju da tehnologija bez pravila šteti «modelima» ljudskog života.

U govoru pod naslovom "Hoće li Amerika moći prebroditi mit o razvoju"? sekretar unutrašnjih poslova Estivart L. Odal je bio hrabar kada je rekao: »Lahko je Ameriku, koju ju stvorio čovjek, smatrati nesrećom na nivou cijelog kontinenta...» Odal je potom rekao svojim slušaocima: »Mi posjedujemo najveći broj auta i najgore havarije u poređenju sa bilo kojom državom u Svijetu. Mi se najviše krećemo u Svijetu i trpimo najveće gužve. Proizvodimo najveće moguće količine energije i imamo najzagađeniju atmosferu u svijetu. »Zabilježeno je da je gradonačelnik Kalifornije rekao u šali: »Ako ne budemo prisebni, povijest će nas spominjati po tome da smo bili generacija koja je uzdigla čovjeka na Mjesec dok je on u isto vrijeme bio do koljena u blatu i prljavštinama!«¹

Riječi Henrija Linka

Poznati američki psiholog, oportunist negiranja, u ime nauke i poštovanja vjere u transcendentni svijet, koji u isto vrijeme tvrdi da sama nauka ne može čovjeku pribaviti istinsku sreću, dr. Henri Link je rekao: »Činjenica je da se sada na svakom naučnom polju nalaze znakovi koji potpaljuju baklju te zablude, tj. veličaju ulogu misli i pored toga što su sami psiholozi došli do zaključka da je potpuno oslanjanje samo na ideju dovoljno da poruši ljudsku sreću iako se može desiti da mu to oslanjanje

ne poruši faktore uspjeha. Uklanjanje plašta sa tog otkrića postignuto je putem iskustava tih učenjaka sa ljudima i naučnih pokušaja koje su vršili nad hiljadama ljudi. Ostalo je samo da kažem da se do tih otkrića došlo u odnosu na njihove relacije uopšteno putevima obrazovanja, vjere, individualno i životnom filozofijom.

Zato nećemo naći zadovoljavajuća rješenja za teška životna pitanja, niti ćemo zahvatiti sreću sa njena izvora samo putem napretka naučnih činjenica i saznanja. Napredak nauke znači povećanje smetenosti i nesnala ženja. Zato, ako se sve te nauke ne ujedine pod zastavom jasnih svakodnevnih životnih činjenica, one neće moći osloboditi razume koji su ih izumili. Naprotiv, one će ih neminovno srušiti i zablokirati. Također treba napomenuti da se to ujedinjenje treba desiti drugim putem, a ne putem nauke, tj. putem vjere».¹

¹ Et-Tehallusu min ustureti-n-numuvvi ve-t-tenmijeti, iz djela "Insalijetul insni", str. 219-231.

Upozorenja filozofa i mislilaca

Mnogi su filozofi i mislioci upozorili na opasnost od materijalističke zapadnjačke civilizacije i njenog preuveličavanja industrijske mašinerije.

Upozorenje Džona Dava

Poznati američki filozof Džon Dav je upozorio na tu opasnost kada je rekao: »Civilizacija koja dozvoljava nauci da poruši općeprihvaćene i općepoznate vrijednosti, a u isto vrijeme nije sigurna u snagu nauke da može stvoriti nove vrijednosti to je civilizacija koja ruši samu sebe.»²

Tojnbijevo upozorenje

Od takvih je i veliki britanski historičar i mislilac Tojnbi. Njega citira američki publicist Kolen Vilson gdje on veli: »Razne industrijske umješnosti su obmanule svoje žrtve i učinile od njih da im predaju liderstvo nad njima kupujući od tih industrijskih umješnosti nove svjetiljke u zamjenu za stare. Industrija ih je obmanula pa su joj prodali svoje duše, a u zamjenu za kina i radioaparate. Posljedica te trgovine je ovaj civilizacijski krah kojeg je prouzrokovala ta nova pogodba i ta duhovna fukaraština koju je Platon nazvao Društvom svinja, a Aldos Haksli Novim blistavim svijetom.»

¹ El-'Avde ilel iman(povratak vjeri) str. 81-82. Knjiga je prevedena na arapski početkom pedesetih godina, a njen prevodilac Servet 'Ukkaše veli da je u Americi doživjela 48 izdanja.

² Taj citat od njega je prenio Dubu u spomenutoj knjizi Insanij- jetul insani str. 43.

Ovaj historičar na kraju svoje studije smatra da je izbavljenje Zapada u transformaciji iz ekonomije ka vjeri. Međutim, on kao i Vilson nas ne obavještava na koji način će se izvršiti ta transformacija. On je na kraju samo potvrdno rekao: »Zapadnjak može posredstvom vjere da povuče jedan duhovni potez koji će mu osigurati zdravlje putem materijalne snage koja ga je bacila pred mehaniku zapadnjačke industrije.«¹

Garodijevo upozorenje

Možda je on jedan od najmlađih zapadnjačkih mislilaca kritičara zapadnjačke civilizacije. To je poznati francuski mislilac Rože Garodi koga je njegova kritika zapadnjačke civilizacije dovela da primi islam. Poslušajmo šta je rekao u jednom predavanju koje je održao na Ratarskom univerzitetu prije nekoliko godina. Rekao je: »Zahvaljujući izdvajanju 600 miliona dolara u postao ugrožen otprilike sa četiri tone eksploziva, a resursi i prirodna bogatstva u istoj godini su raspodijeljeni na takav način da je u Trećem svijetu kao posljedica toga od gladi i neuhranjenosti umrlo pedeset miliona ljudi! Onda je vrlo teško da se taj period historije koga živi zapadnjačka civilizacija nazove napretkom, koja je, zahvaljujući tome, po prvi put u ljudskoj povijesti, koja traje dva ili tri miliona godina, postala tehnološki moćna da sa lica Zemlje zbriše sve tragove društvenog života.

1982.god. za naoružanje, svaki stanovnik Zemlje je

¹ Preneseno iz knjige "Sukutul hadareti" od Kolona Vilsona. On je američki publicist, koji je također poznat kao kritičar zapadnjačke civilizacije.

Na ekonomskom planu se rabi termin razvoja koji aludira na nezasitu želju da se stalno proizvodi sve više i što brže bez obzira da li je to što se proizvodi korisno, štetno ili uzrokuje propast.

Na političkom planu su uspostavljeni unutrašnji i vanjski društveni odnosi kojima vlada nasilje, tj. sukob individualnih, staleških i narodnih interesa koji su doveli do pribjegavanja sili i dominaciji.

Kulturni plan se opet odlikuje nepostojanjem svrhe i cilja. Tehnologija postoji sama radi sebe, nauka ima cilj samu nauku, umjetnost, a život nema nikakvog cilja.

Na doktrinarnom planu je nestalo poimanja vrijednosti i uzvišenosti, tj. stvarne ljudske dimenzije kod ljudi. Faraonska kultura na koju se oslanja ta civilizacija nastoji svesti život na nužnost i slučajnost, kako to zagovara jedan biolog, ili na puku sentimentalnost, kao što je o tome pisao jedan filozof, ili na neracionalnost, kako je to proklamovao jedan publicist, tj. da je ovaj svijet bez značenja i smisla, gdje je sve mrtvo: Bog, čovjek i sve ostalo. To nam ponavljaju zagovornici nihilizma i

njegovi nagovjesticitelji.

Ne postoji nijedna civilizacija koja je u potpunosti zanemarila pitanja o značenju života i smrti kao što je to slučaj sa postojećom zapadnjačkom civilizacijom. Ta faraonska kultura se oslanja na četiri načela koja su nas bacila u prostor sa pet krakova na zatvorenom putu, i ako nastavimo ići njime, on će dovesti do uništenja cijelog svemira. Ta načela su:

1. odvajanje nauke od mudrosti..., tj. razdvajanje sredstava od ciljeva;
2. potčinjavanje svih istinskih vrijednosti kvantitativnim poimanjima udaljavajući tako ljubav, vjerovanje i smisao;

3. individualizam koji je učinio od pojedinaca ili zajednica osovinu ili vrijednost svega smatrajući svaki sistem privremenim mjerilom među njihovim konkurentnim ambicijama;

4. negiranje plemenitosti i moralnih vrijednosti, tj. mogućnost zadovoljenja kod nužne proizvodnje sa kvantitetom zanemarujući u isto vrijeme moral, slobodu i nadu.»

Garodijeva kritika savremene zapadnjačke civilizacije i njenog svjetskog novog poretka, koji predstavlja njenu pohlepu i želju za dominacijom, tj. okupacijom sjevernih bogataša koje predvodi Amerika, južnih siromaha u svijetu, dominacija Karuna i Hamana nad potlačenima na Zemlji, jasno se pokazuje u njegovom osvrtu na Kongres o ljudskoj populaciji koji je održan u Kairu u periodu 5-13. septembra 1994.god. po pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija. Dio njegova govora su prenijele arapske novine, a Kairski S'ab ga je 16.9.1994.god. objavio u cijelosti.

U svom osvrtu rekao je: »Kongres održan u Kairu bavi se demografijom stanovništva u Africi, Latinskoj Americi i Aziji, a ne bavi se glavnim uzrokom za krize koje prijete Svijetu, poput nedostatka hrane, vode, nafte, obradive zemlje i zagađenju atmosfere, predstavlja sveti rasistički i tehnokratski savez između najbogatijih zemalja svijeta Amerike, Evrope i Japana i njihovih saveznika, bogatih manjina koje drže vlast u siromašnim zemljama pod pokroviteljstvom bogatih zemalja protiv najsiromašnijih i najugroženijih naroda koji su žrtve onoga što se smatra Novim svjetskim poretkom, koji podržava staru imperijalističku anarhiju i povećava njenu opasnost. Takvi rade da bi postigli svoje ciljeve, tj. urezali ideju o demografskoj bombi. Takvi govore da Zemlja ne može prehraniti sedam milijardi, koliko se pretpostavlja da će biti stanovnika na njoj u 2010.god.»

Međutim, mi velimo da programom Ujedinjenih nacija za razvoj govori da je u 1991.god. petina najbogatijih stanovnika Zemlje posjedovala 84,7% svjetskih prirodnih resursa i raspolagala njima, a da je petina najsiromašnijih na Zemlji posjedovala samo 1,4% tih resursa. I tako bogataši dolaze u Kairo pod pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija na čelu sa Amerikancima da saopće siromašnima da poslije toga kongresa više

ne rađaju djecu kako bi oni i dalje mogli krasti i rasipnički živjeti.

Osvrćući se na ovaj kolektivni genocid nad najugroženijima mi velimo: »Ako smatrate da Zemlja ne može prehraniti sve ljude, zbog čega onda Amerika prisiljava Evropu da zanemari 15% svoje obradive zemlje?

Zar to nije samo zbog toga da Amerika očuva nivo svoga izvoza i cijenu američke pšenice, a sve preko leđa gladnih?! Zbog čega trošiti stotine milijardi na gomilanje brda mesa, putera i mlijeka u prahu u Evropi ako ne želite očuvati cijenu tih prehrambenih proizvoda na njenom nivou i spriječiti da one dođu u ruke onima kojima su najpotrebnije?! Vi upropaštavate našu najbolju zemlju na sva tri kontinenta i zabranjujete naša polja njihovim vlasnicima, jer vaša mala poljoprivreda uz potrošnju hemijskih đubriva i vaš industrijski uzgoj stoke učinio je naše seljake da se stacioniraju u predgrađima naših prijestolnica u okvirima južnog civilizacijskog uređenja, jer su oni izgubili mogućnost da žive na zemlji svojih djedova.

Takvi govore: »Izgubit ćemo pokretač našeg razvoja, tj. naftu.« A mi velimo: »Amerika, koja čini 5% svjetske populacije, troši četvrtinu svjetske proizvodnje auta i da bi podmirila svoje potrebe, troši 900 litara nafte za jedan hektar zemlje kao i odgovarajuće poljoprivredne mašine, pesticide i neophodna đubriva za tu industrijsku poljoprivredu. Amerika namjerava, radi svoje zle dominacije, silom preuzeti svjetske rudnike u Venezueli i Meksiku, a i u Aziji, Arapskom zaljevu, Iraku, prijašnjem Sovjetskom Savezu. U Africi želi oteti rudnike u Nigeriji i Somalu, a priprema uzroke rata i protiv preostalih ciljeva tj. Irana, Libije i Sudana.«

Takvi govore da će nestati pitke vode u svijetu, a mi im velimo: »Da je novac kojeg su nametnuli trgovci oružja za 23 ratna aviona koje je Pakistan kupio od Francuske dovoljan da opskrbi pitkom vodom svo žedno stanovništvo Pakistana čiji broj dostiže 55 miliona! Mi tvrdimo da bi oživljavanje pustinje od Dakkara pa sve do Makadišija posredstvom sistema vodenih pumpi koje bi se pokretala iz bunara i radile pomoću sunčeve energije koštalo milijardu i po dolara, tj. toliko koliko košta jedan nosač aviona opremljen sa osamdeset i šest pokvarenih aviona. Ili to košta jednu desetinu iznosa koji Amerika dobije od prodaje oružja južnim povlaštenim dželatima. Tako naši narodi piju zagađenu stajaću vodu kako bi se mogli skupocjeni bazeni za kupanje kod bogataša povećavati.«

Takvi tvrde da mnogobrojna ljudska populacija na Jugu uzrokuje zagađenje vazduha i prekomjernog zagrijavanja atmosfere, a mi velimo: »Ko je uzrokovao postojeće rupe u ozonskom omotaču ako to nisu dimnjaci vaših fabrika i dim iz vaših motornih vozila i boce pod naponom od vaših mirisa?!

Jedan Amerikanac uzrokuje šest puta više u zagrijavanju Zemlje od jednog Meksikanca a 190 puta više od jednog Indonežanina.

Ko to uništava Zemljina pluća uništavanjem amazonskih šuma ako to nisu američke, evropske i japanske multietničke firme koje sijeku drveće da bi izgradile brane koje uzrokuju poplave uništavajući hiljade hektara obradiva zemljišta kao i nastambe firmi nezajažljivih kolonizatora koji uništavaju šume ili pašnjake na kojima raste trava da bi na njima obezbijedili industrijsku hranu za njihovu stoku.

Takvi govore da je naša planeta krajnje iskorištena. Međutim, rađanje djece ne prijeti uništenju naše planete nego joj prijeti smrću vaš način luđačkog razvoja koga nastojite već pet stoljeća nametnuti cijeloj Zemaljskoj kugli na početku putem kolonizacije, a potom posredstvom Međunarodnog monetarnog fonda.

Taj razvoj predstavljen u stalnom povećanju proizvodnje bilo čega i sa što većom brzinom svejedno da li je to što se proizvede korisno ili nekorisno, štetno ili smrtonosno, poput trgovine oružja i droga. Vi to nazivate napretkom i tako brkate dva pojma: razvoj kvantiteta stvari i napredak kvaliteta za čovjeka.

Sva vaša sofistika se fokusira na pretpostavci da Zemlja neće moći prehraniti sva živa bića koja žive na njoj ako uspijete nametnuti vaš neprirodni način potrošnje i rasipništva bez ikakvog ljudskog cilja, besprijeckorno prihvatajući, kao da su od Boga, zakone slobodne razmjene i slijepog jedinstvenog tržišta koji gase kod vaše omladine vjeru u budućnost, tj. u život, u univerzalni moral i kulturu kod naroda, ne obazirući se uopće na one koje izrabljujete, na njihovu historiju ili kulturu.

Takvi govore na Kairskom kongresu kao da su Ujedinjene nacije delegirane da realizuju naredbe jedine postojeće velesile koja predstavlja svjetsku vladu!

Na taj način oni vjeruju da mogu ostati vječno na tim abnormalnostima koje nas vode u nestanak, i to na nivou cijele Zemaljske kugle putem zabrane ljudima da se razmnožavaju kao što su to već učinili u Brazilu kada su učinili neplodnim dvadeset i pet miliona žena, i još više miliona u Aziji i Africi!

Mi velimo da je ono što uništava Zemlju i čini da život gubi svoj smisao i budućnost sistema koga oni žele nametnuti kao dominirajući nad cijelim svijetom putem slobodne razmjene, koji tu razmjenu čini sve više i više neravnopravnom i koji od jedinstvenog tržišta želi stvoriti prostor ili kontinuiranu vezu starih kolonizatora sa njihovim prijašnjim kolonijama.

Jedan od američkih predsjednika je prošle godine izjavio sljedeće: »Nužno je stvoriti jedno tržište, i to od Aljaske do Vatrene zemlje.« A njegov ministar vanjskih poslova je dodao: »Jedno tržište, i to od Van-konvera do Vladivostoka.«

Mi velimo: »Kairski kongres mora spriječiti da se čovječanstvo ne razapne na zlatnom križu, i to nastojanjem da se održe ti nezavidni

odnosi između bogate manjine i potlačene većine, gdje se ovoj posljednjoj zabranjuje da proširi svoj život.»

Upozorenja književnika

Mnogobrojni književnici iz različitih škola i pravaca u svojim su kolumnama, spjevovima, romanima i novelama kritikovali materijalističku civilizaciju upozoravajući na opasnost njene dominacije nad čovjekom.

Dovoljno je ovdje da navedem ono što je napisao veliki američki književnik Džon Stajnbek. On se smatra jednim od najvećih novelistu u Americi. To je jedno pismo koje je on poslao svom prijatelju Edlaju Stivensonu, kandidatu Demokratske stranke za predsjednika Republike za 1951. i 1956.god. Rezime tog pisma je objavio Ahmed Behaoudin u kairskom listu "El-Ahbar".¹ U njemu stoji: »Problem Amerike je njeno bogatstvo. Ona posjeduje mnoge stvari, ali ne posjeduje odgovarajuću duhovnu misiju. Kada bih ja želio da uništim jedan narod, prvo bih im dao više nego što žele i traže. To izobilje bi učinilo taj narod pohlepno nesretnim i bolesnim. Nemoguće je zato da naš narod još dugo živi trenutnim životom koga sada živi. Nama je potreban jedan jaki potres koji bi nas probudio iz našeg izobilja. Mi jesmo savladali prirodu, ali nismo savladali sami sebe.»

Enis Mensur, pišući o savremenoj zapadnjačkoj književnosti pod naslovom Ova generacija je bez granica, ograničenja i nade, rekao je: »Ovo je izjava francuskog pisca Sarla Molija koja se nalazi u trećem tomu njegove knjige pod naslovom «Književnost dvadesetog stoljeća i kršćanstvo.» Knjiga ima petsto stranica. Pisac u toj knjizi ne brani kršćanstvo niti ga napada, ali ga stavlja kao veliki zid kome pribjegava zapadnjačka civilizacija u njenom duhovnom iskušenju. To je apsolutno najbolja i najobuhvatnija knjiga o književnosti dvadesetog stoljeća. Sve knjige koje su izišle o toj tematici su specifične i duge studije od mnogih književnika.. ali ta knjiga predstavlja jedinstvenu objektivnu studiju koju je Sari Moli strpljivo i marljivo napisao. »Pisac se u njima oslanja na književne tekstove i ne izriče sud sve dok u rukama i džepovima ne bude posjedovao osnove za njega. On se ne odriče rasprava i izricanja svojih presuda. Zato ih on izriče javno u sudnici književne kritike.

U tom trećem tomu on se dotakao i umnih zaostavština Malroa, Kafke, Ferkerua, Šola Hofa, Molinija, Bombara, Fransoaz Sagan i Ladistas Rimona. Pisac tog djela smatra da je filozof političar, muzičar i pilot Andre Malro prvi koji je ukazao na opasnost koja očekuje čovječanstvo. On je jedini još prije četvrtine stoljeća shvatio patnju evropskog duha.. Malro je taj koji je ubrizgao nemir i tragediju u francusku i evropsku književnost.

Interesanto je u tom tomu ono što je pisac rekao za francusku književnicu Fransoaz Sagan koja je objavila dvije novele: Dobro došla,

tugo i Neki osmijeh. On smatra da je autorica tih novela zabilježila u njima očaj, gorčinu, ravnodušnost i pasivnost. To je moral o kome je govorio Sartr po završetku posljednjeg rata. Ko se sjeća šta je Sartr rekao u prvim brojevima časopisa Savremena stoljeća sjetit će se njegovih krikova: »Rat u gladnoj Francuskoj je završen, ali mir još nije počeo! Mi živimo nesreću između dva rata! Slagali su oni koji su rekli da mir dolazi iz prirode stvari, a da je rat abnormalna pojava! Pa šta je onda ovo u čemu mi živimo? To je rat i mir u isto vrijeme. To je neprestana nesreća i iskušenje.«

To što je rekao Sartr u svojim novelama i knjigama je duboki osjećaj tragedije, očaja i gorčine. O tome je govorio i njemački pjesnik Brošert koji je umro 1947.god. U svojoj noveli koja nosi naslov Pred vratima rekao je: »Mi smo generacija bez veze i bez dubine (temelja). Naša dubina je provalija. Mi smo generacija i bez vjere i rahatlua. Naše sunce je tijesno, ljubav divljačka, a omladina bez mladosti. Mi smo generacija bez zabrana, granica i ičije zaštite.«

Nakon svega toga bilo je neophodno da se pojavi napaćena djevojka među univerzitetskim studenticama, školskim učenicama i iz dubine samostana. Iz tih samostana i iz postojećeg asketizma izišla je Fransoaz Sagan da u svojoj noveli izjavi: »Ja ne razmišljam, niti sam za to sposobna, niti mogu da ostanem sama, niti to želim bilo kome. Želim da živim nekim novim živo tom pa makar u njemu bila i patnja. Najvažnije je da bude nov.«

Isto je to učinila i Sisejl, glavni lik u noveli Dobro došla, tugo, a nije se oko toga ni dvoumila Dominika, studentica prava i glavni lik novele Neki osmijeh.

Sisejl i Dominika su dva lika koja odslikavaju ovaj naraštaj koji se kreće i osjeća bol, koji odlazi i dolazi, vodi ratove, i kriči u tami koja nema granica niti zabrana i u koju vjeruje. Taj naraštaj nema nade niti nade da kod njega bude nada. »Navedeni dokumenti su dovoljni kao dokaz za to.

Upozorenja političara

Od političara ćemo se zadovoljiti Džonom Fosterom Dalasom, američkim ministrom vanjskih poslova za vrijeme predsjednika Ajzenhauera i autorom djela Rat ili mir.

Dalas je u jednom poglavlju svoga djela pod naslovom "Naša duhovna potreba" rekao: »Nešto u našem narodu ide pogrešnim pravcem, jer da nije tako, ne bismo bili u ovim poteškoćama i u ovakvom duševnom stanju...Sve to od nas zahtijeva da ne zauzmemo odbrambeni stav i da nas obuzme strah...To je samo nešto novo u našoj povijesti!

Ta stvar se ne odnosi na materijalni svijet, jer mi imamo najveću svjetsku proizvodnju materijalnih stvari. Ono što nam nedostaje je ispravno i snažno vjerovanje, jer bez njega će sve što imamo postati neznatno i ništavno. Taj nedostatak ne mogu nadomjestiti političari ma

koliko sposobni bili, niti diplomati ma kako vješti bili, niti učenjaci ma koliko inovatori bili, a niti bombe ma koliko snažne bile.

Kada god čovjek osjeti potrebu da se osloni na materijalne stvari, neizostavno će to rezultirati lošim posljedicama. U našim državama naši sistemi ne preferiraju neophodnu duševnu iskrenost da bi se zaštitili. Zbog toga je u umovima ljudi zbunjenost i bolest u njihovim dušama. Zato je naš narod izložen neprijateljskim prodorima, kao što su to otkrile kontraobavještajne tajne službe do sada, i nijedna administracija neće se moći suprotstaviti špijunaži i zaštititi nas u ovakvim uvjetima. Sukobili smo se sa najtežim izazovima s kojima se može sukobiti neki narod. To je ispit života u izobilju. Juša' je rekao: »Materijalna dobra će zaslužiti oni koji budu radili za ono što je Bog naredio i radi ostvarenja pravde«. Međutim, kada se to desi, tada će početi najveći ispit, jer te materijalne stvari, kako je upozorio Juša', mogu postati hrđom koja nagriza dušu.

Također, mi posjedujemo poznati uzorak. Ljudi koji imaju osjećaj obaveze prema Vrhovnom Biću trude se da realizuju Njegovu volju, jer im njihova vjera daruje snagu, moral i veliku mudrost. Oni ne grade samo za svoju sadašnjicu, nego i za sutrašnjicu. Ne grade samo za sebe, nego za cijelo čovječanstvo. Društvo koje je postavljeno na takvim temeljima za posljedicu će imati bogatstvo i udobnost za mnoge ako im u tome budu išle naruku prilike. Pa kada dođu sporedni rezultati toga, oni će biti dobri i prijatni i to toliko da će hrabriti uvjerenje da je to upravo očekivani kraj. Tako će se ljudi distancirati od ulaganja produkciono dugoročnih napora i početak će borbu radi pribavljanja materijalnih stvari. Bili smo toliko neuspješni da nas treba sažalijevati jer smo smatrali da je bilo nemoguće postići socijalnu pravdu bez ateizma i materijalizma... Međutim, nismo znali da to zavisi od slobodne volje pojedinca da li da prihvati ili odbaci socijalne obaveze prema drugom. Posljedice ateizma i materijalizma su bile da su mnogi od nas izgubili vjeru u slobodnom društvu, a kao narod smo izgubili vjersko ubjeđenje i upražnjavanje vjerskih obreda. I pored toga što smo mi još ateisti, ipak mi pravimo razliku između vjere i primjene vjere, i mi više ne smatramo da je vjera u skladu sa novonastalim prilikama... Kada se porušila veza između vjere i prakse, od tada smo mi postali nemoćni da razvijemo duhovnu snagu kako bismo je mogli plasirati cijelom Svijetu. Neophodno je da nam bude jasno da slobodno društvo ne znači da svaki pojedinac u njemu radi samo za sebe. Slobodno društvo je harmonična zajednica gdje su nametnuta ograničenja iznad svega, a bratske veze i odnosi izviru iz vjere, jer su ljudi stvoreni da žive kao braća pod Božijom zaštitom.«

Potom je Dalas ovo poglavlje završio sljedećim riječima: »Neće biti nikakve koristi od osnivanja drugih Glasova Amerike koji će biti najsnažniji ako ne budemo imali reći nešto što će biti interesantnije od onoga što se do sada govorilo. Predsjednik Vilson je nekoliko sedmica

prije svoje smrti napisao jedan članak u kome je izložio opasnost od revolucionarnih načela i komunističkih djelovanja. Taj svoj članak je završio ovim riječima: »Sav problem se može sažeti u sljedećem: Naša civilizacija ne može opstati u materijalnom smislu ako ne povрати svoju duhovnost. Ovo je posljednji izazov našim crkvama, političkim i kapitalističkim organizacijama kod nas kao i svakom pojedincu koji se boji Boga i voli svoju domovinu.«

Da li kršćanstvo može pružiti spasonosni pojas svijetu kome prijeti ponor i koga sa svih strana obavijaju talasi? ?

Odgovor na to pitanje potražiti ćemo u sljedećem poglavlju...

ČETVRTO POGLAVLJE CIVILIZACIJA KOJU SVIJET PRIŽELJKUJE

- ❖ Stav Kur'ana prema prošlim civilizacijama
- ❖ Civilizacija koju priželjkuje Svijet otkriva se u islamu
- ❖ Društvo koje islam gradi
- ❖ Islam se prezentuje u Ummetu
- ❖ Prepreke koje sprečavaju Zapadu da prihvati islam

STAV KUR'ANA PREMA MATERIJALISTIČKIM CIVILIZACIJAMA

Kur'an je okarakterisao "nasiljem" i "neredom" civilizacije koje su od svojih materijalističkih građevina učinile čuda i ovjekovječile se fabrikama i građevinama, ali i pored svega toga, zaslužile su Allahovu kaznu i srdžbu iako su posjedovale mnogobrojne vrtove i izvore, riznice i veliki ugled i blagodati u kojima su se naslađivali njihovi stanovnici.

To je zbog toga što su oni izgrađivali zemlju, a rušili čovjeka. Gradili su građevine, a rušili smisao. Radili su za ovaj svijet, a zaboravili onaj. Jeli su Allahove blagodati, a nisu bili zahvalni na njima. Bili su pristrani prema jakim, a nasilnički se odnosili prema slabim. Napustili su namaz i odali se slijeđenju strasti i prohtjeva.

Zbog svega toga su zaslužili Allahovu kaznu i zato ih je Allah uništio i uzeo ih na način kako to dolikuje Silnom i Moćnom, da bi na taj način upozorio silnike koji će doći poslije njih da i njih čeka isti završetak ako se ne zaštite pokajanjem i činjenjem dobrih djela.

Pročitajte ove Allahove riječi:

»Zar ne znaš šta je Gospodar tvoj sa Adom uradio, sa stanovnicima Irema, puna palata na stubovima, kojima ravna ni u jednoj zemlji nije bilo; i Semudom, koji je stijene u dolini klesao, i faraonom, koji je šatore imao-koji su na zemlji zulum provodili i poroke na njoj umnožili, pa je Gospodar tvoj bič patnje na njih spustio, jer, Gospodar tvoj je, zaista, u zasjedi« (El-Fedžr), 6-14.

Sva materijalna dostignuća koje su dostigle te civilizacije nisu im koristile i zaštitile ih od Allahove kazne. Adu nisu koristile visoke palače

koje je ostavio u Iremu kojima ravna ni u jednoj zemlji nije bilo, niti je koristilo šta Semudu njegovo klesanje kuća u stijenama čiji tragovi postoje sve do danas, niti su faraonu koristili njegovi šatori koji su, možda, visoke piramide koje sve do danas svojom savršenosti svjedoče o velikoj umjetnosti i graditeljstvu.

Sve im to nije koristilo nakon što su na zemlji počeli zulum provoditi i poroke na njoj počeli umnožavati.

Allah, dž.š., je za faraona i njegov narod rekao:

»I koliko ostaviše bašča i izvora, i njiva zasijanih i dvorova divnih, i zadovoljstava koja su u radosti provodili! Tako to bi, i Mi smo to u nasljedstvo drugima ostavili, ni nebo ih ni Zemlja nisu oplakivali, i nisu pošteđeni bili« (Ed-Duhan, 25-29).

Pogledaj kazivanja o Adu i o onome što su sagradili i napravili!

Pogledaj kako ih je njihov poslanik Hud upozoravao na pretjerano uživanje u materijalnim stvarima, a na štetu duhovne strane, i kako im je prijetio Allahovom kaznom ako budu uporni u politeizmu, pravljenju nereda na zemlji i zapostavljanju onoga svijeta. Časni Kur'an o tome kaže: »I Ad je smatrao lažnim poslanike. Kada im brat njihov Hud reče: »Kako to da se Allaha ne bojite? Ja sam vam, sigurno, poslanik pouzdani, zato se bojte Allaha i budite poslušni meni! Za ovo od vas ne tražim nikakve nagrade, mene će Gospodar svjetova nagraditi. Zašto na svakoj uzvišici palate

zidate, druge ismijavajući, i podizete utvrde kao da ćete vječno živjeti, a kada kažnjavate, kažnjavate kao silnici? Bojte se Allaha i meni budite poslušni! Bojte se Onoga koji vam daruje ono što znate: daruje vam stoku i sinove, i bašče i izvore. Ja se, doista, za vas bojim na Velikom danu patnje-Rekoše oni: »Nama je svejedno, savjetovao ti ili ne bio savjetnik, ovako su narodi davnašnji vjerovali, i mi nećemo biti mučeni« I oni su nastavili da ga u laž utjeruju, pa smo ih Mi uništili. To je pouka, ali većina ovih neće da vjeruje, i Gospodar tvoj je, zaista, Silan i Milostiv (Eš-Su'ara, 123-140).

U drugoj suri, Fussilet, Kur'an govori o Adovom odnosu i njegovoj oholosti i bespravnoj tiraniji na zemlji.

»Ad se bez ikakva osnova bio na zemlji uzoholio. »Ko je od nas jači?«-govorili su. A zar nisu znali da je Allah, koi ih je stvorio, jači od njih, - a i znamenja Naša su poricali. I Mi poslismo protiv njih, u danima nesretnim, vjetar leden, da bismo im još na ovom svijetu dali da osjete sramnu patnju, - patnja na onom svijetu biće, zaista, još sramnija-i niko im neće u pomoć priteći« (Fussilet, 15-16).

U suri Hud Kur'an veli: »Eto, to je bio Ad, on je dokaze Gospodara svoga poricao i bio neposlušan poslanicima svojim, i pristajao uz svakog silnika, inadžiju« (Hud, 59).

Kur'an nam govori o Semudu i kaže:

»Kad im brat njihov Salih reče: »Kako to da se Alaha ne bojite? Ja sam vam, sigurno, poslanik pouzdani, zato se bojte Allaha i budite poslušni meni! Za ovo od vas ne tražim nikakve nagrade, mene će Gospodar svjetova nagraditi. Zar mislite da ćete ovdje biti ostavljeni bezbjedni, u vrtovima i među izvorima, u usjevima i među palmama sa plodovima zrelim? Vi u brdima vrlo spretno kuće klešete, zato se bojte Allaha i poslušni meni budite, i ne slušajte naredbe onih koji u zlu pretjeruju, koji na zemlji ne zavode red već nered uspostavljaju« (Eš-Šu'ara, 142-152).

U suri En-Neml o njima Kur'an kaže sljedeće:

»Eno kuća njihovih, puste su zbog nepravde koju su činili-to je zaista pouka narodu koji zna-, a spasili smo one koji su vjerovali i koji su se grijeha klonili« (En-Neml, 52-53).

Kur'an nam govori o Lutovom narodu i njihovom grijehu koga su izumili a u kome ih niko nije prije pretekao, i govori nam kako su porušeni njihovi gradovi pa kaže:

»I kada pade naredba Naša, Mi sve prevrnusmo, ono što je bilo gore-bi dolje, i na njih kao kišu grumenje od pečena blata spustismo, koje je neprekidno sipalo, obilježeno od Gospodara tvoga,-a ono nije daleko ni od jednog silnika« (Hud, 82- 83).

Kur'an na mnogo mjesta potvrđuje Allahove zakone za uništenje naroda i pored njihova bogatstva i materijalnog i arhitektonskog napretka kako bi na taj način upozorio one koji će doći poslije da ne slijede stope prethodnika u neispravnom vjerovanju i djelovanju.

Uzvišeni Allah, obraćajući se arapskim idolopoklonicima, rekao je:

»Zar oni ne znaju koliko smo Mi naroda prije njih uništili, kojima smo na zemlji mogućnosti davali kakve vama nismo dali i kojima smo kišu obilatu slali i učinili da rijeke pored njih teku, pa smo ih, zbog grijehova njihovih uništavali, i druga pokoljenja, poslije njih, stvarali (El-En'am, 6). «Zašto ne putuju po svijetu pa da vide kako su završili oni prije njih? Oni su bili od njih jači, i zemlju su orali i obrađivali je više nego što je obrađuju ovi, i poslanici su im donosili jasne dokaze; Allah im nije učinio nepravdu, sami su sebi nepravdu nanijeli!« (Er-Rum, 9).

»Zašto oni ne putuju po svijetu, pa da vide kako su završili oni prije njih? Oni su bili od njih mnogo- brojniji i jači i više spomenika su na zemlji ostavili, i ništa im nije koristilo ono što su stekli. Kada su im poslanici njihovi jasne dokaze donosili, oni su se znanjem koje su imali dičili, i snašlo ih je ono čemu su se stalno rugali. A kada bi kaznu Našu doživjeli, onda bi govorili: »Mi vjerujemo u Allaha, u Njega jedinog, a odričemo se onih koje smo Mu ravne smatrali!« Ali im vjerovanje njihovo, kada bi kaznu Našu doživjeli, ne bi nimalo bilo od koristi, prema Allahovom zakonu koji je vrijedio za sve robove Njegove koji su bili i nestali, - tada bi nevjernici stradali!« (Gafir, 82-85).

Njih od određene kazne od Uzvišenog nije spasila njihova brojnost, niti snaga, niti njihove građevine koje su ostavili na zemlji, niti znanje o ovom svijetu radi koga su odbacili znanje o poslanstvu. Povjerovali su tek onda kad se desila kazna i kada je već bilo kasno. Tada su tek počeli tražiti izbavljenje i vapiti, ali je već bilo kasno.

Na osnovu ovih jasnih ajeta iz Allahove Knjige možemo da definišemo stav islama naspram savremene materijalističke civilizacije kojom se Zemlja "okitila", a njeni sljedbenici uvjereni da su oni toga gospodari, ali, ustvari, ne znaju da su ugroženi Allaho- vom srdžbom i određenom kaznom ako im se On ne smiluje Svojom milošću i ako ne poprave ono što su upropastili i ne spoje ono što su rastavili. Ako se to ne desi, Allahova kazna će biti žestoka i bolna, jer ona nije daleko ni od jednog silnika!

UZROCI UNIŠTENJA NARODA

Časni Kur'an kroz svoje mnogobrojne ajete ukazuje da se narodi ne uzdižu niti propadaju slučajno nego da se to sve odvija sukladno stalnim zakonima koji se ne mijenjaju. U ajetima koje smo prethodno naveli i koji govore o propasti prijašnjih naroda nasluti se upozorenje razumom obdarenima na uzroke nestanka i uništenja tih naroda i pored njihova materijalnog i arhitektonskog procvata. Neki od najizrazitijih uzroka koji su doveli do uništenja tih naroda su:

1. negiranje Allahovih dokaza i neposlušnost Njegovim poslanicima;
2. pristajanje uz svakog silnika inadžiju kao i pokornost rasipnicima koji čine nered na zemlji i ne prave red, kao što je bio slučaj sa Adom i Semudom;
3. radovanje materijalnom znanju i okretanje od onoga sa čim je došla Objava, kao što je bio slučaj sa onima koje je Allah spomenuo na kraju sure Gafir;
4. obmanjenost materijalnom snagom i bogatstvom i zanemarivanje Allahove srdžbe i kazne, kao što je bio slučaj sa faraonom i Karunom;
5. nasilje, potcjenjivanje i tiranija na pravdi Boga, a naročito prema siromašnim i slabim, kao što su to radili stanovnici Medjena i Su'ajbov narod;
6. činjenje razvrata, nemorala i slijeđenje strasti, kao što je bio slučaj sa Lutovim narodom;
7. širenje nereda po zemlji, prevladavanje zla i njegovo nesprečavanje, kakav je slučaj bio sa Israilovim sinovima.
»Jedni druge nisu odvrćali od grješnih postupaka koje su radili!« (El-Maide, 79);
8. negiranje Allahovih blagodati i nezahvaljivanje na njima i njihovo korištenje za činjenje grijeha.
«Koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah

zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah!» (En-Nahl, 112);

9. raskoš i objesnost

«A koliko smo Mi sela i gradova uništili čiji su stanovnici u životu objesni bili » (El-Kasas, 58).

Svaki od spomenutih zločina je dovoljan da Allah požuri Svoju kaznu, koju niko ne može odvratiti od zločinačkog naroda. Pa kakva je situacija onda kada se u nekom narodu nađe u isto vrijeme više tih zločina?

Onaj ko posmatra danas vladajuću civilizaciju u Svijetu zapazit će da je ona preuzela u dovoljnoj mjeri, manje ili više, od uništenih civilizacija njihova vjerska, idejna i moralna zastranjenja. Zato se ne treba čuditi što se pribojava za njene stanovnike da ih ne zadesi ono što je zadesilo i sljedbenike tih uništenih civilizacija.

»I nastanili ste se bili u kućama onih koji su se prema sebi ogriješili, a bilo vam je poznato kako smo s njima postupili, i primjere smo vam navodili. I oni lukavstva svoja pletu, a Allah zna lukavstva njihova, samo što lukavstva njihova ne mogu brda pokrenuti!« (Ibrahim, 45-46).

ZAKON SMJENJIVANJA I NASLJEĐIVANJA CIVILIZACIJA

Kur'an je također upozorio na još jedan zakon koji vlada u ovom svijetu. To je zakon nasljeđivanja naroda ih smjenjivanja civilizacijskih uloga. Taj zakon je spomenut u riječima Uzvišenog:

»Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima!« (Ali Imran, 140).

Kao što siromašan ne ostaje zauvijek siromašnim niti bogat bogatim, jer koliko je siromašnih postalo bogatim, a bogatih siromašnima, također je isti slučaj i sa jakim i slabim, vladarom i potlačenim, a to se isto odnosi i na narode.

Uzvišeni je o faraonu i njegovu narodu rekao:

»A potlačenom narodu dadosmo u naslijeđe istočne i zapadne krajeve zemlje koju smo blagoslovili, i lijepo obećanje Gospodara tvoga sinovima Israilovim bilo je ispunjeno-zato što su trpjeli, a sa zemljom spravismo ono što su faraon i narod nje gov sagradili i ono što su podigli!« (El Araf, 137)». »I Mi ih izvedosmo iz vrtova i rijeka, iz riznica i dvoraca divnih. Eto tako je bilo, i Mi dadosmo da to naslijede sinovi Israilovi!« (Eš-Šu'ara, 57-59).

Kur'an je oko nasljeđivanja uništenih naroda objasnio dva osnovna pravila.

Prvo, da slabi i potlačeni nasljeđuju tirane i nasilnike.

»Nevjernici su govorili poslanicima svojim: Ili ćete vjere naše biti ili ćemo vas, doista, iz zemlje naše protjerati! »A poslanicima je Gospodar njihov objavljivao: »Mi ćemo nevjernike sigurno uništiti i poslije njih vas na zemlji nastaniti. Biće to za one koji će se polaganja računa preda Mnom

bojati i koji će od prijetnje Moje strahovati. »I poslanici su pomoć tražili, pa je svaki oholi inadžija nastrada- o!« (Ibrahim, 13-15).

Drugo, da dobri nasljeđuju pokvarenjake i one koji nered na zemlji čine. Uzvišeni je rekao:

»Mi smo u Zeburu, poslije Tevrata, napisali da će Zemlju Moji čestiti robovi naslijediti!« (El-Enbija, 105).

Ovdje se ne misli na askete i naivce, da su oni ti dobri, već se misli na one koji izgrađuju zemlju i izvršavaju emanet namjesništva na njoj korisnim znanjem, dobrim djelima, koji jedni drugima preporučuju Istinu i strpljenje, pozivaju ka dobru, naređuju dobro i odvraćaju od zla. Uzvišeni je rekao:

»A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu, -a Allah je zaista moćan i silan one koji će, ako im damo vlast na zemlji, namaz obavljati i sadaku udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvraćati od nevaljalih« (El-Hadždž, 40- 41).

To je ono čega se boje vjernici koji vjeruju u Uzvišenog Allaha za zapadnjačku civilizaciju i njene ohole tirane koji se bespravno ohole po zemlji, koji su zanemarili namaz, koji slijede strasti i ne priznaju Allahove blagodati. To je sve obmanjivanje o kome nam Kur'an govori i upozorava nas na njegove kobne posljedice:

»Zato ostavi Meni one koji ovaj Govor poriču, Mi ćemo ih postepeno odakle se i ne nadaju patnji približavati i vremena im davati, jer je obmana Moja, zaista, jaka!« (El-Kalem, 44-45).

To je, ustvari, odgađanje kazne nasilniku o kome nam je govorio Allahov Poslanik, s.a.v.s, kada je rekao: »Allah odgađa kaznu nasilniku sve dok ga ne uzme, a kada ga uzme, onda ga ne pušta«, pa je potom proučio ovaj ajet: »Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kad kažnjava sela i gradove koji su nasilje činili. Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno!« (Hud, 102).¹

Najčešće bi ta kazna dolazila iznenada kada ne bi koristili opominjači niti kazne (opomene) koje bi im Allah davao i na kopnu i na moru kako bi okušali nešto od onoga što su zaradili ne bi li se opametili. Ali pored svega toga oni se nisu pokorili Allahu niti su

¹ Prenose ga Buhari i Muslim, Tirmizi i Ibn Madže od Ebu Mu- saa, a spomenut je i u Sahihu Džami'i-s-sagir(1822).

Mu se skrušeno obratili:

»I kada bi zaboravili ono sa čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kada bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom nadu izgubili, i zameo bi se trag narodu koji je činio zlo, i neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova!« (El-En'am, 44-45).

KOJI JE LIJEK ZA TO I GDJE JE LJEKAR?

To je ono čega se pribojavaju vjernici sa stanovišta vjere!

To je ono čega se pribojavaju Aleksis Karei i Rino Dubo kao biolozi!

To je ono čega se pribojava Tojnbi kao historičar!

To je ono čega se pribojava Garodi kao mislilac i filozof!

To je ono čega se pribojava Dalas kao političar!

Ali, najvažnije pitanje je kako se spasiti od toga! Koji je lijek za to i gdje naći ljekara?

LIJEK KAKO GA VIDI ALEKSIS KARELI OSVRT SEJJIDA KUTBA

Sejjid Kutb, Allah mu se smilovao, prenio je poduže pasuse iz knjige Aleksisa Karela «Čovjek nepoznanica i njegovu naučnu kritiku zapadnjačke civilizacije kao i njegovu dijagnozu, koja je u velikoj mjeri ispravna, ali Karei nije imao djelotvornog lijeka da ga ponudi čovječanstvu kako bi ga izliječio od savremenih materijalističkih bolesti.

Prema tome, kako se onda spasiti?

Karei smatra da se spasenje nalazi u njegovoj ulozi humanističkih nauka koje bi nam omogućile da iznova formiramo čovjeka. On pod tim misli na veću i studiozniju spoznaju samih nas, i to putem humanističkih nauka koje bi zauzele mjesto prirodnih nauka.

Na to njegovo mišljenje se osvrnuo Sejjid Kutb koji je rekao: »Mi se slažemo sa Karelom i zagovaramo još više humanističkih nauka, ali se ne slažemo s njim u tome da je to samo dovoljno, niti smo toliko potpuno uvjereni u toliki uspjeh kada uspijemo povećati te humanističke nauke, a niti smo kao on nepovjerljivi prema nekom drugom sredstvu za spoznaju pravila koje je postojano pred našim organskim i duhovnim aktivnostima, koje pravi razliku između onoga što je zabranjeno i onoga što je dozvoljeno i koje će nam staviti do znanja da mi nismo potpuno slobodni da bismo se u našoj sredini i u samim nama okrenuli od slijeđenja strasti.

Više humanističkih nauka je naša nužnost kako bismo se, u najmanju ruku, upoznali sa krajnjim dometom naših mogućnosti i dometom nauke, da bismo to iskoristili za spoznaju čovjeka i zaustavili se na granicama nepoznatog, koga ne možemo spoznati. Ta spoznaja je neophodna da na njenom svjetlu odredimo ono što možemo i ono što ne možemo o pitanju čovjeka ne bismo li se zaustavili u okvirima naših granica, ali ne prelazeći ih da ne bismo tumarali iza njih bez dokaza, kako smo to, bezrezervno, radili sve do danas.

Karei je bio preteča koji nam je potvrdio da postoje uzroci zbog čega su društvene nauke zaostale iza prirodnih. Ti uzroci nisu slučajni niti periodični, nego su oni postojani i prirodni. Neki od njih se odnose na komplikovanost života, dok se drugi odnose na prirodu naših umova. Zbog svega toga Karei nam je konstatovao da društvene nauke nikada

neće dostići preciznost i ljepotu prirodnih nauka. O tome je rekao: »Spoznaja o nama neće nikada dostići stepen te jednostavnosti, nepristranosti i ljepote koju je dostigla prirodna nauka, jer ne postoji mogućnost da se uklone faktori koji su uzrokovali stagniranje humanističke nauke» str.(23).

Zato je, nakon toga, čudno da se potpuno oslone u rješavanju civilizacijskog problema na ponovno formiranje čovjeka i na povećanje humanističkih nauka. Međutim, mi, da bismo uklonili taj nedostatak, neophodno je da se suočimo sa samim problemom doktora Karela, jer će nam to koristiti u definiranju strane s koje je moguće da dođe istinsko izbavljenje, jer je jedan pravac lahko iznaći za izbavljenje. Taj čovjek sa širokim dijapazonom spoznaje, dubokog osjećaja, velike iskrenosti, slobodne misli i buntovnik protiv industrijske civilizacije smatra da ne postoji ništa manje od zamjene te industrijske civilizacije novom idejom koja treba da se pojavi i povede čovječanstvo.

Taj čovjek, pored svih tih odlika i specifičnosti koje se nalaze u njemu, odrastao je u zapadnjačkoj sredini sa svim konjunkturama njene stare historije i savremene civilizacije kao i u okviru te civilizacije i okruženju nauke koja je njena vidljiva karakteristika. Zbog svih tih konjunktura, on je zarobljenik te civilizacije, zarobljenik njene sredine, povijesti, načina života. Zarobljenik utisaka i dubokih i svirepih nanosa te sredine.

Zbog toga on ne posjeduje umijeće, kada poduzme neki veliki poduhvat, da izađe iz njenih okvira.

Ovu čudnu činjenicu ćemo opširnije pojasniti.

Karei živi u sredini koja je puna dva stoljeća apsolutno vjerovala u eksperimentalnu nauku i pored toga što je ta sredina počela u ovom posljednjem stoljeću da se budi iz zanosu naučnog trijumfa. Ta sredina sada vidi da nauka zastaje na vratima nepoznatog kod mnogih problema. Ipak, naslage dva prošla stoljeća su još uvijek duboke i svirepe pa čak i kod onih koji su spoznali granice nauke.

On u isto vrijeme živi u sredini koja je poznavala vjeru, u njenom najljepšem obliku, kao svijetli, jasni i duhovni misticizam, kao veze sa nevidljivim svijetom bez ikakvog vidljivog materijalnog posrednika i kao molitvu i dovu u kojima se čovjek utapa i asimilira sa višim svijetom.

To je svijetli, blistavi i dragi oblik vjere mile doktorovoj učenjačkoj, pjesničkoj i mističkoj duši. Tako ju je opisao u spomenutoj kao i drugoj svojoj knjizi koja nosi naslov «Molitva». U svemu tome, on podvlači nužnost iznalaženja odgovarajuće klime kao pokretača duše u životu čovjeka... On se u tim djelima također buni protiv materijalističke industrijske civilizacije, jer ga ona guši i guši sve osjećaje za lijepotom i svaku umjetničku, duhovnu i vjersku aktivnost...

Sa te dvije tačke, sa tačke vjere u nauku i tačke poimanja vjere na takav način, i u takvim granicama nastao je problem doktora Karela i

njemu sličnih koje je uplašila grozota rušenja koga uzrokuje ta civilizacija u životu i duši čovjeka i koje njihove duhovne čežnje pozivaju da traže neki novi život u kome će duhovno vjerovanje imati svoje mjesto...

Njegov problem je nastao iz njegove pobune protiv te civilizacije i u isto vrijeme njegova zatvora u njenim okovima. Zbog toga on ne vidi da postoji neko drugo sredstvo koje bi zaustavilo to rušenje koga uzrokuje ta civilizacija u ljudskom biću. On posjeduje samo onaj životni program koga potvrđuje nauka, jer je vjera, kako se smatra u njegovoj sredini, i to u najljepšem njenom izdanju, a ne u drugim omraženim i odvratnim izdanjima, puka duhovna aktivnost, moralni odgoj i povezivanje sa duhovnim svjetovima...

Vjera u ovakvom poimanju odražava samo jednu stranu ljudskog bića. Zato je velika opasnost ograničiti se samo na taj segment vjere jer bi to onda značilo sprečavanje objektivnih, praktičnih i pozitivnih materijalnih aktivnosti. On uveliko upozorava od bježanja iz civilizacije u takav svijet koji u sebi sadrži samo duhovnu aktivnost...On je u tom svom upozorenju potpuno u pravu. To bi, ustvari, bio samo recidiv ka monaštvu zbog koga je Evropa propatila ono što je propatila, a koje je, za posljedicu, kako smo već rekli, imalo buntovni, ateistički, grubi i suhi ateizam.

Međutim, da je doktor razmislio da život imadne vjerski i realni program, ružna i strašna slika bi mu se pokazala pred očima, jer je to slika koju je Evropa spoznala. Slika nasilničke Crkve koja je nametala svoja praznovjerna učenja nauci i učenjacima, životu i živima...To je još gorča i gora slika.

Prema tome, takvi iskreni miskini nemaju drugog izbora nego da se okrenu nauci, i samo nauci, pa čak i u onim stvarima gdje sami osjećaju da ih nauka neće dovesti do konačnih i definitivnih rezultata kao što ih dovodi u materijalnom svijetu. Međutim, šta drugo posjeduju? Šta mogu drugo osim toga ponuditi čovječanstvu?«¹

LORD LOSIN I MEVDUDIJEV OSVRT

Prije Sejjida Kutba, osvrnuo se otprilike na trideset godina, profesor Ebul 'Ala el-Mevdudi, slično onome što je učinio i Šehid, na govor lorda Losina, Britanca koji se zanimao za kulturu i civilizaciju. On je bio urednik jednog naučnog časopisa. Svoj govor je održao u Indiji prije otcjepljenja Pakistana od nje. To je bilo tridesetih godina povodom završetka jedne generacije apsolvenata na poznatom 'Aligarh univerzitetu. U tom predavanju je osudio civilizaciju u kojoj je nauka dovela do dviju veličanstvenih stvari.

Prva, omogućila je čovjeku veću moć nad prirodom i prirodnim silama; i drugo, oslabila je uticaj naslijeđene vjere na generacije koje završavaju univerzitete kao i na ostale ljude općenito.

Sve zlo koje danas postoji u savremenom svijetu, najmanje ga pola nastaje zbog spomenuta dva razloga. Obrazovan čovjek je skoro opijen zanosom snage i velike moći koju mu daje nauka, ali, i pored svega toga, on nije napredovao na polju morala kao što je napredovao na polju civilizacije i nauke, koji bi bio garancija da ne upotrijebi tu snagu za uništenje čovjeka već za njegov spas.¹

1 Islam i problemi civilizacije od šehida Sejjida Kutba, str. 164- 167.

Mevdudi je naveo taj govor u svome djelu *Mi i zapadnjačka civilizacija* i osvrnuo se na njega. On je jedan od autoriteta koji su studirali tu civilizaciju, ispitali je, proanalizirali i naučno i argumentovano pobijali je u više svojih djela. Zato ne čudi što se zainteresovao za taj govor u vremenu kada je održan objašnjavajući njegov sadržaj, dijagnozu bolesti civilizacije i propisivanja lijeka po njegovu mišljenju, a to je vjera.

Lord je na kraju svoga govora ili predavanja rekao sljedeće: »Ako ne griješim kod definisanja trenutnog stanja, onda je činjenica da o stvarima o kojima govori vjera u ovo vrijeme neće biti koristi osim samo ako se nova generacija uvjeri, nakon što provjeri njen unutrašnji sistem, da ona garantuje najbolja rješenja za sva praktična pitanja kao i za sve neprijatne i zamršene probleme s kojima se ta generacija susreće u svome životu, i to zbog toga što je prošlo vrijeme privatnih plagijata, a i što puka sentimentalna pobožnost više nikome nije interesantna.

Također je prošlo i vrijeme religije koja ne smiruje čovjeka niti ga motiviše već mu samo nudi neke upute o pitanju moralnog ponašanja i budi nadu u njegovoj duši o spasenju koje će se otkriti tek poslije smrti. Savremeni čovjek želi da provjeri sve pa čak i istinu, i to u laboratoriji koja će ponuditi jasne rezultate. Zato, ako savremeni čovjek već mora slijediti vjeru, on od nje traži da mu objasni koja rješenja posjeduje za

¹ Pogledaj: *Mi i zapadnjačka civilizacija*, str.75-76.

praktična životna pitanja. Sama nada za postizanje spasa nakon dugog ponavlanog ciklusa rađanja na ovom svijetu ili čežnja za stizanjem do nebeskih kra- ljevstava nakon prelaska vrata smrti ne mogu biti sami dovoljni da on samo na osnovu njih prihvati vjeru. Savremeni čovjek od vjere traži da mu da ključ kojim će otvoriti zatvorenu istinu o svijetu koji ga okružuje i uputiti ga na rješenje zagonetke koje će mu smiriti dušu i objasniti mu osnovu dokaza, jasnu vezu između povoda i posljedice uzroka i rezultata, i to na koji način je moguće čovjeku da pokori te snage koje su mu se sada otele iz ruku. One sada prijete propašću i nesrećom čovječanstvu umjesto da mu budu od koristi. Savremeni čovjek od vjere traži da mu pokaže i na koji način da prevlada sve raširene društvene bolesti među ljudima poput nezaposlenosti, nejednakosti, nasilja, agresije, ratova i konflikata, kako da spriječi nesuglasice među pojedincima kao i uništenje porodičnog sistema koji je

potpuno nestao u raskošima i užicima ljudskog života.

Čovjek se danas okrenuo vjeri samo zbog toga što je nauka, umjesto da ih riješi, probleme povećala! Zato je on prisiljen da od vjere traži rješenja za njegove sumnje i probleme koje prije nije poznavao. Zbog toga vjera, ako želi da sačuva svoje mjesto i povrati od svog utjecaja ono što je izgubila, mora da odgovori na sva ova pitanja i to jednim duhovnim odgovorom koji će, u isto vrijeme, biti i naučni i čija će se istinitost moći provjeriti u svjetlu rezultata koji će se vidjeti na ovom svijetu, a da u isto vrijeme to ne bude na štetu života poslije smrti. Mi Zapadnjaci znamo da je to najopasnije i najvažnije pitanje koje nam se nametnulo u ovom stoljeću. Jeste li vi, Indijci, u mogućnosti da odgovorite na njega i da mu nađete rješenje?»

Taj govor je autoritet Mevdudi prokomentarisao ovim riječima:

»Kada čitalac dođe do ovog dijela govora lorda Losina, primijetit će da se tu nalazi žedan koji ne poznaje postojanje vode. On na najistinitiji način osjeća žeđ. On ide dalje objašnjavajući nam da tetive njegove jetre traže nešto što u sebi objedinjuje ta i ta svojstva. Ako bismo pred njega u tom stanju stavili čašu vode, njegova priroda bi odmah zakričala i rekla: To je ono za čim sam žedna, i skočila bi ka njoj da je popije. To nije slučaj samo sa lordom Losinom, nego sa svima koje je opržila vatra zapadnjačke kulture i civilizacije u Evropi, Americi i ostalom Svijetu.

Oni su prekoračili granicu šumovitih predjela filozofije i nauke i zašli usred neplodne pustinje u kojoj nema vode niti hlada, i zbog toga ih je sve zadesila ta velika žeđ. Zato oni sada svi traže nešto sa tim svojstvima koje je spomenuo lord Losin. Oni ne poznaju termin voda, niti gdje se ona nalazi, ali zato s vremena na vrijeme viču: »Duše su nam je žedne pa ih napoji ti koji napajaš!«

Bez sumnje, oni su čuli za riječ voda, ali je ne piju zbog toga što nisu našli njeno pravo značenje. Ono što im je preneseno od njihovih neznanih i fanatičnih predaka je da je ta voda nešto što je vrlo otrovno i zato je nužno da se od nje svako udalji. Međutim, oni su sada toliko ožednjeli da, kada bi se pred njih stavila ta voda, a da im se ne kaže njeno ime, bez sumnje bi po- vikali i rekli: «To je ono čega smo žedni!»

A kada bi im se opet reklo da je to ta voda od čijeg spomena su se plašili, ne bi se mogli načuditi prevari kojom su bili obmanjivani sve do sada.

Savremeni čovjek je isprobao kršćanstvo i sve ono što je dobro kod njega, i pokazalo mu se jasnim kao sunce da ono nije djelotvoran lijek za njegovu bolest. Poslije kršćanstva moguće je da mu se svide ili da obmane njegov um dvije religije: hinduizam i budizam zbog njihove utopijske-epske filozofije i njihova drevna obožavanja na historijski način. Međutim, neuspjeh tih dviju religija će se razotkriti kod prvog ispita i tako će se izložiti kritici i naučnoj analizi.

Za budizam se skoro može reći da je kršćanstvo u indijskom izdanju, a hinduizam sam po sebi stvara takve probleme i nedoumice radi čijeg rješenja i oslobođenja savremeni čovjek nauke osjeća nužnu potrebu za vjerom. To je vjera koja više od svih drugih promo- više i zagovara nejednakost među ljudima i uzima kamatu i investiranje imetka (pranje novca), koji su, bez sumnje, najgori oblici otimačine i ekonomske korumpiranosti, neodvojivim dijelom svog sistema. Također, ta vjera podržava stvarni razlog za izbijanje ratova, a on je priznanje nejednakosti u ljudskoj zajednici između spolova i rodova. Oživljavanje i podržavanje plemenske netrpeljivosti među članovima jednog društva je nešto ukorijenjeno i uzidano u temeljima te vjere, čega se ona ne želi osloboditi. Sistem koga je prihvatila ta vjera za društveni život nema za cilj da spaja ljude već ih on dijeli na rase i staleže. Društveni zakoni su toliko nedjelotvorni i ishabani da su sami Indijci iz hiljadu godina starih i uglednih porodica bili prisiljeni da ih ponište u vijeku naučne i praktične svijesti zbog toga što oni ne počivaju na znanju i razumu, nego na srodstvu i zabludama.

¹ A ponekad se kaže da je kršćanstvo u svom posljednjem obliku budizam i hinduizam u bizantijskom ili grčkom izdanju.

Potom je ta vjera najslabija i najsiromašnija, nakon spomenutih ovosvjetskih pitanja, u pitanju teologije i morala. Ona ne posjeduje ključ za otvaranje zatvorenih činjenica ovog svemira na jedan uvjerljiv način. Njena doktrina spada u onu vrstu vjerskih doktrina u kojima se traži samo slijepo prihvatanje i pokoravanje i nemoguće je da se šta od toga potvrdi naučnim ili racionalnim argumentom.

Što se tiče moralnog sistema, nema sumnje da hinduizam nudi talismane koji se sastoje od čudnih i izvrsnih obaveza. Jedan od takvih talismana je već u naše vrijeme ponudio Mahatma Gandi. Međutim, on nema racionalni dokaz i naučnu mudrost (Practical Wisdom). Zato je u ovo vrijeme, vrijeme naučne svijesti, neophodno da se ubrzo pokaže njegov neuspjeh, ako se već nije pokazao.

Prema tome, na tapetu je ostao samo islam. On je taj koji će biti postojan na provjeri, sukladan svakom mjerilu koga istinski traži i zahtijeva savremeni čovjek nauke, ili je moguće da ga bude tražio i zahtijevao u svojoj traženoj vjeri.

Tvrdnja da je vjera samo privatni problem i da ima veze samo sa individualnom svijesću i da je ona postala stvar prošlosti samo jedna je u nizu ideoloških gluposti koje su se promicale u devetnaestom vijeku.

U Indiji je nisu prestali ponavljati čak i u ovom četvrtom desetljeću dvadesetog stoljeća oni konzervativci koji su uvijek navikli ići iza svijeta pedeset godina i pored toga što pozivaju obnovi i napretku. To zbog toga što je sada postala ili skoro da je postala činjenica da je nemoguće

zamisliti nekoga da živi sam izolovan od društva, jer se svaki pojedinac povezao sa drugim bezbrojnim sitnim i krupnim vezama. Društvo je, ustvari, kao živi organizam gdje su pojedinci njegovi organi i dijelovi. Prema tome, ako u njemu postoji potreba za vjerom, onda ona nije nužna samo za pojedinca da mu smiri srce i da ga spasi poslije smrti već je ona potreba za cijelo društvo da ga sistematizira i uredi sve njegove životne probleme sukladno njenim uputama i načelima. S druge strane, ako se ta potreba za vjerom izgubi, onda ona nije potrebna pojedincu kao što nije potrebna ni društvu.

Dječije je shvatanje i sasvim je glupo da sistem društvenog života bude postavljen na jednoj osnovi, a ideologija pojedinca i njegova vjerska praksa na sasvim drugoj različitoj osnovi, gdje nema nikakve veze između njih, jer ako ideologije i vjerska praksa ne budu povezane sa društvenim životom nekom vezom, onda je to besmislica koja nema nikakve koristi. I ne samo to, nego je takvo društvo zaslužilo da slabi i da presa- hne u društvenom sistemu i to je jedinstvo u kome nema međusobne saradnje sa ostalim njegovim dijelovima.

Prema tome, nemoguće je da bude samo jedna od dvije stvari: da cijeli sistem jednog društva bude potpuno sekularistički i da vjera bude potpuno protjerana iz ljudskog života, kao što je slučaj sa komunizmom, ili da sistem nekog društva bude potpuno vjerski, gdje se priznaje vjeri da bude usmjerivač i nauke i civilizacije, kakav je slučaj sa islamom. Svijet je isprobao prvi oblik sistema i ubrao od tog zla drveta gorke i odvratne plodove, koje je naveo lord Losin, a to će se i u budućnosti uvijek ponavljati ako se taj sistem bude i dalje primjenjivao. Prema tome, nema sada spasa svijetu do druge vrste sistema, a čini se da se prilika stvarne primjene tog sistema iz dana u dan približava, ali njeno iskorištavanje ili gubljenje zauvijek zavisi od samih muslimana».

Mevdudi ovdje podvlači: »Put spasa i izbavljenja je jasan, ali oči Zapadnjaka ne mogu da ih vide zbog tame fanatizma koja ih obavija.

To samo potvrđuje potrebu sljedbenika današnje civilizacije za muslimanima, da odlučno i ozbiljno ustanu i uklone tu koprenu sa njihovih očiju i dokažu im da je islamski pravi put jedini put spasa i izbavljenja iz onoga u čemu se oni danas nalaze. Ako bi se danas takva ambiciozna i iskrena grupa našla među muslimanima, to bi im omogućilo da postanu lideri cijeloga Svijeta i da povrate ponos i ugled koga su prije imali umjesto čežnje za slijepim slijeđenjem Zapadnjaka u svemu što im dolazi od njih.

Međutim, ako većina Ummeta ostane pasivna, sa slabim ambicijama i nagriženom voljom, ako naša omladina ostane kakva jest vjerujući da je vrhunac njihova savršenstva u preuzimanju tuđih otpadaka, ako mu ulema ostane kakva i jeste sada baveći se jalovim raspravama oko fikhskih i teoloških rasprava koje je vrijeme prevazišlo..., ako naše vođe

ostanu ovako ponižene, a lideri i političari na takvoj svijesti vjerujući da je koraćanje u pozadini drugih naroda najviši stepen nacionalne borbe, a guranje svojih naroda u najveću obmanu dvadesetog stoljeća vrhunac inteligencije i mudrosti, ukratko, ako sve strukture Ummeta, od ra dnićke klase pa sve do mislilaca i inteligencije, ostanu u svojoj nedjelotvornosti, nepromišljenosti ili zbunjenosti, i ako se mala grupa iz ovog Ummeta ne odluči i ne pripremi za džihad i idžtihad...i ovaj muslimanski ummet će se povesti za dunjalukom koji je već krenuo ka najvećoj provaliji i sunovratit će se u provaliju propasti koja će se zatvoriti s njime i ponovo će, po drugi put, Allahova odredba pozvati Njegovu srdžbu i reći: »Neka je udaljen nasilnički narod.«¹

NEMOĆ NAUKE I FILOZOFIJE DA (IZ)NAĐU IZLAZ

Objelodanilo nam se da je savremeni čovjek nauke ta nepoznanica čije tajne nauka ne može otkriti, niti može spoznati njegovu bit, niti prodrijeti u dubine njegova bića, kako su to objasnili Aleksis Karei, Rine Dubo i dr.

Nauka je upoznala ostali svijet ili materiju, analizirala ga i otkrila njegove zakone. Međutim, ona je nemoćna da spozna čovjeka jer je on takav spoj i nepoznanica čije tajne zna samo Onaj koji ga je stvorio i oblikovao:

»A kako i ne bi znao Onaj koji sve stvara, Onaj koji sve potanko zna, Koji je o svemu obaviješten«.
(El-Mulk, 14).

Prema tome, ako nauka ne poznaje čovjeka, onda se od nje ne može ni očekivati da ga dobro usmjeri, odgoji i propiše mu odgovarajuće zakone. Čak se danas čini da je nauka ili, preciznije rečeno, njena tehnološka primjena postala opasnost za samu ljudsku prirodu i njegovu okolinu.

1 Iz djela „Mi i Zapadnjačka civilizacija“ Ebul E’ala el-Mevdudija, izdavač: Darul fikr, Damask, str. 84-91.

Čovjek filozofije nije u boljem položaju od čovjeka nauke. Filozofija, i pored toga što se zanima čovjekom, i to od kada ju je Sokrat spustio sa nebesa na Zemlju i usmjerio ljudski razum ka pokušaju da spozna sam od sebe («Spoznaj sam od Sebe!»), od tada pa sve do danas u svojim teorijama nema jedinstven stav o pitanju čovjeka, da li je on duša ili materija. Tijelo koje je prolazno ili duša koja je vječna? Razum ili strast? Melek ili šejtan? Je li on izvor dobra ili zla? Da li je čovjek takav kakvog ga vidimo ili maskirani vuk? Da li je on egoist ili altruist? Da li je individualno ili društveno biće? Da li je postojan ili promjenljiv? Da li je podložan odgoju ili nije? Da li ima slobodnu volju ili nema?

O svim tim pitanjima filozofija ima različite i proturječne odgovore i ne može ponuditi jasan i uvjerljiv odgovor. Zbog toga je naš šejh dr. Abdul-

Halim Mahmud, koji je, prije nego što je postao azharski šejh, bio profesor filozofije na Fakultetu za usuli din, rekao: »Filozofija nema mišljenja, jer ona rekne jedno mišljenje kao i mišljenje koje mu je suprotno, i ideju kao i ideju koja joj oponira.«

Tako ćemo ovdje naći da je teozofija proturječna materijalističkoj filozofiji, da je idealistička filozofija proturječna pozitivističkoj, da je metafizika proturječna etici ili utilitarizmu, kao i sve ostale proturječnosti koje poznajemo na polju filozofije. Tako jedna filozofija potvrđuje nešto dok druga to isto niječe, jedna gradi, a druga ruši, itd.

Zbog svega toga, sama filozofija ne može ponuditi čovjeku put, ne može mu ugasiti žeđ niti mu darovati jedan odgovarajući put na čijim temeljima bi on postavio svoj život.

Da li marksizam i filozofija dijalektičkog materijalizma, koje su doživjele sjaj i imale svoje zagovornike u ovom stoljeću, mogu odigrati tu ulogu?

MARKSIZAM JE BOLEST, A NE LIJEK

Prema tome, ako su nauka i filozofija nemoćne da spase savremenog čovjeka od duševnog i moralnog rušenja koje mu danonoćno prijeti, onda je nepojmljivo da to učini marksizam i da ponudi bolesniku bočicu lijekova i aparat za gašenje požara, kako se to činilo nekima u vrijeme kada je tržište marksizma bilo profitabilno, i to zbog dva razloga.

Prvi, što je marksizam dio savremene materijalističke civilizacije.

Čak se može konstatovati da je on najekstremniji njen materijalistički dio jer mu je sva filozofija postavljena na čistom materijalizmu. Zbog toga marksizam ne priznaje kosmosu Boga, čovjeku dušu, niti da poslije ovoga svijeta postoji drugi svijet. Pa kako onda da on bude zamjena samog sebe? Kako da on bude lijek za bolest? On to može biti samo na Ebu Nuvasov način kada je rekao: »Liječio me je onim što je bilo bolest!«

Neki pjesnik je rekao: »Kada zatražiš liječenje bolesti bolešću, onda ubij ono od čega si bolestan onim što će te izliječiti!«

Drugo, što je marksizam apsolutno nesposoban da formira čovjeka sa smirenim srcem, osvjetljenim duhom i sretnom dušom, jer sve te osobine izvire iz vjerovanja u Boga i u vječnost na budućem svijetu, dok marksizam vjeruje samo u vidljivu materiju i u ovaj svijet. Zbog toga su etičari rekli: »Marksist nije slobodan čovjek...Dužnost običnog proletera je da se slijepo pokori svojim nadređenima, i tako on postaje rob svojih gospodara, kao što je i rob materijalnog kosmosa. On je samo neznatna karika koja radi u stroju za razvoj, a njegova sloboda je puko pokoravanje, sukladno izvitoperenoj njemačkoj teoriji, svjesno, dobrovoljno i izborno!

Primjer marksiste u svijetu, koji se emancipovao, ili reci: degenerisao, od

vjere, morala i Boga je kao primjer radnika u fabrici, i on osjeća da je neminovni i bespomoćni rob isto kao i nemilosrdni stroj, i da stroj naređuje i dominira i čini se da nije u njegovoj moći suprotstaviti se njegovoj volji niti osloboditi se njegova sužnja osim samo za kratko vrijeme dok traje revolucija i zabava, isto kao kad rob pobjegne od svoga gospodara.

Zatim, u biti, marksist je najveći degenerik. On zna da ne može spriječiti ono što se mora desiti, a i nemoćan je da upotrijebi svoje mogućnosti za ono za šta su namijenjene, što je vrhunac moći islama da preteče dešavanja prirodnog razvoja. Marksist osjeća da je nemoćan osigurati svoju ličnu sudbinu i zato on većinu svoga života provodi u strahu i prestrašenosti.

I na kraju, marksist ne posjeduje pravi društveni duh, jer on ne poznaje pravu ljubav, niti poštuje čovje- čiju ljudskost. Tačno je da on misli da doprinosi u donošenju sreće ljudima, ali je pitanje da li on može voljeti ljude.

Čovjeka mogu istinski voljeti samo oni koji priznaju svakom čovjeku pojedinačno njegovu personalnu vrijednost i sudbinu.

Berđajev je rekao: »Moral revolucionarnog komunizma otkriva da je to moral koji ne poznaje milost prema živom čovjeku i strancu. Čovjek je po njemu samo jedna cigla koja je nužna da bi se izgradilo komunističko društvo. On je samo aparat i ništa više. Komunizam u sebi sadrži jedan zdrav i ispravan faktor koji je usko povezan sa njegovom teorijom o životu. Taj faktor je identičan sa kršćanskim pogledom. On se sastoji u tome da čovjek ne treba imati u prvom planu svoj lični interes, već mu je dužnost da cijeli svoj život potroši u služenju vrhovnih vrijednosti. Međutim, ta ideja, sama po sebi, je izvrsna, opravdava se time što odbacuje da se ljudskoj individui podari samostalna dostojnost i individualna vrijednost, tj. da mu se prizna duhovna dimenzija«. ¹

NEMOĆ SEKULARISTIČKIH IDEOLOGIJA

Stvar sa marksizmom je ista kao i sa ostalim seku- larističkim ideologijama. Sve one ne mogu biti alternativa za vjeru, kako su to s pravom primijetila dva učenjaka, profesori poznatog Harvardskog univerziteta u knjizi koju su objavili osamdesetih godina pod naslovom Budućnost vjere.

A sve to opet potvrđuje ono što je već prije rekao svjetski mislilac i historičar Arnold Toynbi u svojoj knjizi El-'Adetu ve-t-tagjir (Običaj i promjena).

¹ Iz djela: Filozofija morala od dr. Adila el-Ave.

U tom djelu on veli: »Pošto je vjerovanje dio ljudske prirode... jer čovjek ne može da živi bez vjere bilo koje vrste, zbog toga su kao posljedica povlačenja vjere sa njenog mjesta u Evropi nastale

alternativne vjere koje se nazivaju : idejnim pravcima, individualnim ideologijama, kapitalizmom, kolektivizmom, komunizmom, patriotizmom ili nacionalizmom.

Hladni rat, čija vatra se razbuktava između savremenih ideologija, s jedne strane, i nebeskih religija, s druge strane, opasniji je za ljudsku budućnost od tenzija između komunizma i kapitalizma i pored toga što te tenzije privlače toliku svjetsku pažnju. Prema tome, da li su te ideologije nove religije ili su recidivi?

Istina je da one nisu novina...One su, u biti, recidivi slobode koje je čovjek sticao kroz stoljeća...One su zaostalost i vraćanje na početak civilizacije kada je čovjek obožavao mračne sile koje nije mogao potčiniti. Kada je uznapredovao i uspio se izboriti da igra važnu ulogu u prirodnoj sredini, ostavio je obožavanje prirodnih sila i počeo obožavati svoju kolektivnu silu predstavljenu u vladaru.

Komunizam je pogriješio pravac, ali ne u svojoj upornosti na socijalnoj pravdi, već u žrtvovanju slobode radi pravde.

Kapitalizam je također pogriješio pravac, ali ne u svojoj upornosti na poštivanju čovjeka i njegove slobode, već u žrtvovanju pravde na putu individualne slobode. Svaki od dva sistema priznaje jednu stranu na štetu druge. Obje te teorije su materijalističke, pa kao što čovjek ne može živjeti samo na hljebu...isto tako su ova dva materijalistička tumačenja pravde i slobode pogrešna.

Ali čini se da će te obje doktrine ostati na životnoj sceni i da nijedna od njih neće moći da se konačno obračuna sa drugom, a obje su, opet, u sukobu sa patriotizmom ili nacionalizmom. I pored toga što taj sukob ne zavređuje veliku pažnju, pri svakom sukobu jedne od njih sa nacionalizmom, nacionalizam izlazi kao pobjednik i tada komunizam ili kapitalizam postaju prvo nacionalnim pa tek onda na drugom mjestu dolazi do izražaja drugi atribut, komunizam ili kapitalizam.

Sve ideologije imaju istu tačku slabosti koja ih sve ugrožava, a to je konkurencija sa nebeskim religijama u pridobivanju sljedbenika.

To, opet, znači vraćanje ka obožavanju čovjeka. Nakon što su ga religije oslobodile od obožavanja društva i pojedinca i usmjerile ga ka obožavanju jednog Boga...čovjek se ponovo vratio u zatvor društva. Nakon što je bio u direktnoj vezi sa Vječnom Istinom... vratio se u vijekove prevaziđene diktature. Njegova uloga se toliko umanjila da je postao društveni mrav u mravljnoj zajednici.

Religije su uspjele da poduče čovjeka da on nije društveni insekt... nego da je on čovjek koji ima svoj ugled, shvatanje i slobodu...i ideologije neće moći učiniti da on zaboravi tu istinu, jer su one nemoćne da mu priušte duhovno oslobođenje koje su mu darovale religije...

Svaki čovjek griješi, biva neuspješan i nesretan i na kraju dolazi do smrti. Zbog toga on osjeća duboku potrebu za duhovnom pomoći koju

ideologije ne mogu nuditi. Ali i pored toga, ideologije i dalje privlače ljude u svoje okvire više nego što religije mogu da povrate svoj uticaj na ljudske duše. Religije to neće moći postići osim samo onda kada budu iskrene sa sobom i kada uspiju u sljedećem:

1. da međusobno sarađuju umjesto da se sukobljavaju i napadaju,
2. da se istinski zainteresuju za činjenice savremenog doba,
3. da odbace rituale koji su postali dominantni nad njihovom biti i suštinom, a to su izmišljotine koje su se nataložili kroz duga stoljeća.

Vjera je srce ljudskog života. Ona je svjetlo koje obasjava srca i zbog toga čovjek ne može bez vjere. Ideologije ni u kom slučaju neće moći biti alternativa religije, jer nam one daruju fanatizam i međusobnu mržnju umjesto da nam daruju ljubav i međusobnu saradnju. Ideologije nam mogu darovati zalogaj hljeba, ali će nam zauzvrat oteti duševnu smirenost i duhovnu slobodu.«¹

Vjera na koju aludira Tojnbi ogleda se u istinskom islamu. On je vjera koja je čista od izmišljotina, koja je zasnovana na razumu i promatranju, koja se zanima za bit i suštinu stvari, a ne samo za formu, za dušu prije rituala. To je vjera koja se interesuje za savremene istine onoliko koliko i za prošle, a gleda i u sutrašnje. Ona poziva ljudskom bratstvu i dijalogu među ljudima na najljepši način.

¹ Naše djelo: Objašnjenja islamskog rješenja, str. 55-57., izdavač: Vehbe, Kairo.

VJERA JE IZVOR NADE

Ako je pao čovjek nauke, filozofije i sekularističkih ideologija, ostao je čovjek vjere. Ali, koja je to vjera moćna da formira željenog čovjeka?

Nemoguće je da spasilac budu politeističke religije u Aziji i Africi. Religije koje su učinile čovjeka da obožava stvari koje mu je Allah potčinio nemoćne su da čovjeku odgovore na vječna pitanja o postojanju, spoznaji i vrhovnim vrijednostima, na što je ukazao Mevdudi. Prema tome, ostaju samo velike nebeske religije: židovstvo, kršćanstvo i islam. Pa, koja od njih posjeduje misiju i civilizaciju budućnosti?

KRŠĆANSTVO JE NEMOĆNO DA SPASI ČOVJEČANSTVO I ODIGRA SPASILAČKU ULOGU

Odgovarajući na postavljeno pitanje, objektivno velimo da postojeće kršćanstvo danas u Svijetu, a posebno na Zapadu, ne može odigrati spasilačku ulogu za savremeno čovječanstvo i izbaviti ga iz onoga od čega pati: nervoze i izbezumljenosti pod dominacijom zapadnjačke civilizacije i da izgradi željenog čovjeka.

To ono ne može učiniti zbog slijedećih razloga:

1. zato što kršćanstvo u svojoj idealističkoj formi ne nosi civilizacijsku misiju. Može se, čak, reći da se ono u dubini svojih učenja ne zanima za

život, ne uzima u obzir razum, ne podstiče na nauku niti je obazrivo prema ljudskoj prirodi. A možemo čak i jasno reći, kako su to predstavili njegovi svećenici, da je kršćanstvo u neprijateljstvu sa životom, protiv razuma, da se grubo odnosi prema nauci i vrlo nemilosrdno prema ljudskoj prirodi.

Idealan kršćanin je oličen u monahu koji je napustio život, odrekao se ovog svijeta i zapostavio lijepe stvari na njemu, pa čak i brak. Kršćanski moral je u biti nerealan moral jer je iznad uobičajenih ljudskih mogućnosti. Tako se u Novom zavjetu veli: »Volite svoje neprijatelje i blagoslovite one koji vas proklinju. Ko te ošaman po desnom obrazu, okreni mu i lijevi, a ko ti ukrade košulju, daj mu i ogrtač. ..»

Originalno kršćanstvo je bilo ograničene misije, za određeno vrijeme, namijenjeno posebnom narodu, a nikada nije bilo pripremljeno da bude univerzalna i „vječna misija“. To je sam Mesija izjavio kada je rekao da je poslan izgubljenim ovčama sinova Israilovih i da on nije rekao svu istinu, a također je nagovijestio i onoga koji će doći poslije njega da objasni ljudima sve i da slomi stub nevjerništva.

Kako je moguće da kršćanstvo odigra spomenutu ulogu kada je njegova izvorna forma iskrivljena i izmijenjena? Nestalo je njegove originalne Knjige, a u nju su doprle formalne i značenjske izmjene u doktrini, obredoslovlju, temeljima i sekundarnim pitanjima, koje se ga unakazile i izgubile njegovu bit i suštinu, izvele ga iz monoteizma u trojstvo i iz obožavanja jednog Boga u obožavanje Mesije ili Djevice(Merjeme)?!

Isa je govorio: »Bogataš neće ući u nebeska carstva sve dok deva ne prođe kroz iglene uši«, a onome ko bi htio da ga slijedi govorio bi:

»Prodaj svoj imetak pa me onda slijedi!«

Poznata kršćanska klauzula koja se s koljena na koljeno prenosi glasi: »Vjeruj kao slijepac!«, tj. odvoji svoje vjerovanje od svoga razuma.

Kršćansko vjerovanje po svojoj prirodi i historiji je nešto što je izvan okvira razuma. Čak je sveti Augustin jednog dana, obrazlažući svoje slijepo vjerovanje, rekao: »Vjeruj u to jer je to apsurd!«

To znači da je istinskom kršćaninu neophodno da se odredi između civilizacije i vjere. Ili vjera bez civilizacije ili civilizacija bez vjere!

2. zato što je kršćanstvo pritisnuto vrlo mračnom poviješću koja je zaprljana krvlju učenjaka i mislilaca, historijom od čijeg spomena se ježe tijela i od čije grozote djeca sijede. To je povijest u kojoj se crkva udružila sa konzervativizmom protiv ideje, sa bajkom protiv nauke, sa tiranijom protiv slobode, sa mrakom protiv svjetla, pa je i primila ljudske pokolje, a naročito nad elitom, koje historija ne može zaboraviti. Zbog svega toga, apsurdno je da kršćanstvo bude prihvaćeno i da ustane i odigra očekivanu ulogu. Čak kada bismo i pretpostavili da ono ima tu

moć, ipak, ono to ne bi moglo učiniti;

3. zato što se kršćanstvo ne može odvojiti od klera i svećenstva. Suverenitet kršćanstva znači suverenitet spomenutih koji imaju primat nad ljudskim dušama i koji tvrde da oni jedini drže ključeve nebeskih carstava, da su oni spona između nebesa i Zemlje i oni koji drže monopol nad vezom između Boga i Njegovih robova. Prema tome, čovječanstvo koje je platilo ono što je platilo radi oslobođenja od tiranije kraljeva, vladara ovoga svijeta, nije spremno da padne u ropstvo tiranije svećenstva;

4. za zapadnjačku civilizaciju mnogi misle da je ona kršćanska civilizacija i nastoje je pripojiti i pripisati Mesiji i pored toga što on s njom nema ništa. Ona je, kao što sam već jednom rekao, civilizacija Mesije Dedždžala, a ne civilizacija Isaa sina Merjemina, jer je Mesija Dedždžal ćorav u jedno oko, a i ta civilizacija je ćorava u jedno oko jer na svijet gleda jednim okom, i to materijalističkim.

Zbog svega toga, zapadnjački mislioci odbacuju mogućnost da kršćanstvo bude izvor izbavljenja i put spasa. Uloga kršćanstva je bespovratno završena. Mesija je kod njih već umro. To je jasno izjavio Niče i drugi kada su rekli da je „Bog mrtav“.

Fraza Bog je mrtav je nešto što teško pada islamskom osjećaju i razumu, jer kod nas je Bog Onaj koji je Gospodar ljudi, Vladar ljudi i Bog ljudi, koji ih je stvorio, oblikovao i oživio, i koji će ih potom usmrtiti i ponovo oživjeti. Za takvog je nemoguće da Bog, koji daje život i smrt umre. Naprotiv, On je vječno živ i postojan, Koga ,e obuzima drijemež niti san, pa kako onda da Ga zadesi smrt?!

Bog Zapada ili bog kršćana, po njihovom vjerovanju, je samo čovjek u koga se oblikovao ili utjelovio Božiji duh. Oni već otprije vjeruju da je Bog razapet, pa onda ne treba čuditi što vjeruju da je On nakon toga i umro!

Rine Dubo u svojoj kritici zapadnjačke civilizacije, poslije jednog cijelog poglavlja koga je naslovio Traženje smisla, pod novim naslovom novog poglavlja Oslobođenje od legende progresa i razvoja rekao je: »Ako konsultujemo povijest, možda će tema Traženje smisla pokazati nešto od čega nema fajde. Svaki put se čovječanstvo izlaže idealizmu koji mu daje smisao za njegovo življenje, koji parča i komada taj idealizam i, na kraju, iščezava.

U prošlosti se pojavilo mnogo vjerskih, filozofskih i socioloških mišljenja koja su neko vrijeme čovječanstvu osvijetlila put pa su nakon toga nestala u baruštini filozofskih sumnja i dijalektičkih tijesnih i neplodnih rasprava.

Kršćanstvo je u srednjem vijeku počelo kao ujedinjena snaga koje je evropskim narodima dalo neke nade, zajedničke ambicije i društveni moral koji se reflektovao iz ljubavi i straha prema Bogu. Kršćanske ideje su pokrenule ljudske potencijale u začuđujućim djelima koja su

izgrađena zajedničkim snagama, poput samostana i katedrala izgrađenih u gotskom i rimskom stilu. Međutim, nakon toga, kršćani su se kontinuirano počeli baviti pitanjima rafinirane teologije. Tako se kršćanstvo transformiralo iz duhovnog vjerovanja i ljubavi u konzervativno vjerovanje lišeno svake inspiracije. I sada ga često vidimo kako se sve više cijepa da bi postalo mnogobrojne frakcije koje zastupaju neki nejasan društveni moral.

Teolozi su zauzeti lažnim filozofskim diskusijama pokušavajući napraviti most između kršćanstva i mišljenja koje nema nikakvog smisla, koje smatra da je Bog mrtav.»

Kamo sreće da je Dubo upoznao istinski islam, jer bi u njemu našao ono što traži u kršćanstvu!

ŽIDOVSTVO JE JOŠ NEMOĆNIJE DA ODIGRA OČEKIVANU ULOGU

Ako je kršćanstvo nemoćno da odigra spasiteljsku ulogu, onda je židovstvo još nemoćnije. Samo Židovstvo ne tvrdi da posjeduje neku misiju koju bi moglo ponuditi čovječanstvu. U toj vjeri preovladava rasiistička priroda. Sinovi Israilovi su jedini od svih ljudi „odabrani Božiji narod.“

Bog u židovstvu nije Bog svjetova nego je to Bog Izraela.

Drugi svijet kod Zidova nisu nebeska carstva kršćanska, niti vječni Džennet kod muslimana, već je to carstvo Izraela.

Stari zavjet, sveta židovska knjiga, sadrži poglavlja Tore i njene dodatke, a u cjelini govori o historiji Izraela i njegovim sinovima. Monoteizam kome je pozivao Musa, a.s., je izgubljen u toj knjizi koja je unakazila poimanje Božanstva i pripisala Bogu ljudske nedostatke, neznanje, zavist i slabost, što može uočiti svako onaj ko bude čitao Toru.

Poslanici, koje je Allah učinio upućivačima i učiteljima čovječanstva, imaju biografiju neokaljanu, a toj knjizi prilijepljene su im etikete zahvaljujući kojim oni ne mogu više biti dostojni uzori ljudima.

Vjerozakon u toj knjizi dozvoljava sinovima Izrailovim ono što zabranjuje drugima. Tako je kamata zabranjena u židovskim međusobnim odnosima, a u odnosima sa drugima je dozvoljena i blagoslovljena.

Učenja Talmuda čine od Židova bandu koja dozvoljava prolijevanje ljudske krvi, otimačinu njihova imetka i ostalih svetosti, i to sve u ime vjere. Svako ko im se suprotstavi od ostalih naroda mora da postane njihov rob. Ta knjiga također traži da liderstvo nad Svijetom pripadne njima kao i to da je svako ko nije Židov prezreniji od životinje.

Čak kada bi Židovi i posjedovali upućivačku misiju za čovječanstvo, oni bi bili najmanje kompetentni da je ponesu, jer oni, zbog svog egoizma, izolovanosti, mržnje, gramzivosti i pohlepe, nisu dostojni da ponesu svjetsku misiju.

Oni su na osnovu onoga što je objavljeno u Protokolima cionističkih mudraca i na osnovu onoga što su pokazali u Palestini i Libanu neprijatelji čovječanstva, a nikako njegovi spasoci i izbavitelji.

Oni, na osnovu njihove krvave historije sa Allaho- vim vjerovjesnicima i poslanicima, Zekerijahom, Jahjaom, Isaom i Muhammedom, a.s., nisu dostojni da ponesu bilo kakvu humanu misiju!

Oni, na osnovu svoje historije kroz koju su kontinuirano potpaljivali smutnju, razbijali društva, širili rušilačke ideje, filozofije i dekadentske pravce, nisu dostojni da budu spasoci, niti da izvedu čovječanstvo iz tmina na svjetlo, jer onaj ko nešto ne posjeduje ne može to ni dati!

CIVILIZACIJA KOJU PRIŽELJKUJE SVIJET NASLUĆUJE SE U ISLAMU

Čovječanstvu danas treba nova civilizacija koja će imati filozofiju i misiju drugačije od filozofije i misije obje komponente zapadnjačke civilizacije: kapitalističke i komunističke, jer obje su plod jednog drveta, drveta koje je proketo u Kur'anu, Tevratu i Indžilu. To je drvo pragmatičnog materijalizma.

Čovječanstvu treba civilizacija koja će mu povratiti vjeru u Boga, Njegove poslanice, susret sa Njim, obračun pred Njim, pravedan sud na Sudnjem danu, vjeru u vrhovne vrijednosti bez kojih čovjek ne može biti čovjek i bez kojih život ne bi imao slast i smisao.

Čovječanstvo je u izdašnoj potrebi za civilizacijom koja će mu dati vjeru, a neće mu uzeti nauku, koja će mu dati iman, a neće mu uzurpirati razum, koja će mu dati duhovnost, a neće mu zabraniti materijalnost, koja će mu osigurati onaj svijet, a neće mu zabraniti ovaj svijet, koja će mu dati istinu, a neće mu zabraniti snagu, koja će mu dati moral, a neće mu oduzeti slobodu.

Čovječanstvu je potrebna civilizacija koja će spojiti zemlju sa nebom, u kojoj su protkana Božanska značenja sa ljudskim interesima, u kojoj će se pobratimiti razum mislioca sa srcem vjernika, u kojoj će čovjek ići naprijed osvjetljavajući sebi put svjetlom Božanske Objave i svjetlom ljudske misli, jer su oba svjetla Allahova blagodat i milost data čovjeku: »Sama svjetlost nad svjetlošću« (En-Nur, 35).

Ta civilizacija može biti samo islam u kome se vidi jedna ravnoteža i upotpunjenost koju je mogao uspostaviti samo Onaj koji je Sveznajući i Mudri i od Čijeg znanja nije ništa skriveno ni na Zemlji ni na nebesima.

CIVILIZACIJA URAVNOTEŽENOSTI I INTEGRALNOSTI

Islam je jedina misija koja čovječanstvu nudi program koji se odlikuje uravnoteženošću i integralnošću. Pod uravnoteženošću mislimo na jednu sredinu između ekstremizma i anarhije od kojih nikada ni jedan se-kularistički program nije bio imun, niti je vjerski pretrpio ljudske devijacije.

To je program koga Kur'an naziva Pravim Putem. On je spomenut u suri Fatihi gdje musliman, učeći je svaki dan u svojim namazima, najmanje sedamnaest puta moli svoga Gospodara da ga uputi na njega. «Uputi nas na Pravi Put.» (El-Fatiha, 5). To je put koji se razlikuje od puta onih koji su protiv sebe sržbu izazvali kao i puta onih koji su zalutali.

Ponekad se taj put naziva vagom (pravdom) koja ne smije biti nepravedna ili ona koja zakida. To se vidi iz sljedećih ajeta:

»A nebo je digao i postavio terezije da ne prelazite granice u mjeranju- i pravo mjerite i na tereziji ne zakidajte« (Er-Rahman, 7-9).

Tugjan (prelaženje granica) znači naginjanje u pret- jeranost i ekstremizam, a tahsir (zakidanje) znači naginjanje neispunjavanju i aljkavosti. Obje su te stvari prezrene.

U tom programu sastaju se suprotnosti za koje mnogi smatraju da je njihovo spajanje nemoguće, jer su one, po njihovom mišljenju, zaista suprotnosti, a suprotnosti je nemoguće spojiti. Međutim, te stvari se u islamu spajaju u jednu fantastičnu harmoniju gdje svaka od njih zauzima prostor i mjesto koje mu odgovara, a da ne ugrožava drugu stranu prelazeći granice svoje nadležnosti, jer nema prelaženja granica niti zakidanja prava.

Taj program je uspostavio ravnotežu (terezije) između:

Božanskog i ljudskog,
Objave i razuma,
duhovnog i materijalnog,
onog i ovog svijeta,
individualnosti i kolektivnosti,
idealizma i realnosti,

prošlosti i budućnosti, odgovornosti i slobode, slijeđenja i inovacije, dužnosti i prava, postojanosti i promjenljivosti, moći i tolerancije.

Ovom uravnoteženošću islamski ummet se razlikuje od ostalih naroda. Ona ga upravo postavlja i daje mu pravo na mjesto liderstva. Na osnovu toga i Allah mu se obratio i rekao:

»I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi.« (El-Bekare, 143).

Pod upotpunjenošću ne mislimo na sredinu ili uravnoteženost između dvije suprotne strane, kako smo spomenuli kada smo govorili o uravnoteženosti.

Pod integralnošću (tekamul) mislimo na skup značenja ili stvari gdje jedna upotpunjuje drugu i gdje ne može biti jedna bez druge kako bi se omogućilo čovjeku da potpuno izvrši svoju misiju u izgradnji Zemlje, Allahova zastupništva i Njegova obožavanja na način koga je Allah odredio i zacrtao.

Kao primjer toga upotpunjavanja može se navesti: nauka i iman(vjera),

istina i snaga(moć),
vjerovanje i rad,
vjera i država.

pedagogija i zakonodavstvo, imanski poticaj i poticaj vlasti,
naučni izumi i moralne vrijednosti, vojna snaga i moralna snaga.

Tako, po islamu, a i u stvarnosti, nauka nije suprotstavljena vjerovanju.. Istina nije suprotstavljena snazi, niti je vjera suprotnost radu, niti je pedagogija suprotna vjerozakonu itd. Sve su to značenja koja se međusobno upotpunjuju, jer se život koga zagovara islam ne može pravilno i potpuno uspostaviti bez svih spomenutih stvari.

Nedostatak i mahana sekularističkih programa i sistema je u tome što se zanimaju samo za neke segmente dok druge zanemaruju; fokusiraju se na neke vrijednosti, a zapostavljaju druge. Tako ćemo npr. primijetiti da se zanimaju za ekonomiju i proizvodnju, tj. za punjenje trbuha, ali se mnogo ne zanimaju za si- tost razuma. Ponekad se zanimaju da zasite razume ali materijalističkim naukama, dok se ne zanimaju da zasite srca i duše imanom (vjerom). Ponekad nastoje da olakšaju saobraćajne veze među državama dok se u isto vrijeme ne zanimaju i zanemaruju društvene i duhovne veze među ljudima.

Islam, Allahov program, zanima se da zadovolji svim ljudskim potrebama; i tjelesnim i duhovnim. Zanima se za čovjeka u svim njegovim halovima: kao pojedinca, kao člana porodice i društva, i usmjerava svoje smjernice i zakonodavstvo ka čovjeku u svakom njegovu stadiju razvoja i u svakoj situaciji u kojoj se nađe. Zanima se za čovjeka kao dijete, odrasla čovjeka i starca. Zanima se za čovjeka kao muškarca i ženu, čovjeka vladara i podanika, čovjeka kao čovjeka, svejedno bio on bijelac ili crnac, istočnjak ili zapadnjak, bogat ili siromašan, živio on u neboderima ili u šumama i prašumama.

INTEGRALNOST NAUKE I VJEROVANJA U ISLAMU

Možda se najjasnije vidi islamska integralnost između nauke i vjerovanja. Tu u islamskom sistemu vidi se upotpunjenost gdje se zajedno, rame uz rame, sastaju nauka i vjerovanje, gdje se nije desio sukob između njih kao što je bio slučaj u drugim neislamskim društvima i zajednicama, što je imalo za posljedicu ubijanje hiljade žrtava, naučnika i mislilaca i onih koji su zastupali njihova mišljenja i koji su ih slijedili. Evropska povijest srednjeg vijeka je puna strašnih pokolja gdje su žrtve bili naučnici i mislioci, a koji su se dešavali pod pokroviteljstvom inkvizicije i drugih institucija.

Šejh Muhammed Abduhu je u svojoj knjizi Islam i kršćanstvo sa naukom i civilizacijom je naveo nešto od tih pokolja gdje se od samog spomena kože ježe i što danas u naše doba osuđuje i običan svijet.

Mi muslimani imamo sreće što naša vjera nije neraspoložena prema

onima koji pozivaju nauci i napretku, kako se to čini onima koji islam ne poznaju i žele da mu navuku ono što se dešavalo u drugim religijama. Mi muslimani smatramo naučni napredak i sve njegove plodove koji su nastali kao posljedicu upotrebe korisne tehnologije: olakšanje ljudskog života i ušteda tjelesnih i racionalnih napora ibadetom jednog muslimana gdje se on, njihovim poimanjem i usavršavanjem, približava svome Gospodaru u istoj mjeri u kojoj se približava namazom i postom. U islamu se nauka u odnosu na društvo i zajednicu smatra kolektivnom obavezom (fard kifaje) i zato će cijelo društvo biti grješno ako ne iškoluje dovoljan broj svojih članova koji će moći udovoljiti svim potrebama društva u svim njegovim segmentima: građanskim i vojnim.

Islam se od drugih religija odlikuje i time što poštuje i cijeni ljudski razum, poziva promatranju i razmišljanju, potiče na nauku i studiranje, poštuje naučnike i mislioce, ustaje protiv konzervatizma i neznanja i što posebno cijeni čitanje, pisanje i pero još od vremena kada su objavljeni prvi ajeti Kur'ana.

U islamu nije rečeno ono što je rečeno u drugim religijama poput: «Prvo vjeruj a potom saznaj», «Zatvori oči a zatim me slijedi», «Neznanje je majka bogobojazno sti».

Nasuprot tome, kompetentni islamski učenjaci su rekli da se vjerovanje slijepog imitatora (mukallida) ne prihvata i da je razum osnova Objave. To zbog toga što se razumom potvrdilo postojanje Allaha pred ateistima i skeptičarima. Razumom se potvrdila mogućnost i postojanje Objave, posljednje poslanstvo i kur'anska nadnaravnost.

Onda ne čudi što je Kur'an tražio od idolopoklonika i drugih čija su vjerovanja nakaradna sljedeće:

»I reci: 'Dokaz svoj dajte ako je istina to što govorite!'« (El-Bekare, 111).

A o njima i onome što slijede Kur'an je rekao:

»Većina njih slijedi samo pretpostavke; ali pretpostavke nimalo nisu od koristi Istini.« Junus, 36.

Tokom cijelog srednjeg vijeka u zapadnjačkoj Crkvi je bilo poznato da je razum protiv Objave, da je nauka neprijatelj vjere, da je ideja oponent imanitu i da je vjerozakon suprotnost mudrosti i filozofiji.

Međutim, islam nije poznavao taj problem jer su u njemu razum i Objava dvije Božanske blagodati koje se ne isključuju i ne sudaraju.

Zato vidimo da Objava veliča razum i podstiče na njegovo korištenje, dok u isto vrijeme vidimo da razum dokazuje istinitost Objave i da je sredstvo za njeno poimanje i objašnjenje.

Zbog svega toga, islamski učenjaci su zaključili da apsolutno nema proturječnosti između vjerodostojne Objave i zdravog razuma. Ono što neki smatraju da postoji spomenuta proturječnost neminovno je posljedica pogrešnog poimanja šta se smatra racionalnim a šta vjerskim. Dokazi za to su mnogobrojni:

a. Prošlo je četrnaest stoljeća od objavljivanja Časnog Kur'ana.

U tom periodu su nastale mnoge spoznaje i ideje, ali, i pored toga, nije se ustanovilo da je ijedan ajet suprotan potvrđenoj naučnoj činjenici. To je upravo jedan od dokaza nadnaravnosti koja se nalazi u toj veličanstvenoj Knjizi.

b. I pored tog što Kur'an nije naučna knjiga, u smislu savremene definicije nauke, ipak on sadrži mnoge aluzije na naučne činjenice koje niko nije mogao ni zamisliti u vrijeme njegova objavljivanja, niti mnoga stoljeća nakon njegova objavljivanja. O tome su napisana mnoga djela koja su otkrila jedan novi oblik kur'anske nadnaravnosti poznat po imenu „naučna nadnaravnost“. S ciljem njena pojašnjenja održani su mnogi seminari i kongresi na različitim mjestima u Svijetu, a osnovana je i posebna organizacija za to pri Svjetskoj islamskoj ligi (Rabiti) u Mekki.

c. Više od svega toga je to što Kur'an sa svojim «naučnim učenjima» negira bajke, odbacuje slijeđenje pretpostavki i strasti, buni se protiv slijepog slijeđenja i imitacije, vjeruje samo na osnovu racionalnih dokaza, a priznaje samo verifikaciju u tradiciji, oslanja se na iskustvo i pokuse u materijalnom svijetu, vjeruje da je razum Allahova blagodat koja je darovana čovjeku, da njime promatra i razmišlja da bi se okoristio svemirom i onim što je u njemu i da bi uzeo pouku iz povijesti i nepromjenljivih Allahovih zakona koji vladaju u njoj, jer u tome postoje dokazi za »one koji imaju pamet« (El-Bekare, 164) »koji hoće da razmisle«, (Junus, 24) »koji žele da znaju«, (El-Bekare, 230), »razumom obdarene, (Ali-Imran, 190). »koji pameti imaju.« (Taha, 54).

d. Kur'an u mnogobrojnim ajetima svojih sura veliča učenjaka (»Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju?« Ez-Zumer, 9). Kur'an smatra da se jedino učenjaci istinski bole Allaha (»A Allaha se boje od robova Njegovih-učeni.« Fatir, 28).

Na ovom mjestu Kur'an je spomenuo učenjaka nakon što je spomenuo nebo, vodu, biljni svijet, brda, životinjski svijet i čovjeka, što implicitno upućuje da se pod pojmom učenjaka ovdje misli na one koji su dobro upućeni u kosmičke nauke i nauke koje se bave životom i u sve ono što je u uskoj vezi s njima, jer ih to znanje upoznaje sa Allahovom moći, veličanstve- nosti Njegovih blagodati, širinom Njegove milosti i veličinom Njegove mudrosti.

e. Kur'an je naveo kazivanja o poslanicima i dobrim ljudima, što snažno skreće pažnju na vrijednost nauke i njeno mjesto kod izvršenja čovjekove osnovne zadaće predstavljene u Allahovom zastupništvu na Zemlji i njenoj upotrebi i korištenju u mnogim korisnim stvarima.

To se jasno vidi u kazivanju o Ademu, a.s., i njegovoj superiornosti nad melecima zahvaljujući upravo znanju. Također je to uočljivo u kazivanju o Jusufu, a.s., u njegovoj upravi nad Egiptom u vrijeme kad je harala glad, gdje je došlo do izražaja njegovo znanje i strategija koji su

mu omogućili da prebrodi ta iskušenja. To je vidljivo i u kazivanjima o Sulejmanu, a.s., i donošenju Belkisina prijestolja. To se uspjelo uraditi također zahvaljujući znanju, a to je vidljivo i u drugim kazivanjima o poslanicima i vjernicima.

U svjetlu spomenutih vrijednosti i poimanja formirana je velika naučna renesansa u okrilju integralne islamske civilizacije...Muslimani su preveli djela klasika, kako su ih nazivali na Istoku i Zapadu, a posebno se pod tim misli na Grke koji su se posebno isticali u filozofiji koja je obuhvatala sve vrste mišljenja: naučni, matematički i prirodni. Muslimani su se uveliko okoristili ovom filozofijom, revidirali je, objasnili i dodali vrlo važne dodatke. Čak su joj dodali nove nauke poput algebre i otkrili indukcijsko-pokusnu metodu koju su kasnije koristili u raznim segmentima života, a koju su kasnije Zapadnjaci preuzeli od muslimana; na osnovu nje je nastala savremena zapadnjačka renesansa koja se smatra jednom od dobrih stvari islamske civilizacije, što su potvrdili i objektivni Zapadnjaci. Islamska civilizacija je bila nekoliko stoljeća prva, a možda i jedina civilizacija u Svijetu, i to u vrijeme kada se Evropa gušila u morima tmina i svjetlo gledala samo kroz iglene uši. Muslimanski univerzitetu u Bagdadu, Kairu, Damasku, Kordobi i drugim naučnim mjestima islamskog svijeta bili su veliki i možda jedini naučni centri u svijetu. Studenti sa svih strana Svijeta dolazili su na njih radi studiranja ili usavršavanja.

Naučna literatura u Svijetu je bila islamska, i to u medicini, farmaciji, astronomiji, fizici, optici, herniji, matematici, geografiji i drugim naukama. Pa npr. ako uzmemo medicinu, vidjet ćemo da su arapsko- islamska djela iz te oblasti poput El-Havija od Razija, El-Kanuna od Ibn Sinaa, El-Kullijata od Ibn Rušda, Et-Tesrifu limen 'adžize 'an t'elif od Zehravija i druga bila nekoliko stoljeća glavna svjetska literatura.

Imena islamskih učenjaka u to vrijeme su bila najsvjetlija i najpoznatija. Ta imena su bila i jedina poznata imena u različitim specijalnostima poput Havarizmija, Birunija, Ibn Hejsema, Ibn Nefisa, Ibn Bejtara i mnogih drugih.

Za njima nisu zaostajali ni islamski učenjaci iz društvenih nauka poput Farabija, Gazalija, Ibn Tufejla, Ibn Tejmije, Ibn Halduna i dr.

Arapski jezik u to vrijeme je bio prvi jezik nauke u Svijetu koji je obuhvatao sve posredne i otkrivene nauke. Sve su one bile napisane njime tečno i jasno. Nikada ni jedan učenjak u to vrijeme nije ni posumnjao da taj jezik ne može obuhvatiti neku od nauka i da se ona njime ne može izraziti.

Muslimanski gradovi u islamskom svijetu su prigrlili tu veličanstvenu renesansu u kojima su se njeni materijalni tragovi vidjeli kroz džamije, škole, dvorce, bolnice i različite segmente njihova života.

Također, duhovni i moralni tragovi te civilizacije su se pokazali u

ponašanju muslimana; u njihovim odnosima prema Bogu, namazu, postu, zekjatu, sadaki i vakufima koji su se ticali i ljudi i životinja, po njihovim ljudskim i moralnim stavovima (ponašanju) po kojima su se odlikovali od drugih pa čak i u ratovima. Tako je Gustav Lebon rekao: »Povijest nije upamtila pravednijeg i milostivijeg osvajača od Arapa«, tj. od muslimana.

Njihova civilizacija bila je Božanska, gdje se sve vezalo za Allahovo ime. Civilizacija u kojoj svaka stvar ne počne sa Allahovim imenom smatra se nepotpunom. To je bila civilizacija morala, gdje se nauka, ekonomija, politika i rat nisu odvajali od morala.

NAUKA NE KORISTI BEZ VJERE

Zbog toga kažemo, i pored naše duboke vjere u nauku i njenu važnost, i u razum i njegovu nužnost, da, ipak, razum nije sve u čovjeku niti je nauka sve u životu.

Razum ima svoj prostor djelovanja kojeg ne može prekoračiti, a isto je i sa naukom. Nakon toga, razum i nauka zastaju zbunjeni. Tajna postojanja, cilj života, početak i kraj svemira, pitanje smrti i života i sve što je usko vezano za velika egzistencijalna pitanja - razum sam ne može shvatiti niti nauka sa svojom dominacijom može doprijeti do njih, jer je njena dominacija samo nad onim što podliježe zapažanju i pokusu, tj. materijalnim i osjetilnim pojavama.

Zbog toga je nužna druga spoznaja koja izvire iz drugog izvora, da definira mjesto, cilj i ulogu čovjeka na Zemlji i njegov odnos prema svemiru, životu i Stvoritelju kosmosa i života. Taj izvor može biti samo Objava, a sve to se iz nje može preuzeti samo putem vjere.

Neki mislioci u raznim periodima ljudske povijesti pokušali su da stignu umovima svojim do najvećih istina i da svojim idejama riješe egzistencijalna pitanja, ali u tome nisu uspjeli, nego su došli sa proturječnim rezultatima koja srce ne prihvata niti se s njima može uspostaviti normalan život. Jedino je vjera siguran put, ako se osloni na nepogrešivu Objavu, a danas ne postoji originalna Objava osim ona u Knjizi islama.

Vjera koja je došla s posljednjom Objavom je ta koja objašnjava najveća egzistencijalna pitanja. Ona spaja čovjeka sa najvećom Egzistencijom, sa vječnošću i neprolaznošću, i čini da njegov život ima slast, cilj i misiju.

Ona, pored svega toga, štiti nauku da ne zastrani i sprječava da se nimalo ne upotrijebi za zlo i neprijateljstvo. Zato vidimo, kada mu je doneseno prijestolje Belkise posredstvom »onoga koji je čitao iz Knjige«, (En-Neml, 40), tu zaslugu Sulejman pripisuje Allahu i ne čini nasilje niti se oholi, već reče ono što je Kur'an zabilježio:

»I kad Sulejman vidje da je prijesto već pred njega postavljen, uzviknu:

»Ovo je blagodat Gospodara moga koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti. A ko je zahvalan-u svoju korist je zahvalan, a ko je nezahvalan-pa, Gospodar moj je neovisan i plemenit« (En-Neml, 40).

U kazivanju o Zul Karnejnu, nakon što je završio gradnju brane, s vjerničkom skromnošću je rekao:

»Ovo je blagodat Gospodara moga!« -reče on »A kada se prijetnja Gospodara moga ispuni, On će ga sa zemljom sravniti, a prijetnja Gospodara moga će se sigurno ispuniti!« (El-Kehf, 98).

A također smo vidjeli, kada je nauka na Zapada uspostavljena, zbog njenih historijskih neprilika sa Crkvom, daleko od Allahove upute, odsječena je od vjere u Allaha, i posljedice toga su bile hemijsko i biološko naoružanje, oružja za totalno uništenje i razaranje, što je učinilo da čovječanstvo sanja nemirne snove, a da se budi u strašnom strahu. Nauka je čovječanstvu dala sredstva, ali mu nije dala ciljeve. Ostvarila mu je materijalna uživanja, ali mu nije ostvarila duhovnu smirenost. S njom je čovječanstvo pobijedilo prirodu, ali s njom nije pobijedilo sebe i svoje strasti.

Zato nam je nužna vjera učenjaka i vjera vjernika, i na taj način se uspostavlja potpuni islamski život. Zbog toga je prvi objavljeni ajet objedinio nauku i vjeru i rekao: »Čitaj, u ime Gospodara tvoga koji stvara!« (El-'Alek, 1). Čitanje je ključ nauke, ali islam želi da ono bude u ime Stvoritelja.

Pa ako je ključ islama nauka i razumijevanje, onda je suština islama vjerovanje (iman), a suština vjerovanja je tevhid (monoteizam). Ona je čak bit svih nebeskih vjera. Zato je prvi poziv svih poslanika bio:

»O, narode moj, Allahu se klanjajte, vi drugog Boga osim Njega nemate!« (El-'Araf, 59).

MJESTO VJERE U ŽIVOTU ČOVJEKA

Stvarnost vjere i važnost vjerovanja (imana) ogleda se u sljedećem:

Prvo, u povezivanju čovjeka sa njegovim Stvoriteljem. Vjera je ta koja čovjeku daje osjećaj Božije blizine i ljubavi; ona je ta koja ispunjava njegovu nutrinu sa sigurnošću, ona ga uči da se oslanja na Njega, da se smiri uz Njega, da osjeća Njegovu prisnost i da bude uvjeren u sve ono što dolazi od Njega.

Drugo, u podizanju ljudske vrijednosti sa nivoa «evolucione životinje», kako misle ili kako su umislili neki, na nivo odlikovana, zadužena i odgovorna bića, bića koje je stvoreno po uzoru na Allahove osobine, bića koje je stvoreno u najljepšem obliku, koje je učinjeno zastupnikom na Zemlji, i bića na čijem položaju mu «zavidi» najviši svijet. Onda ne treba da čudi da vjera bude ta koja nastoji da uzdigne Božanski udahnuti duh u njegovom biću nad šakom ustajale gline, od koje je oblikovan. Zato ne može biti čovjek čovjekom onaj koga stalno vuku naniže, nego

samo ljudskim životom živi onaj koji stalno gleda gore i nastoji se uzdići na najviše stepene.

Treće, u proširenju njegovih odnosa sa svemirskim prostranstvima koja ga okružuju. Čovjek nije parazitsko biće u ovom ogromnom pojavnom svijetu, niti je kosmos neprijatelj koji se bori protiv njega, niti sablazan koja ga protjeruje. Cijeli ovaj kosmos je potčinjen čovjeku da mu služi. On je, također, jedno od znamenja koje upućuje na njegova Gospodara. Također su svi ljudi koji žive u njemu njegova braća koji se zajedno s njim pokoravaju Allahu i priznaju Ademovo, a.s., poslanstvo.

Četvrto, u produženju vijeka ovom pojavnom svijetu, da traje i poslije ovog kratkog ovosvjetskog života, tj. da traje vječno i zauvijek, jer ljudski život nije puko rađanje i umiranje ili ono što je Kur'an rekao posredstvom ateista:

»Postoji samo život na ovom svijetu, mi živimo i umiremo, a oživljeni nećemo biti.« (El-Mu'minun, 37).

Međutim, stvar je upravo onakva kako je rekao Omer b. Abdul Aziz:»Vi ste stvoreni za vječnost, ali se samo selite iz kuće u kuću.«

Sva ta značenja vjera izgrađuje i oživljava da bi upozorila čovjeka na tajnu njegova postojanja, istinu njegove ljudskosti i svijest o njegovoj misiji na ovom svijetu. Sve su to, na kraju krajeva, plodovi vjere i vjerovanja u Boga i u vječnost na drugom svijetu. To su osnovna dva temelja svake vjere.

NEOPHODNO JE URADITI NEŠTO DA SE OBNOVI VJEROVANJE

Zbog toga je nužno raditi da se vjerovanje obnovi u dušama i životu, i to svim raspoloživim sredstvima i metodama.

Najopasnija stvar je ta što su se filozofije i odgojno-obrazovni sistemi fokusirali samo na materijalne, tehnološke i naučne segmente u svojim programima, udžbenicima i školama, i što u isto vrijeme gledaju na vjeru sa omalovažavanjem i neprijateljski povodeći se u tome sa zapadnjačkim sekularizmom ili istočnjačkim marksizmom. Prvi vjeru izbacuju iz života, a drugi se javno i tajno bore protiv nje.

Pa i ako vjera uđe u školu ili na univerzitet pod pokroviteljstvom sekularizma, ona ne ulazi u te institucije kao vlasnik kuće ili kao domaćin, već kao posjetilac, uljez ili nepoželjni gost na zadnjem času nastave ili na zadnjem sedmičnom predavanju na univerzitetu, da bi se popunio raspored ili neka praznina u rasporedu.

Onda nije čudo što je obrazovanje postalo dosadno, antipatično i besmisleno...i što mu je potreban jedan duh koji će probuditi srca, pokrenuti osjećaje i vratiti život mrtvim leševima.

Allah se smilovao muslimanskom filozofu i pjesniku Muhammedu Ikbalu koji je za to «savremeno» obrazovanje rekao:» Ono ne podučava

oči suzama, niti srca skrutenosti i poniznosti.»

To što je rečeno za obrazovanje i odgoj vrijedi i za medije koji imaju ogroman utjecaj na obrazovanje i usmjerenje javnog mišljenja. Čak su današnji mediji sa svim svojim navikama, baštinom i vladajućim poimanjima postali najopasniji za vjerovanje i vjerski moral!

Vjera je naš put ka zadovoljstvu Uzvišenog Allaha i naša opskrba na putu za onaj svijet. Džennet je obavijen poteškoćama, a Džehennem strastima, i zato mi nećemo moći prebroditi te poteškoće na putu do Dženneta niti se oduprijeti tim strastima koje vode ka Džehennemu bez duhovne snage koja uživa u poteškoćama i naslađuje se u patnjama na Allahovom Putu dok u isto vrijeme odbacuje sve strasti i uživanja ovoga svijeta ako se iza njih krije Allahova srdžba.

Tu duhovnu snagu formira iman, jer on nas podstiče da izvršimo zadaću radi koje smo stvoreni, a ona je da činimo ibadet Uzvišenom Allahu, i ona nam čini da nam taj ibadet bude drag toliko da nam njegovo izvršavanje postaje radost.

Vjera čovjeka uzima za ruku da bi ga približila Uzvišenom Allahu putem izvršavanja obaveza i dužnosti, i tu blizinu mu još više povećava putem dobrovoljnih ibadeta (nafila) da bi čovjek zaslužio Allahovu ljubav. Kada je zasluži, on tada postaje Njegovim sluhom kojim sluša, vidom kojim gleda, rukom kojom prihvata, pa kada Ga nakon toga zamoli, On će mu se odazvati, a kada Mu nešto zatraži, On će mu to dati.

Vjera nije samo put sreće na onom svijetu; ona je i put sreće koju ljudi priželjkuju i na ovom svijetu. Međutim, tu sreću na ovom svijetu postigne vrlo mali broj ljudi ili još manje od toga. Koliko je samo na ovom svijetu sjajnih stvari za čijim sjajem žude mnogi misleći da je u njima očekivana sreća, međutim, nakon što stignu do njih, vide da su to samo fatamorgane od kojih žedan misli da su voda, a kada im dođe, ne nađe ni traga od vode.

Samo je vjera ta koja daruje čovjeku smirenost i smiraj duše, a to je upravo duh sreće ili sreća duha:

»One koji vjeruju i čija se srca, kada se Allah spomene, smiruju-a srca, se doista, kada se Allah spomene smiruju!« (Er-R'ad, 28).

Tačno je da čovjek, posredstvom imetka i bogatstva, sebi može priuštiti mnoge slasti i sve strasti koje se mogu kupiti dirhemima i dinarima. Međutim, prava sreća se ne prodaje na pijacama, niti se kupuje novcem niti ugledom, jer ona izvire iz dubine duše, to nije roba koju možemo uvesti iz određenih mjesta. Sreća je ono što je rekao od dobrih prethodnika iako je živio veoma oskudnim životom: »Mi živimo u takvoj sreći, kada bi za nju znali vladari, ustali bi da nam je sabljama otmu!«

Čovjek također posredstvom nauke može da živi u svijetu automatike,

da samo prstom pritisne dugme sa svoje desne ili lijeve strane, ispred ili iza sebe i da mu se približi ono što je daleko, da mu se omekša željezo, da pokrene nepokretno, da smiri ono što se kreće, da živi u izobilju i raskoši kao da ga služi deset sluga. Da, nimalo manje, nego čak i više, uživa od oho- log Karuna ili razboritog Haruna Rešida. Čak je čovjek nauke uspio naukom da pokrene stvari i da ih zaustavi, da učini da aparati progovore i zašute, i to sve bez dugmadi.

Ah iako je nauka čovjeku obezbijedila tjelesna uživanja, ona mu nije mogla donijeti smirenost srca. Darovala mu je sredstva, ali mu nije darovala cilj radi koga bi živio, jer to nije zadaća nauke već vjere.

Vjera o kojoj govorimo ovdje je vjera koja u čovjeku razvija pobude za dobrim i odvratnost prema zlu. Vjera koja ispunjava njegovu nutrinu čežnjom za duhovnom čestitošću, želju za oslobađanjem od centrifugalne sile blata ka prostranim horizontima duše. Vjera koja daje čovjeku snagu i moć da se uzdigne sa svojim duhovnim sposobnostima iznad niskih strasti. Vjera koja daruje omladini u cvijetu mladosti pred nezajažljivim strastima volju kao volju iskrenog Jusufa koji je preferirao zatvor nad obmanama grijeha. Njegov moto je bio:
»Gospodaru moj, draža mi je tamnica od ovog na što me one navraćaju!« (Jusuf, 33).

Vjera koja svome sljedbeniku u situacijama gdje se treba žrtvovati i ginuti daruje strpljenje kao strpljenje i predanost Ismaila, a.s., kada mu je njegov otac Ibrahim rekao:

»O, sinko moj, u snu sam vidio da trebam da te zakoljem, pa šta ti misliš?«-«O, oče moj,-reče- «onako kako ti se naređuje postupi; vidjećeš, ako Bog da, da ću sve izdržati!« (Es-Saffat, 102).

Vjera o kojoj govorimo je vjera u čijoj samo zemlji raste drvo morala i u čijim krajevima cvjetaju idealne moralne odlike i vrhovne vrijednosti. Povijest i stvarnost su potvrdili da narodi bez morala ne mogu ponijeti teške terete niti uraditi neko vanredno djelo kao i to da su narodi bez morala kao građevina bez dobrih temelja koja, ma koliko se uzvisila, neophodno je da se sruši.

Allah se smilovao Ševkiju koji je rekao: »Kada narod zadesi kriza morala, organizuj mu pokop i plači za njim.«

Mnogi vladari, lideri i odgovorni su pokušavali regulirati moral u svojim društvima, i to samo putem raznih zakona i odlika zaboravljajući pri tome da se čovjek mijenja iznutra, a ne izvana. Zato im ti zakoni i odluke nisu nimalo koristile i zato su požnjeli neuspjeh i izgubili bitku. Potom je strast nadvladala istinu, egoizam dobro, a glas strasti je preglasao glas obaveze.

Potom ne iznenađuje što su se raširila velika kriminalna djela, pojavile se tragedije i nemoral na različitim nivoima.

Tako je jedan sudija u Britaniji, osvrćući se na jednu presudu koja je

donesena o jednom velikom zločinu, rekao: »Bez zakona se ne može uspostaviti stabilnost u društvu, a bez morala zakon ne može da zavlada a niti može zavladatai moral bez vjere.»

Iman je taj koji izaziva eksploziju skrivenih snaga među muslimanskim narodima pa oni kreću poneseni snagom vjere u Boga i u onaj svijet da posade čuda i naprave herojstva i podvige koje smo vidjeli u prošlosti kao i u sadašnjosti.

Vjera je ta koja rješava problem ljudskog individualnog egoizma, što je urođeno u njemu, podučavajući ga da ono što daje od dobra i što žrtvuje od svog truda za zajednicu i društvo, kao i imetka i života, od svega toga kod Allaha se neće izgubiti ni trunka njegova. Sve će to biti zabilježeno, nadoknađeno i prebačeno na njegov „konto“ kod Allaha. (»Onaj ko bude uradio koliko trun dobra-vidjet će ga« Ez-Zilzal, 7); »A onaj ko je dobra djela činio, a vjernik bio, neće se nepravde ni zakidanja nagrade plašiti« (Taha, 112); »Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti. Dobro djelo On će umnogostručiti i još od Sebe nagradu veliku dati« (En-Nisa, 40).

Vjera je ta koja pred čovjeka stavlja ogromnu snagu kada u njegovu dušu usađuje da se Allahova odredba mora provesti i da ono što ga je mimoišlo nije ga moglo zadesiti, niti ono što ga je mimoišlo nije ga moglo zadesiti. Da je ono za što se ljudi boje: nafaka i smrt, zapisano kod Allaha i ne može se povećati niti smanjiti. Nafake su podijeljene a čas smrti određen. Kada bi se svi ljudi sastali da nekome pomognu u nečemu, moći će mu pomoći samo onoliko koliko mu je to Allah propisao. Također, kada bi se sastali da mu nanesu neku štetu, nanijet će mu samo ono što mu je Allah odredio.

Ovo uvjerenje u kader (sudbinu) čini od vjernika da se osjeća da on u svome džihadu i da Vi izvršava Allahovo određenje koji se ne može izbjeći, da je to nešto što se ne može prevladati. Tako je jedan ashab u ratu protiv Perzijanaca rekao jednom njihovom vojskovođi kada ga je upitao: »Ko ste vi? Mi smo Allahova sudbina! Allah vas je iskušao s nama kao što je nas iskušao s vama. Da ste bili u oblacima, mi bismo se popeli do vas ili biste vi sišli do nas!«

Vjera je ta koja učvršćuje veze među njenim sljedbenicima, okuplja ih u okrilju bratstva i povezuje ih najčvršćom vezom ljubavi. Iman je ta rodbinska spona koja povezuje vjernike, kako je rekao Uzvišeni: »Vjernici su samo braća!« (El-Hudžurat, 10).

Pa ako postoje stvari među ljudima koje ih međusobno razdvajaju, poput nacije, boje kože, jezika, mjesta, staleža, porijekla, bogatstva itd., stvari koje prave barijere između njih, vjera je ta koja, svojom toplotom i snagom, topi sve te prepreke i barijere ne priznavajući ih i čineći jedinstvenu vezu koja je iznad trvne veze ili je jača od nje, ili kao srodsvo i još čvršće, tako da vjernik preferira svoga brata po vjeri nad bratom po

srodstvu, pa čak i nad svojim rođenim sinom.

U okrilju tog velikog bratstva nestaju sitne mržnje, i ovaj svijet, radi koga se ljudi glože, postaje bezvrijedan, jer je on kod Allaha bezvrijedniji od komarčeva krila, i gube se osjećaji zavidnosti i prijezira za koje je Poslanik, s.a.v.s., rekao da su: »bolesti naroda«, a za mržnju je s pravom rekao da je »britva koja ne brije kosu nego vjeru.«¹

Stvar se ne zaustavlja samo kod srca zdrava od zavisti i srdžbe, već ta vjera ispunjava srca i sa velikom ljubavlju koja izvire iz ljubavi prema Uzvišenom Allahu. To je ljubav prema svakom onom ko Ga je uzeo za zaštitnika i ko vjeruje u Njega. I tako se čovjek uzdiže iz đunjalučkog egoizma ka najuzvišenijem altruizmu.

O tome se prenosi vjerodostojan hadis u kome se kaže: »Niko od vas neće upotpuniti iman dok ne bude vo

lio svome bratu ono što voli sebi.«² »Tako mi Onoga u čijoj ruci je moj život, nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli.«

Ti najsvjetliji oblici predstavljaju najuzvišenije njegove oblike i značenja onda kada se pretoče u stvarnost koja nikada nije bila poznata niti će biti poznata u drugim zajednicama i društvima. To je taj altruizam kada daješ prednost u nečemu svome bratu, a i sam si mu potreban, kada se trudiš i umaraš da bi se tvoj brat odmorio; kada podmećeš svoja prsa da bi njima primio udarce sablje i koplja kako bi zaštitio svoga brata; da zanoćiš gladan jer sve što si imao hrane dao si svome bratu da večera.

To su osobine kojima je Allah opisao ensarije i rekao:

»I više vole njima nego sebi, mada im je i samim potrebno. A oni koji se ušćuvaju lahkosti, oni će sigurno uspjeti« (El-Hašr, 9).

¹ Dio hadisa koga bilježi Sujuti u El-Džami'u-s-sagiru, br. 4170, a rekao je da ga još prenosi i Ahmed u svome Musnedu, Tirmizi u El-Džami'u i Dija od Zubejra Avvama označavajući ga kao vjerodostojan hadis.

² Muttefekun alejhi, kako stoji u djelu Ell'ulu'u vel merdžan fima ittefeka alejhi-š-šejhan, broj 28.

³ Bilježi ga Muslim od Ebu Hurejrea u poglavlju Iman, od rednim brojem 54 u kome stoji Vela tu'minu, gdje se izostavio harf nun, što je poznato i ispravno u arapskom jeziku.

Ovdje se ti uzvišeni osjećaji bratstva, ljubavi i altruizma transformišu u dobro, međusobno saosjećaju u dobru i zlu i međusobno se potpomažu u dobru i dobročinstvu. To je Poslanik, s.a.v.s., slikovito opisao i rekao; »Vjernik je vjerniku kao jedna građevina čiji se zidovi međusobno učvršćuju.«⁴

»Primjer vjernika u međusobnoj ljubavi, samilosti i osjećajima je kao primjer jednog tijela. Kada jedan njegov organ oboli, i ostali organi ispaštaju vrućicu i nesanicu.«²

Iman je jedini put za izlaz i spasonosna lađa za čovječanstvo od strašnog potopa.

»A ko je čvrsto uz Allaha, taj je već upućen na pravi put« (Ali Imran, 101).

IZGLED ČOVJEKA KOGA FORMIRA ISLAM

Islam je misija koja je moćna da izgradi jaku, uravnoteženu i potpunu ličnost koja ide po Zemlji ali teži nebesima...Živi u stvarnosti, ali čezne za idealnošću...radi za ovaj svijet, ali ne zaboravlja onaj..., stiče imetak, ali ne zaboravlja obračun..., koristi svoje pravo, ali ne zaboravlja na svoje obavezu..., sarađuje sa stvorenjima, ali ne zaboravlja Stvoritelja..., ponosi se prošlošću, ali ne zaboravlja svoju sadašnjost i budućnost....voli svoj narod, ali ne zaboravlja ostale ljude....izgrađuje sebe, ali ne zaboravlja da popravi i druge...slijedi Uputu i druge potstiče da je slijede...prihvata da mu neko kaže na dobro, ali i on ga preporučuje, prihvata da mu neko zabrani zlo, ali ga i on zabranjuje i stalno poziva dobru; naređujući dobro ili sprečavajući zlo, pazi na Allahove granice, podstiče, s ostalim vjernicima, na Istinu i strpljenje upravo onako kako je Allah naredio: »Tako Mi vremena,-čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima Istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje« (El-'Asr).

¹ Muttefekun alejhi, Ell'ulu'u vel merdžan, broj 1670.

² Muttefekun alejhi od N'uman b. Bešira, Ell'lu'u vel merdžan, broj 1671.

To je čovjek koga je Allah odlikovao razumom. Radi njega mu je i poslana Objava, zbog njega je zadužen i na osnovu njega će biti kažnjen ili nagrađen, njime razumije Objavu i njime poima kosmos. Oboje, i razum i kosmos, Allahova su znamenja koja upućuju na Njegovo znanje, moć i mudrost. Među njima nema proturječnosti nego vlada uzajamno dopunjavanje, jer ne može postojati oprečnost između vjerodostojne tradicije i zdrava razuma već se oni međusobno potvrđuju. Sa razumom je potvrđena i shvaćena Objava, a sa Objavom je usmjeren i upućen razum. Zbog toga, Objava smatra razmišljanje ibadetom pa čak i obavezom (farz).

To je čovjek uravnotežene ličnosti i ispravne duše; bogatstvo ga ne čini silnikom niti siromaštvo čini da se zaboravi; pobjeda ga ne zanosí, niti ga poraz uništava; blagodati ga ne čine oholim niti ga nesreća potresa. Smirena je srca, zadovoljne duše, optimističkog duha, ne očajava i ne pada u pesimizam pa čak kada se pred njim i pozatvaraju vrata i prekinu svi tračci nade. Uvjeren je da sa teškoćom dolazi olakšanje, da poslije noći dolazi zora i poslije tjeskobe izlaz.

Zna da samo nevjernici i zalutali gube nadu u Allahovu milost.

To je čovjek koji osjeća da je počašćen i odlikovan od Allaha.

(»Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali« El-Isra, 70); zna da ga je Allah učinio Svojim zastupnikom na Zemlji (»Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti« El-Bekare, 30); zna da ga je Allah znanjem odlikovao nad melekima, kako se kaže u suri El- Bekare; 31-33; da mu je Allah potčinio sve što je ne nebesima i na Zemlji. Sve mu je na usluzi kako bi mu olakšalo osnovnu zadaću:

»Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?« (Lukman, 20).

To je čovjek koji se rađa u prirodnoj vjeri i ne nasljeđuje grešku svog praoca kao što u to vjeruje kršćanstvo, niti snosi bilo čije grijehe osim svojih. Ako se uputi Pravom Putu ili krene zabludom, snosit će za to posljedice. Pripast će mu samo ono što zasluži. Ne treba da se boji nepravde, niti umanjenja prava. Allah mu je donio dokaz i pokazao Pravi Put. Otklonio je od njega bolest, poslao mu Poslanika i objavio sa njim Knjigu. Dao mu je da sam raspolaže svojom dušom, da je oplemenjuje ili prlja. («Uspjet će samo onaj ko je očisti, a biće izgubljen onaj ko je na stranputicu odvodi!» (Eš-Šems, 9-10).

To je čovjek koji poštuje prirodu u kojoj ga je Allah stvorio, prirodu koja pravi razliku između muškog i ženskog spola. On je ne iskrivljuje niti se buni protiv nje na način da čini od ljudi žene ili od žena ljude, jer svako od njih ima svoju ulogu na ovom i nagradu na onom svijetu: (»Ni jednom trudbeniku između vas trud njegov neću poništiti, ni muškarci ni ženi-vi ste jedni od drugih« (Ali Imran, 195).

«Allah je prokleo žene koje se poistovjećuju sa muškarcima i muškarce koji se poistovjećuju sa ženama.»*

To je čovjek koji poštuje ženu kao majku, njeguje je kao kćerku, voli je kao ženu, obilazi je kao rodbinu, štiti je kao žensko, plemenito se odnosi sa njom kao strankinjom, poštuje je kao čovjeka i pozdravlja je kao člana zajednice i društva.

To je čovjek koji ide po zemlji i jede Allahovu opskrbu kao poljoprivrednik, ili industrijalac, ili trgovac, ili radnik bilo kojeg halal posla. On radi za ovaj svijet kao da će na njemu vječno ostati, a za onaj kao da će sutra umrijeti. Ne zabranjuje sebi Allahove blagodati koje je On dao Svojim robovima, niti od opskrbe sebi zabranjuje lijepe stvari, niti ga trgovina i prodaja odvraćaju od spominjanja Allaha, obavljanja namaza i davanja zekjata. On žuri ka namazu i obavljanju Allahovih obreda, a potom odlazi po Zemlji tražeći Allahove blagodati.

¹ Bilježi ga od Ibn Abbasa Ahmed u svome Musnedu i Ebu Davud, Tirmizi i Ibn Madže u svojim Sunenima. Naveo ga je i Al- bani u El-Džami'u-s-sagiru ve (Zijedetuhu) br. 5100.

Kod njega nema oprečnosti između njegove vjere i ovog svijeta. On, čak,

smatra izgradnju Zemlje ibadetom. Allah je propisao dobročinstvo u svemu i zato On želi od svakoga ko radi bilo kakav posao da ga usavrši i upotpuni, jer Allah voli dobročinitelje.

To je čovjek koga je izgradio čisti monoteizam kojim se islam odlikuje od ostalih vjera. Zato se sačuvao od svake primjese politeizma. Allah mu nije pripisao sudruga niti bilo šta drugo. Ne obožava zvijezde na nebesima niti kamenje na Zemlji, niti meleka u višem svijetu, niti životinju u nižem svijetu, niti skrivene džine niti vidljive ljude. Taj čovjek obožava samo Jednog Allaha koji nema sudruga. To je onaj Bog kome je islam pozvao sljedbenike Knjige:

»O, sljedbenici Knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke: da se nikome osim Bogu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge, pored Boga, bogovima ne držimo!« (Ali Imran, 64).

To vjerovanje upotpunjuje vjerovanje u nagradu kada će ljudi stati pred Gospodarem svjetova i kada će svaka duša dobiti ono što je zaradila (»Onaj ko bude uradio koliko trun dobra-vidjeće ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla-vidjeće ga« (Ez-Zilzal, 7-8).

To je čovjek koga su očeličili islamski ibadeti (obredoslovlje) i oslobodili ga od svećeničkog ropstva i monopola. Otvorili su mu vrata direktne veze sa Jednim Jedinim Allahom bez ikakvog posredništva i bez ikakvih lažnih mešetara. Namazi ga pet puta svaki dan spajaju sa Allahom. Postom odgaja svoju volju i priprema je za bogobožnost, i to cijeli mjesec svake godine. Putem zekjata oplemenjuje svoju dušu i čisti je od škrtosti i egoizma kako bi postao od onih koji troše od onoga čime ih je Allah opskrbio. Hadž ga jednom u životu okuplja zajedno sa ostalim muslimanima iz svih krajeva Zemlje oko prve bogomolje koja je sagrađena radi obožavanja Allaha.

To je čovjek koga je odgojio islamski moral, čiji je život uljepšan islamskim bontonom, put osvijetljen islamskim vrijednostima i poimanjima, koga je smekšao islamski odgoj i obrazovanje. Čovjek koji je potpuno ubijeđen u svoje obavezne dužnosti prema Gospodaru, prema sebi, roditeljima, djeci, rodbini, komšijama, užoj i široj zajednici, pripadnicima svoje vjere, svim ljudima, životinjama koje su mu potčinjene i cijelom svemiru koji mu je potčinjen: iznad, ispod i oko njega. Na njemu je da vagne između spomenutih prava i da svakom da ono što mu pripada.

To je čovjek kome je islamski vjer zakon sa svojim generalnim intencijama, uravnoteženim načelima, pravednim propisima i širokim pravom pripremio zdrav ambijent u kome se pokreću njegove ambicije, razvijaju njegove osobenosti, cvjetaju njegove odlike, gdje se čuva njegova vjera, život, čast, imetak i potomstvo s normama koje je Allah propisao, farzovima koje je naredio, halalom koga je dozvolio, haramom

koga je zabranio, kaznama koje je propisao i uspostavio s njima pravdu među ljudima i zaštitio njihove interese i na ovom i na onom svijetu.

TO JE PORODIČAN I DRUŠTVEN ČOVJEK

Musliman nije isposnik u nekom samostanu, niti onaj koji se negdje u nekom manastiru zakaluđerio i prekinuo sve veze sa ovim svijetom i posvetio se obožavanju Allaha sve do smrti, ne zalazeći u društvo da bi utjecao na njega ili ono na njega.

Musliman je društven čovjek. Prvo što potvrđuje tu njegovu društvenost je to što je on član porodice s kojom razmjenjuje prava i dužnosti. On kod svojih roditelja ima pravo da ga odgoje, paze i troše na njega sve do punoljetnosti, dok ne bude sam sebe mogao izdržavati i osamostaliti se od njih.

Oni kod njega imaju pravo na dobročinstvo, pokornost i lijepo ophođenje (»I da roditeljima dobročinstvo činite« (El-Isra, 23).

Posebno se to traži kad roditelji dožive duboku starost.

»Kada jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: »Uh!«-i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punini. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci:» Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!« (El-Isra, 23-24).

On prema braći ima obavezu, a i oni prema njemu imaju obavezu održavanja rodbinske veze »I udjeljiva- nje rodbini!« Zato im nije dozvoljeno da prekinu odnose i okrenu se jedni od drugih ili da se svako zanima samo za sebe ne interesujući se za druge. To se smatra kidanjem rodbinskih veza i ubraja se u velike grijehe

»Zar i vi ne biste, kada biste se vlasti dočepali, nered na Zemlji činili i rodbinske veze kidali? To su oni koje je Allah prokleo i gluhim i slijepim ih učinio« (Muhammed, 22-23).

Kad dostigne zrelost, čovjek je obavezan nastojati da se oženi, jer je formiranje muslimanske porodice, ustvari, formiranje jedne ćelije velike muslimanske zajednice, jer muslimansko društvo su, ustvari, muslimanske porodice, a muslimanske porodice su muslimani pojedinci.

U vrijeme Poslanika, s.a.v.s., neki ashabi su krenuli ka jednom obliku isposništva. Željeli su da se izoliraju od zajednice i da se posvete ibadetu posteći danju, klanjajući noću i da se ne prikućuju ženama.

Kada je to Poslanik, s.a.v.s., saznao, okupio ih je i nasavjetovao. Jasno im je rekao Ja se od vas najviše bojim Allaha i ja sam najbogobojazniji, ali i pored toga, ja postim, a i mrsim, klanjam noću, ali i spavam i sastajem se sa ženama,. pa ko ne želi da slijedi moj put ne pripada mi.»¹

Tako je Poslanik, s.a.v.s., obznanio da nema isposništva u islamu. Zato je u mnogim hadisima podsticao na brak. Od tih hadisa su:

»O, mladići, ko može od vas da se oženi, neka se oženi, jer se time

lakše čuva pogled i spolni organ. A ko ne može, neka posti, jer mu je u tome lijek (spas).»²

Muslimansko društvo je dužno pomoći mladića muslimana da se oženi kako bi mogao sačuvati svoj pogled i spolni organ i naći u okrilju braka smiraj, ljubav i milost, stvari koje je Allah spomenuo u Svojoj Knjizi kada je rekao:

»I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju« (Er-Rum, 21).

¹ Muttefekun alejh od Enesa, Ellu'lu'u vel merdžan, broj 885.

² Bilježi ga Buharij od Ibn Mesuda u Poglavlju o nikjahu, a Muslim u skraćenoj verziji.: Ellu'lu'u vel merdžan, broj 884.

Kada se musliman oženi ili muslimanka uda, obavezuju se određenim obavezama i postižu neka prava. To je ono na što Kur'an aludira u sljedećem ajetu:

One imaju isto toliko pravo koliko i dužnosti, prema zakonu,-samo, muževi imaju prednost pred njima za jedan stepen (El-Bekare, 228).

To je stepen brige i odgovornosti za porodicu na koju je ukazano u riječima Uzvišenog:

»Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje« (En-Nisa, 34).

Kao što je musliman član porodice, on je u isto vrijeme, i član svoje zajednice i nije mu dozvoljeno niti može da se izdvoji iz nje. On uzima od nje i daje joj, koristi se od nje, a i koristi joj. Zato mu nije dozvoljeno da uzima od nje, a da joj ne daje, da se koristi od nje, a da joj ne bude od koristi, da troši, a da ne proizvodi ili da pomaže proizvodnju na bilo koji način.

Islam usađuje u srce i razum muslimana osjećaj za zajednicom i neophodnost zajednice tako da on, čak kad klanja, u dubini svoje duše doziva svoga Gospodara obraćajući mu se riječima: »Uputi nas na Pravi Put!« (El-Fatiha, 5).

Prema tome, musliman, prilikom obraćanja i dove Allahu, upotrebljava množinu iako je sam. To je upravo zbog toga da bude svjestan mu'minske zajednice u svojoj podsvijesti i da govori njihovim jezikom iako je daleko od njih, i da traži i za sebe i za njih uputu i pomoć.

Kada se muslimanu naređuju kur'anske obaveze, naređuju mu se u okviru vjerničke zajednice: »O, vjernici, kako bi osjetio da je dio cjeline, da ih s njima zajedno izvršava i da su one kolektivna odgovornost.

Čak i pravne norme kojima su zaduženi nadređeni poput izvršenja krivičnog prava i fiksni kazni i njihove naredbe su upućene svim vjernicima tj. u množini pa se kaže: Odsijecite im ruke (El-Maide, 38.), Izbičuj- te svako od njih po sto bičeva!, (En-Nur, 2), i drugi ajeti.

To je zbog toga da bi osjetili svi, i natčinjeni i potčinjeni, da su oni zajedno odgovorni kolektivnom odgovornošću da ih izvrše i primijene onako kako je Allah naredio. Zato, ako u tome zakaže nadređeni, to potčinjene ne oslobađa odgovornosti da ga, u najmanju ruku, opomenu i na lijep način upozore na to, a potom da uveliko nastoje da se uspostavi Allahov zakon.

Islam od muslimana traži da ne bježi iz društva, da se ne izoluje i ne sakrije. Naprotiv, njegova dužnost je da se strpi i bori sve dok Istina i dobro ne pobijede. U hadisu se veli: »Vjernik koji ide među ljude i podnosi njihova uznemiravanja je bolji od vjernika koji se ne miješa sa njima i ne podnosi njihove neugodnosti.«¹

¹ Bilježe ga Ahmed, Buhari u El-Edebu i Tirmizi i Ibn Madže od

U drugom hadisu stoji: »Držite se džemata (zajednice), a čuvajte se nejedinstva, jer je šejtan sa jednim, a od dvojce je udaljeniji. Zato, ko želi džennetska uživanja, neka se drži džemata.«¹

Znači, hajr je u zajednici, a zlo u izdvojenosti i izoliranosti.

Potom je islam propisao džumu, obavljanje namaza u džematu, bajrame i hadž kako bi podvukao značenje džemata i zajednice u islamu.

Pošto se musliman smatra članom društva i zajednice, onda je on dužan da žrtvuje od sebe, svog imetka, sposobnosti i mogućnosti sve ono što će donijeti dobro i korist tome društvu i zajednici kao i sve što će ukloniti i udaljiti od njega zlo i štetu.

Zbog toga su došli vjerodostojni i jasni hadisi koji obavezuju muslimana da svaki dan podijeli sadaku na svaki svoj članak ili zglob. To nije materijalna sadaka koja bi se ticala samo bogataša, niti intelektualna sadaka koja bi se odnosila samo na učenjake i intelektualce, već je to opća, socijalna sadaka koju izvršava svaki čovjek sukladno svojim mogućnostima i sposobnostima.

To je razlog što muslimanska porodica ne poznaje kidanje rodbinskih veza, niti odvajanje roditelja od djece, jer svaki vid spomenutog prekida odnosa smatra se neposlušnošću koja se u islamu smatra velikim grijehom.

Ibn Abbasa kako se navodi u Sahihul džami'i-s-sagir ve zijadeti- hi, broj 6651.

¹ Od Ibn Omera ga bilježe: Ebu Davud u poglavlju o Džihadu br. 2528., Tirmizi u Poglavlju o fitnama i veli da je hasen garib, br. 2163., Ibn Madže, br. 2782., i smatra da je vjerodostojan u čemu ga je podržao i Zehebi, 4/152-153.

Čak roditelji idolopoklonici koji ne slijede islam i nastoje da svoje dijete navrate na politeizam-islam naređuje djetetu da im ne uskraćuje njihovo pravo na dobročinstvo i lijepo ophođenje:

»A ako te budu nagovarali da drugog Meni ravnim smatraš, onog o kome ništa ne znaš, ti ih ne slušaj i prema njima se, na ovom svijetu, velikodušno ponašaj!« (Lukman, 15).

Porodica se u islamu ne ograničava samo na roditelje i djecu nego se ona proteže na dalju i bližu rodbinu, braću, sestre, amidže i tetke, dajdže i dajdžinice i njihovu djecu. Svi oni imaju pravo na dobročinstvo i lijep odnos na koga podstiče islam i ubraja ga u temeljne moralne odlike za koje obećava najveću nagradu kao i što prijeti onima koji kidaju te odnose najvećom kaznom. Ko bude spajao rodbinske veze, Allah će ga Sebi približiti, a ko ih bude kidao, Allah će ga udaljiti od Sebe.

Islam je propisao propise u sisteme koji obavezuju kontinuitet jakih veza između članova te proširene porodice u koju spada i ostala rodbina poput međusobne solidarnosti i potpomaganja. Također, ti sistemi obavezuju i izdržavanje, nasljeđivanje i rodbinsko učestvovanje u isplaćivanju krvarine u slučaju da neko od rodbine nekoga nenamjerno ubije.

DRUŠTVO KOGA FORMIRA ISLAM

Islam također nudi čovječanstvu, pored zdrave jedinke i porodice, zdravo društvo. Društvo imana i morala, društvo čestitih vjernika koji su iznad centrifugalne sile materije i koji uspostavljaju vezu sa Allahom, koji su se saživjeli sa plemenitim moralom i koji jedni drugima preporučuju pravdu i međusobno dogovaranje(šuru). Upravo onako kako je Allah rekao:

»Sve što vam je dato-samo je uživanje u životu na ovom svijetu, a ono što je u Allaha-bolje je i trajnije za one koji vjeruju i u Gospodara svog se uzdaju; za one koji se klone velikih grijeha i razvrata i koji, kada ih ko rasrdi, opraštaju; za one koji se Gospodaru svome odazivaju, i koji namaz obavljaju, i koji se u poslovima svojim dogovaraju, a i dio onoga čime smo ih opskrbili udjeljuju.« (Sura, 36-38).

Pored vjerovanja i obredoslovlja, osnovni temelji i osnove tog društva su i:

BRATSTVO I LJUBAV

Taj temelj je posljedica imana koji svoje sljedbenike povezuje čvrstom ideološkom vezom: »Vjernici su samo braća«, (El-Hudžurat, 10).

Povijest i stvarnost su potvrdile da ne postoji čvršća veza od vjerske veze, a da nema jače vjere od islama.

Najmanji stepen tog bratstva je imati srce čisto od zavidnosti i prijezira, osobine koje hadis smatra »bolestima naroda« i koje je nazvao britvom, ali ne onom koja brije kosu nego vjeru.

Sve što više jačaju korijeni imana, sve se više u duši i životu protežu grane bratstva u okrilju njegova hlada i plodova. I tako se duša oslobađa

od prezrena egoizma i okreće se davanju, a ne uzimanju, žrtvovanju, a ne plijenu. U hadisu se veli: »Niko od vas neće upotpuniti iman sve dok ne bude volio svome bratu ono što voli sam sebi.«¹

A ponekad to bratstvo može dostići i stepen altruizma, čime je Allah opisao zajednicu ashaba i rekao:

»Više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno« (El-Hašr, 9).

MEĐUSOBNA SAOSJEĆAJNOSTI SAMILOST

A to su, opet, plodovi istinskog bratstva. To je najplastičnije predstavio hadis kada je rekao:»Vidjet ćeš da su muslimani u međusobnoj ljubavi, saosjećaj- nosti i samilosti kao jedno tijelo; kada mu jedan organ oboli, i ostali organi trpe radi njega vrućicu i nesanicu.«²

U drugom hadisu se kaže:»Samo će u Džennet ući onaj koji bude milostiv...Tu se ne misli na samilost nekog spram svoga prijatelja već na opću samilost.«³

Najveća obaveza je da se bude saosjećajan i milos¹ Već mu je spomenuta verifikacija.

² Muttefekun alejhi.

³ Bilježi ga Bejheki u Su'abul imanu od Enesa, a navodi ga i Suju- ti u El-Džami'u-s-sagiru, br. 9961, i obilježio ga kao slab hadis.

tiv prema slabim i nemoćnim poput jetima, siromaha i putnika namjernika. Zbog toga Kur'an smatra nevjerništvom i poricanjem vjere grub odnos prema spomenutim kategorijama ljudi: (»Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siroče, i koji da se nahrani siromah-ne podstiče«) (El-Ma'una, 1-3).

UZAJAMNO POTPOMAGANJE I SARADNJA

To su, opet, praktični vidovi bratstva, samilosti i islamske saradnje na polju dobročinstva i čestitosti, a ne na polju grijeha i neprijateljstva. To je upravo ono što Kur'an zagovara kada kaže:

»Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu« (El-Maide, 2).

Zbog toga je islam zabranio kamatu i zelenaštvo, jer preko njih jaki izrabljuje slabog.

Poslanik, s.a.v.s., je to potpomaganje i saradnju opisao u sljedećem hadisu: »Vjernik je vjerniku kao građevina čiji se zidovi međusobno učvršćuju.«¹

Ta saradnja obuhvata saradnju među pojedincima i grupama jednog naroda kao i saradnju između naroda i njihovih predvodnika. O tome se govori u Kuranu u kazivanju o Zulkarnejnu i ljudima koji su bili ugroženi od strane Jedžudža i Medžudža. Zulkarnejn je rekao:

»Bolje je ono što mi je Gospodar moj dao-reče on.

¹ Prethodno je verificiran.

Nego, samo vi pomozite meni što više možete, i ja ću između vas i njih zid podići!» (El-Kehf, 95).

SOLIDARNOST IZAJAMČENOST

To su osobine koje čine jakog da pazi slabog, bogataša da pomaže siromašnog. U tom društvu se ne zapostavljaju ni nemoćni ni siromašni. Najmanji stepen u tome svemu je obavezna dužnost zekjata, treći temelj islama. Na njega paze tri čuvara: onaj koji je u duši svakog muslimana, a to je iman; onaj koji je unutar tog društva, a to je javno muslimansko mišljenje i čuvar postavljen od strane države, a to je zakon i vlast »Uzmi od dobara njihovih zekjat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš!« (Et-Tevbe, 103).

U imetku postoje i druga prava mimo zekjata, a posebno pravo komšije prema komšiji, tako da se s njim solidariše cijelo društvo i u izobilju i u oskudici. U hadisu stoji: »Nije vjernik onaj čovjek koji zanoći sit a komsija do njega gladan.«¹

Islamska solidarnost obuhvata sve segmente života: materijalne i duhovne. To je životni, naučni, moralni, vojni i drugi segment solidarnosti koji je spomenuo Mustafa Sibai u knjizi Ištirakijetul islami (Islamski socijalizam).

¹ Buhari u El-Edebul Mufredu, Taberani i El-Kebiru, Hakim u Mustedreku, Bejheki u Sunenu sa sličnim formama od Ibn Ab- bassa a spomenuo ga je i Sujuti u El-Džami'u-s-sagiru, br. 7583 i označio ga kao vjerodostojan hadis.

PREPORUČIVANJE I SAVJETOVANJE

To spada u moralnu solidarnost koja traži od svakog muslimana da bude odgovoran za one koji ga okružuju da ih savjetuju i da ga savjetuju, da im preporučuju istinu i strpljenje i da on to od njih također prihvati i uvaži jer, nema nikoga a da mu savjet nije potreban. Te stvari su osnovni temelji vjere, imanske obaveze i uvjeti da se spasi od propasti. U Kur'anu se kaže:

»Tako Mi vremena, čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje« (El-Asr).

A u hadisu stoji: »Vjera je savjet: Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovu Poslaniku, vođama muslimana i muslimanskom narodu.«¹

A u drugom hadisu se kaže: »Vjernik je vjerniku ogledalo.«²

MORALNA ČEDNOST I UZVIŠENOST

Islamsko društvo je čisto društvo koje odgaja svoje članove na

moralnoj čistoći, kreposti i čednosti. Društvo koje zabranjuje nemoral, i javni i tajni. Društvo koje smatra alkohol i hazardne igre šejtanskim prljavim radovima. Društvo koje naređuje vjernicima i vjernicama da obaraju svoje poglede i čuvaju svoja stidna mjesta. Društvo koje zabranjuje razgolićenost i sve vidove zavođenja, govorom, hodom i pokretom kako se ne bi iritirali oni čija su srca bolesna i kako se ne bi uzburkale nezasite strasti i krenule pustošiti i nanositi zlo bez ikakvih vjerskih ili moralnih ograničenja.

¹ Bilježi ga Muslim od Temima Darija.

² Bilježi ga Taberani u El-Evsatu od Enesa, Sahihul džami'u-s- sagir, br. 6655.

Muslimansko društvo nije društvo bezgrješnih meleka, ali, ako neko od njegovih članova bude iskušán pa počini neki grijeh prekrije ga ne hvali se time niti ga obznanjuje. Tako se njegovo zlo lokalizuje i ne šire se njegove iskre. Potom se od tog člana očekuje da se pokaje jer »Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste« (El-Bekare, 222).

PRAVDA

Pravda obuhvata ophođenje s ljudima u životnim pitanjima. Pravda je farz, a nasilje je haram, kako stoji u hadisi kudsiji: »O, Moji robovi! Ja sam Sebi zabranio nasilje pa sam ga učinio i među vama zabranjenim! Zato nemojte ga jedni drugima činiti!«¹

Ta pravda obuhvata ekonomsku ili socijalnu pravdu koja stoji na putu jakih da bi im spriječila da sisaju krv slabih. Ona čak nastoji i da ograničava i tlačenje bogataša u tolikoj mjeri da bi se podigao standard siromašnih namećući prava u njihovom imetku od kojih je prvi, a ne i posljednji, zekjat.

Ta pravda obuhvata i zakonodavnu i sudsku prav

¹ Bilježi ga Muslim.

du kako bi svaki čovjek mogao dobiti svoje pravo pa makar bilo i kod halife, i da bi se nad svakim izvršila kazna pa makar on bio halifin sin.

«Tako mi Allaha, da je Fatima, Muhammedova kćerka, ukrala, Muhammed bi joj odsjekao ruku!»¹

NAPREDNO DRUŠTVO

Jedna od najvažnijih odlika koje krase muslimansko društvo je to što je to napredno društvo, a nije zaostalo i nazadno.

Ovu stvar je potrebno istaći i objasniti, jer je riječ napredak (tekaddum) dosta elastična i može se tumačiti sa više značenja.

Tako npr. zapadnjačka civilizacija za sebe danas tvrdi da je napredna civilizacija i da su njena društva napredna društva, a da su društva

muslimana i drugih naroda iz Svijeta koga nazivaju Trećim svijetom nazadna i zaostala. Ponekad ih iz kurtoazije ne nazivaju zaostalim zemljama nego "zemljama u razvoju".

Zato nam je neophodno ovdje da jasno kažemo svoj stav o pitanju napretka ili, preciznije, stav islama o napretku.

Odgovor na to pitanje zahtijeva od nas da odredimo značenje pojma napredak jer sud o nečemu ili protiv nečega je produkt njegova poimanja i shvatanja.

Napredak, najjednostavnije rečeno, znači da čovjek bude ispred nekoga, tj. da bude naprijed, a suprotno njemu je zaostalost, tj. da neko bude na začelju.

¹ Muttefekun alejhi.

Naprednost i zaostalost su relativne strane, jer smatraš da si naprijed u odnosu na onoga ko je iza tebe, a u isto vrijeme smatraš da si iza u odnosu na onoga ko je ispred tebe. Ponekad možeš biti na čelu (ispred) cijele skupine zaostalih, i ti si tada najnapredniji od zaostalih, kao npr. prethodnik hromih.

Povezanost napretka sa životnim ciljevima

Ponekad se naprednost može mjeriti na osnovu cilja koga čovjek želi postići pa se svaki pokret ka njemu smatra napretkom nasuprot bilo kojem pokretu koji je suprotan pravcu koji dovodi do cilja, jer on neminovno vodi nazatku.

Ista je stvar sa stajanjem i zadržavanjem na jednom mjestu. To ti ne smatraš ni napretkom niti nazatkom, ali je to, ustvari, zaostalost jer tvoje stajanje daje priliku drugome da koraci korak ili dva naprijed dok ti stojiš na svome mjestu pa ćeš ti, u tom slučaju, zaostajati onoliko koliko on napreduje. Posebno kad se zna da je čovjek u osnovi živo biće koje se kreće i da je kretanje znak života.

Ovdje se sada nameće veliko pitanje: Šta je cilj ili, šta su ciljevi koje ljudi moraju dostići i realizovati u svome životu kako bi se na osnovu njihove udaljenosti ili blizine od tih ciljeva moglo ocijeniti da li su napredni ili nazadni?

OSNOVNI CILJEVI U LJUDSKOM ŽIVOTU

Islam određuje ljudskom životu na zemlji osnovne ciljeve, a najizrazitiji od njih, s kojima je došao i

Kur'an, su tri koja je spomenuo i imam Ragib Esfehani u svom vrijednom djelu Ez-Zen'atu, ila mekarimi-š- šen'ati. Ti ciljevi su:

Pokoriti se Uzvišenom Allahu, dž.š.

O tome je Allah u Svojoj Knjizi rekao:

»Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju!« (Ez-Zarijat, 56).

Ibadet znači apsolutnu pokornost Onome ko se obožava, pokornost koja objedinjuje savršenu ljubav i veličanje prema Njemu. A sve se to može postići samo spoznajom Njegove moći i prava. Zato je Ibn Abbas tumačeći Njegove riječi: »da Me obožavaju«, rekao tj. da Ga spoznaju.

I to je tačno, jer ko ne poznaje Onoga koga obožava, ne može Ga istinski ni obožavati, i moguće je da, u takvom slučaju, obožava nekog drugog a da to i ne zna. Koliko li je sljedbenika drugih religija i vjera koji misle da obožavaju Boga, a, ustvari, obožavaju neka stvorenja na zemlji ili na nebu.

Zbog toga je Allah, dž.š., u drugom ajetu spoznaju Uzvišenog Allaha učinio ciljem stvaranja i rekao:

»Allah je sedam nebesa i isto toliko Zemalja stvorio; Njegovo naređenje na sve se njih odnosi, a nek znate da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvata« (Et-Talak, 12).

Nema proturječnosti između ovog i prethodnog ajeta ako se ima na umu da nema pravog i istinskog obožavanja bez spoznaje i ako se spoznaja ne može upotrijebiti bez obožavanja.

Ibadet koji se čini Allahu nije ispravan ako Mu se ne čini iskreno i ako se bude još neko s Njim ili pored Njega obožavao.

To upravo znači emancipaciju čovjeka od pokoravanja bilo kome i bilo čemu mimo Allaha i pored Allaha. To znači emancipaciju čovjeka od obožavanja vladara, tirana, poslanika, vjerovjesnika, svećenika, monaha itd. To znači emancipaciju čovjeka od obožavanja nevidljivih stvorenja poput meleka, džina, šejta- na itd. To znači emancipaciju čovjeka od obožavanja prirode poput zvijezda, životinja, drveća, kipova itd. To znači emancipaciju čovjeka od obožavanja samog sebe i svojih strasti, jer su one nešto najružnije što se obožava na ovom svijetu.

Ibadet u islamu, kako je rekao šejhul islam Ibn Tejmije, obuhvata sve ono što Allah voli i čime je zadovoljan, svejedno bila to verbalna ili praktična djela.

Allahovo zastupništvo (hilafet) na Zemlji

Drugi ljudski cilj, sukladno onome što je Kur'an naveo, je namjesništvo na Zemlji. To je nešto čime je Allah odlikovao Adema i njegovo potomstvo nad svim ostalim stvorenjima. To je položaj koga su tražili meleci, ali im nije dat (A kada Gospodar tvoj reče melekima: »Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!«-oni rekoše: »Zar ćeš Ti namjesnik biti onaj koji na njoj nered činiti i krv proljevati? A mi Te veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo. »On reče: »Ja znam ono što vi ne znate. »I pouči On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: »Kažite Mi nazive njihovih, ako istinu govorite!« »Hvaljen nek si!«-rekoše oni-«mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri (El-Bekare, 30-33).

Spomenuti ajeti govore o položaju Adema, da mu je Allah dao mogućnosti i sposobnosti koje nije dao bliskim melecima, jer je on jedini osposobljen za namjesništvo, i ajeti ukazuju da je prestiž u znanju jedina predispozicija za to namjesništvo.

Šta znači čovjekovo zastupništvo Allaha na zemlji? Ono znači da je čovjek zadužen da na zemlji primjenjuje Allahove naredbe i da na njoj uspostavlja istinu i pravdu upravo onako kako je to Allah rekao Svome poslaniku Davudu, a.s.:

»O, Davude, Mi smo te namjesnikom na zemlji učinili, zato sudi ljudima po pravdi i ne povodi se za strašću da te ne odvede s Allahova Puta« (Sad, 26).

Svaki čovjek je pastir i odgovoran je na određenom prostoru iako nije vladar. Zato je i dužan da sudi po pravdi u granicama svoje odgovornosti. Prema tome, čovjekovo zastupništvo Allaha na zemlji značilo bi da on uspostavi istinu i pravdu i da se okiti moralom Uzvišenog Allaha, u granicama ljudskih mogućnosti. Znači da je dužnost čovjeka nastojati i truditi se na putu uzdizanja i savršenstva stavljajući ispred sebe Božansku savršenost i uzvišenost, slijedeći je kao uzor i uzimajući od nje. Upravo se tu misli na ono što je Allah rekao posredstvom Svoga poslanika Huda, a.s.:

»Gospodar moj zaista je na Pravom Putu« (Hud, 56).

Pa ako je naš Gospodar na Pravom Putu, onda je i vjerniku dužnost biti na Pravom Putu. Na to se misli u sljedećem ajetu:

»Allah vani navodi kao primjer dvojicu ljudi od kojih je jedan gluhonijem, koji ništa nema i koji je na teretu gospodaru svome, -kud god ga pošalje, nikakva dobra ne donese. Da li je on ravan onome koji traži da se pravedno postupa, a i sam na Pravom Putu« (En-Nahl, 75).

Prezren čovjek u Kuranu je onaj koji je negativac i nemoćan, koji ne govori istinu, koji ne može ništa uraditi, koji uzima, a ne daje, troši, a ne proizvodi, koji je na teretu gospodaru svome, koji živi na račun drugih, koji je pasivan, a ne aktivan, koji uništava resurse, koji, gdje god ode, ne donese nikakvo dobro, koji ne koristi nikome. Upravo je to primjer loša čovjeka.

Nasuprot njemu je pohvaljen čovjek, čovjek koji je pozitivan i aktivan, koji je sam po sebi dobar i koji nastoji druge popraviti, koji naređuje pravdu, a, u isto vrijeme, na Pravom je Putu, čovjek koji slijedi jasan program koji ga vodi cilju i ne odvodi ga ni desno niti lijevo; on, kad naređuje pravdu, prvo je primijeni nad sobom, i zbog svega toga on je, uistinu, na Pravom Putu.

Izgradnja Zemlje

Treći cilj čovječanstva kako ga Kur'an navodi je izgradnja na dunjalučkoj površini; Taj cilj Kur'an je jasno naveo u ovom ajetu:

On vas od zemlje stvara i daje vam da živite na njoj - (Hud, 61). Riječ ist'amerekum fiha (daje da živite na njoj) znači da On od vas traži da u zemlju izgrađujete.

To je dio namjesničke zadaće koja se podrazumijeva, ali se posebno istaklo kako ljudi ne bi pomislili da se vjera zanima samo za izgradnju onog svijeta ne obazirući se na ovaj svijet pa taman da ga i nestane. Istina je, međutim, da je ovaj svijet njiva za onaj svijet i da život na ovom svijetu, iako kratak u odnosu na onaj, ima itekakvu važnost, jer se upravo na njemu vrši zaduživanje, iskušenje i djelovanje. Danas se radi, a sutra će bit obračun, a sutra je obračun i neće biti rada.

Ove tri intencije, koje je Allah imao na umu kada je stvorio čovjeka, međusobno se dopunjuju i uzajamno su povezane. Obožavanje Allaha je dio čovjekova namjesništva na zemlji, a namjesništvo i izgradnja zemlje su jedna vrsta obožavanja (ibadeta) Uzvišenog Allaha, dž.š. Zato je pravi vjernik onaj ko ih objedini na jedan integralan i skladan način.

U onolikoj mjeri koliko čovjek bude realizovao te intencije ili ciljeve, u tolikoj mjeri će istinski biti napredan i, suprotno tome, uolikoj mjeri ih ne bude sve ili neke realizovao, smatrat će se, uistinu, da je u tolikoj mjeri zaostao.

Čovjek u zapadnjačkoj civilizaciji je uspio da izgradi zemlju i da radi na tome da uzme njene ukrase i okiti se njima, pa čak i da pretjera u tome, kao nevjesta, ili obmani njome, kao grijeh. Nauka je savremenom zapadnjaku omogućila i dala nešto što prije niko nije mogao zamisliti. Nakon toga se on uobrazio i uzoholio tako da je skoro umislio sebi da je svemoćan i da su ostali ljudi u Svijetu njegovi robovi, jer je on navodno napredan, a oni zaostali i pored toga što je njegova naprednost relativna, a ne generalna, nepotpuna, a ne savršena. Zapadnjaku se to desilo zbog toga što je zanemario prva dva cilja čovjekova postojanja na zemlji: obožavanje Allaha i Njegovo zastupništvo, i zbog toga mu taj sam treći faktor nije bio od koristi, a čak se može reći da je bio i uzrok njegove propasti i rušenja.

Muslimani nisu polučili očekivani napredak u islamu zbog toga što u posljednjim stoljećima nisu izgrađivali zemlju onako kako im je to naredio Allah. Nisu poštivali zakone i Allahove sunnete koji vladaju Njegovim stvorenjima pa su zbog toga oni presudili da muslimanima upravljaju drugi. Muslimani također nisu izvršili ni namjesništvo onako kako je to trebalo pa je liderstvo uzeo iz njihovih ruku i njima su zavladaali oni kojima su oni prije vladali.

Najbolja sredstva za najodabranije ciljeve

Islam se nije zadovoljio time što je muslimana povezao sa najboljim ciljevima i najuzvišenijim intencijama, već ga je i uputio da uzme i najuzornija sredstva i nabolje metode na putu realizacije tih intencija i

ciljeva. To je jasno onome ko proučava i promišlja Kur'an.

Kur'an od muslimana želi da stalno istražuje najbolja sredstva i koristi najbolje metode, svejedno da li se to odnosilo na misionarstvo (da'vu), diskusiju sa protivnikom, odbranu od napasnika, odgovor onima koji nas opsuju, investiranje i eksploataciju imetka šticećenika itd.

Poslušajmo ovaj ajet:

»Na put Gospodara svog mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj!«
(En-Nahl, 125).

Prema tome, ako postoje dva načina vođenja rasprave, jedan od njih je dobar, a drugi je bolji od njega, muslimanu je naređeno da upotrijebi onaj bolji. Uzvišeni je rekao:

»Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvrat, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati« (Fussilet, 34).

Musliman je na osnovu citiranog ajeta dužan da uzvrat na zlo na najljepši način i na način koji će najbolje ostaviti traga i utjecaja na dušu onoga ko ga je napao kako bi mu neprijatelj postao prisni prijatelj. Uzvišeni veli:

»I da se imetku siročeta ne približavaju, osim na najljepši način, sve dok punoljetno ne postane« (El-En'am, 152; El-Isra, 34).

Ako postoje dva načina za investiranje jetimskog imetka: jedan dobar, a drugi bolji, nama je dužnost da primijenimo onaj bolji.

Postići najbolje je cilj muslimana u svemu. Zbog toga Allah Svoje upućene robove, koji su razumom obdareni, hvali sljedećim riječima:

»Za one koji izbjegavaju da se kumirima klanjaju i koji se Allahu obraćaju,-njima su namijenjene radosne vijesti, zato obraduj robove Moje koji Kur'an slušaju i slijede ono najljepše u njem; njima je Allah na Pravi Put ukazao i oni su pametni« (Ez-Zumer, 17-18).

To je Allah naredio Svojim robovima i u ovim ajetima:

»I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego iznenadna kazna dođe, za čiji dokaz nećete znati« (Ez-Zumer, 55).

Iz izloženog se uočava da je Allah učinio cilj od stvaranja zemlje, svih ukrasa na njoj, smrti, života i cijelog kosmosa da iskuša ljude i da vidi ko će od njih najbolje raditi. Kao da oni koji rade grijehe nemaju udjela u tome, nego da se to sve odnosi na dobročinitelje, da se vidi ko će od njih uraditi više dobrih djela od drugog. Pa neka se takmičari u tome takmiče!

Prouči ove ajete:

»Sve što je na Zemlji Mi smo kao ukras njoj stvorili da iskušamo ljude ko će se od njih ljepše vladati« (El-Kehf, 7);

»Onaj koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati;-On je Silni, Onaj koji prašta« (El-Mulk, 2).

»On je u šest vremenskih razdoblja nebesa i Zemlju stvorio- a Njegov prijesto je iznad vode bio-da bi vas iskušao koji će od vas bolje

postupati« (Hud, 7).

Kao da iskušenje koje se traži ovdje nema za cilj istaći onoga čija su djela dobra u odnosu na onoga čija nisu, već da ima cilj pokazati onoga čija su djela bolja od drugih. Znači, takmičenje ovdje nije između lošeg i dobrog, a niti oko dobrog, već oko najboljeg.

Savršeni napredak

Napredak koga islam traži u životu je potpuni, integralni: duhovni, materijalni, moralni, kulturni, ovo- svjetski, onosvjetski, naučni, vjerski itd. Napredak u islamu ne nalazi nikakve isključivosti između spomenutih suprotnosti već ih objedinjuje u jednoj integralnosti i harmoniji.

To je napredak u isto vrijeme i u ciljevima i intencijama, u sredstvima i metodama. Islam nastoji da sredstva budu čista u istoj mjeri koliko to pazi i kod ciljeva. Zato on apsolutno ne prihvata da se dolazi do plemenitih ciljeva neplemenitim ili prljavim sredstvima. Islam, čak, ne prihvata da se do istine dođe putem laži. On odbija uzeti kamatu i nedozvoljenu zaradu za izgradnju džamija i podizanje škola, jer je Allah plemenit i prima samo ono što je plemenito.

U svjetlu ovakvog integralnog poimanja napretka uspostavljena je grandiozna islamska civilizacija koja je objedinila materijalna remek-djela otjelovljena arhitektonskim ostvarenjima, umjetnostima i drugim ostvarenjima i vjerskomoralna značenja koja su bila istinski poticaji koji su stajali iza tih ostvarenja. Oni su bili istinski duhovni i moralni oslonac toj civilizaciji za koju su općenito u svim njenim općim aspektima i ostvarenjima vidi da je to Božanska civilizacija čije je jezgro vjera, a pijedestal moral.

ISLAM SE OČITUJE KROZ UMMET

Današnje čovječanstvo, pod dominacijom materijalističke civilizacije, ugroženo je strašnim potopom kao što je bio potop Nuha, a.s., koji mu prijete da ga poplavi. Zbog toga mu je potrebna jedna lađa poput Nuhove lađe preko koje će ga Allah spasiti od propasti i uništenja.

Ta lađa ne može biti ništa drugo do misija islama, koju je Allah učinio da bude milost svjetovima i uputa zbunjenima. Međutim, toj misiji je potreban ummet (narod) koji će je predstavljati i primjenjivati i dati čovječanstvu uzor i primjer kao što je to predstavljao Ummet u prvo vrijeme islama, pa su mnogi narodi prihvatili Allahovu vjeru.

Ummet u kome će islam biti predstavljen u čistom monoteizmu, sa pravim imanom, korisnim i dobrim djelima, plemenitim moralom, pozivanjem ka dobru, preporučivanjem Istine i strpljenja, potpomaganjem u dobročinstvu i čestitosti i džihadu na Allahovom Putu. Sve to treba da se nađe u tome ummetu kako bi uistinu bio najbolji

ummet koji se pojavio među ljudima, koji će naređivati dobro, sprečavati zlo i vjerovati u Allaha, ummet u kome će ljudi vidjeti živi i praktični uzor islamskog društva, čije se rađanje već dugo očekuje.

Društvo sa islamskim vjerovanjem, pogledima, obilježjima, obredima, idejama, osjećajima, moralnim odlikama, ponašanjem, običajima, vrijednostima, uzorima, zakonodavstvom, ekonomijom, finansijama, zabavama i umjetnostima¹ - to nije društvo meleka, nego ljudsko društvo kojim na Zemlji upravlja nebeska Uputa.

To je ummet srednjeg puta, koji ne pripada ni desnici ni ljevici, ni komunističkom Istoku ni kapitalističkom Zapadu. Ummet posebnog pravca (Kible) i samostalnog identiteta (»Niti je istočno niti zapadno, čije ulje gotovo da sija kad ga vatra ne dotakne, sama svjetlost nad svjetlošću«- En-Nur, 35).

¹ V. o tome naše djelo: Melamihul medžtame'il muslimi llezi nen- šiduhu.

To je ummet koji ne živi za sebe, ni za svoju trenutnu brigu, niti za svoje potrebe; on živi za druge i na svojim plećima nosi brigu napaćenog i zbunjenog čovječanstva. To je ummet koji posjeduje svjetsku misiju, ummet koji nije proistekao sam iz sebe već ga je Allah izveo i odgojio. Nije nikao kao što niče livadska trava već ga je Allah učinio da se pojavi. On ga nije izveo da bude radi samog sebe već radi ljudi. Poslao ga je sa misijom Poslanika, s.a.v.s., kao milost cijelom Svijetu i kao uputu svim ljudima:

»Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavi- o; tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete« (Ali Imran, 110).

Međutim, taj ummet neće moći ispuniti svoju ulogu spašavanja čovječanstva od bjesnila materijalističke civilizacije ako ga zadese iskre i zla te civilizacije koje su zadesile i ostale, poput bolesti materijalizma, nemorala, utilitarizma i egoizma.

Zato je obaveza tog ummeta da se imunizira islamom, da obnovi svoju vitalnost imanom, da se okrene od bolesti i pošasti od kojih pati današnja civilizacija, da pomogne Allaha da bi i On pomogao njega, dao mu vlast na zemlji i ispunio mu obećanje:

»A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu,-ta Allah je zaista moćan i silan;, one koji će, ako im damo vlast na Zemlji, namaz obavljati i sadaku udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih- a Allahu se na kraju sve vraća« (El-Hadždž, 42-43).

DVA NEOPHODNA UVJETA

Naš ummet neće moći ponuditi alternativu za sav- remenu civilizaciju ako je bude slijedio ili uzeo za svoj vrhovni uzor slijedeći je sve pedalj po pedalj i lakat po lakat. Ponekad to neki od nas zagovaraju tvrdeći da mi

nećemo moći krenuti putem napretka sve dok se ne utopimo u Evropljane i sve dok potpuno ne preuzmemo njihovu civilizaciju, načelno i detaljno, ili, kako su neki rekli, sve dok ne preuzmemo iz nje sve što je slatko i gorko, što je drago i pokuđeno, pohvalno i prezreno.

Nekad se od nas željelo da se odrekemo našeg arapsko-islamskog identiteta da bismo se priključili Sredozemnom moru ili, preciznije, njegovoj evropskoj obali.

Danas se od nas traži da zaboravimo taj identitet ili da se pravimo da smo ga zaboravili, i da se priključimo onome što nazivaju Bliskim istokom, što je alternativno ime za arapski i islamski svijet, kako bismo se asimilirali sa Izraelom u jednu regiju, gdje bi nas objedinjavala nova bliskoistočna civilizacija koja ne pravi razliku između Arapa i Židova, niti između islama i jevrejstva. Na taj način bismo izgubili svoju vlastitu civilizaciju, posebnu misiju i očekivanu ulogu.

Naš ummet će moći ponuditi alternativu ako se čvrsto prihvati svoga civilizacijskog uravnoteženog i integralnog civilizacijskog projekta i ako se bude neustrašivo borio za očuvanje svog identiteta i misije.

To će, bez sumnje, biti u njegovu korist i u isto vrijeme u korist cijelog čovječanstva.

To ne znači da naš ummet treba odjedanput odbaciti zapadnjačku civilizaciju kao što se baca košpa i da zauzme jedan odbojnički stav prema svim naučnim i praktičnim ostvarenjima pod izgovorom da je to civilizacija materijalističkog pravca, sekularističkog karaktera, utilitarističkog stila i agresorske naravi.

Istina je da ta civilizacija ima i pozitivnih strana, od kojih se nužno okoristiti, kakve su npr:

1. nauka i njena tehnološka primjena; to je, ustvari, naša roba koja nam se vraća, jer su njeni temelji preuzeti iz naše civilizacije, ali je ona danas, bez sumnje, sa svojim ogromnim dostignućima, zapadnjačka nauka;

2. lijepa administracija i uređenje života; u tome su dostigli zavidan nivo;

3. interesovanje za ljudsku slobodu i ljudska prava, na čijem putu su donijeli neophodne garancije za njihovu zaštitu od kandži vlastodržaca i njihovih prekoračenja. To je, uistinu, pozitivna strana zapadnjačke političke demokratije. I pored toga što mi imamo u osnovnim načelima naše civilizacije ono što čini da nam ne treba demokracija, nema ništa lošeg da uzmemo od njih njena sredstva i garancije.

Sve te stvari iz spomenute civilizacije nemoguće nam je zanemariti ili se okrenuti od njih. Međutim, dužnost nam je modificirati sve što uzmemo iz te civilizacije, nešto oduzeti od njega, dodati ili izmijeniti, kako bi bilo u skladu sa našim vrijednostima i prilikama i kako bi izgubilo svoje prvobitno porijeklo i asimiliralo se u naše kulturno i civilizacijsko

biće.

Poslanik, s.a.v.s., prihvatio je neke stvari koje su bile u džahilijetu kao što su neke vrste braka, trgovina poput selega (plaćanja robe unaprijed), mudarebe (gdje jedan partner daje novac kao svoje učešće u komercijalnom poduhvatu a drugi svoj rad i iskustvo) i nekim propisima krivičnog prava poput plaćanja krvarine. Međutim, spomenutim stvarima je dodao neke uvjete koji su ih učinili originalno islamskim. Također su muslimani preuzimali iz susjednih im civilizacija i okoristili se od toga, ali nakon što su na njima ostavili svoje tragove i tako ih učinili dijelom islamskih sistema.

To je prvi uvjet koji se mora ispuniti da bi naš ummet mogao izvršiti svoju civilizacijsku misiju.

Drugi uvjet se odnosi na alternativu koju naš ummet nudi žednom svijetu. Pod tim mislim na islam i njegovu civilizacijsku misiju.

Mnogi muslimani su načinili islamu otvoreno nasilje i unakazili ga na najružniji način. Ima ljudi koji žele protumačiti islam na takav način da ga prikažu arapskim stilom zapadnjačke civilizacije. Takvi žele da u potpunosti prihvate zapadnjačku civilizaciju sa svim njenim vrijednostima, pogledima i situacijama, ali nakon što joj sa glave skinu kapu i umjesto nje stave turban, i na taj način će evropski ili američki materijalistički, utilitaristički i ovosvjetski Nasrudin- hodža postati arapsko-muslimanski šejh.

To je stav opravdavajuće škole koja nastoji da stvarnosti i realnosti koju je Zapad napravio u našim krajevima da legitimnost. Osim toga, ona nastoji da tumači islam na taj način da zapadnjačka poimanja i vrijednosti učini islamskim. Na tom putu čini nasilje nad tekstovima da bi opravdala svoj pravac.

To je, bez sumnje, nasilničko iskrivljavanje islama, s jedne strane, i udaljšavanje Zapadnjaka da krenu za svjetlom, s druge strane, jer u tom slučaju oni neće prepoznati alternativu za svoju civilizaciju na čije se nedostatke žale i pate od njih, nego će oni, u tom slučaju, u islamu naći duh i bit te civilizacije, ali samo u arapsko-islamskoj odjeći.

Nasuprot njima su oni koji nude islam u takvom obliku da se od njega kože ježe, od čije grubosti i brutalnosti se od straha trese i od čijeg spomena srca drhte.

To je «islam» kome pozivaju deterministi u akaidu, formalisti u obredoslovlju, pasivisti u moralu, površni u razmišljanju, bukvalisti u tefsiru, egzegeti u pravu i ceremonijalisti u životu.

To je «islam» s jednim licem medalje, namrgođen i zao, koji ne poznaje ništa drugo do surovost u d'avi, neotesanost u raspravi, neuljudnost u ophođenju i neobrazovanost u metodu! Taj islam je hladan i suh kao stijena, islam koji ne poznaje različitost mišljenja, niti priznaje različitost idžtihada. On priznaje samo jedno mišljenje i jedan pravac, a

ne sluša mišljenje drugog niti drugi pravac. Sljedbenik takvog islama ne smatra da je njegovo mišljenje ispravno i da involvira pogrešnost, a da je mišljenje drugog pogrešno i da involvira ispravnost.

To je «islam» koji od islama vidi samo zakonodavstvo, a od zakonodavstva skoro samo fikhske kazne (hudud).

To je «islam» koji ne poznaje toleranciju prema onima koji su različiti u vjeri, «islam» koji ne prihvata dijalog sa onima koji drugačije razmišljaju, niti dozvoljava postojanje političke opozicije.

To je «islam» koji sa podozrenjem i sumnjom gleda na ženu, koji poziva da se ona zatvori u kuću, da joj se zabrani posao, učestvovanje u misionarstvu, društvenom životu i glasanje, a da ne govorimo o kandidovanju za neke funkcije.

To je «islam» koga ne interesuje pravda u raspodjeli nacionalnih resursa, niti fokusira načelo šure u politici, niti priznaje slobode narodu, niti odgovornost velikih kriminalaca o onome što su počinili. Taj «islam», umjesto spomenutog, zaokuplja ljude diskusijama oko sporednih pravnih pitanja, diskutabilnih sekundarnih pitanja iz obredoslovlja i međuljudskih odnosa, gdje je nemoguće staviti tačku na kraju tih razilaženja.

To je «islam» koji proširuje područje zabrane tako da je skoro cijeli život učinio zabranama! Najčešća riječ na jezicima njegovih promotora i iz njihovih pera je riječ zabrana (haram).

«Islam», sa ovakvom mračnom i crnom slikom, koga nudi grupa njegovih sljedbenika koji su najčešće iskreni u svojim namjerama, ali defektni u svojim shvatanjima, neće moći da odigra svoju ulogu i da bude alternativa ili nasljednik zapadnjačke civilizacije ili one civilizacije koja je već na izmaku.

Islam koji se očekuje je «Prvi islam»...islam Kurana i sunneta, prakse Poslanika, s.a.v.s., i njegovih pravednih zamjenika (halifa) koji su došli poslije njega; islam olakšavanja, a ne otežavanja, obveseljavanja, a ne rastjerivanja, blagosti, a ne grubosti, upoznavanja, a ne ignoriranja, tolerancije, a ne fanatičnosti, suštine, a ne forme, djela, a ne rasprave, darežljivosti, a ne simuliranja, idžtihada, a ne takliđa, obnoviteljstva, a ne konzervatizma, discipline, a ne anarhije, sredine, a ne ekstremizma i javašluka.

Islam koji počiva na vjerovanju čiji je duh monoteizam, ibadetu čija je bit iskrenost, moralu čija je suština dobro, vjerozakonu čiji je duh pravda, ljudskim vezama postavljenim na bratstvu, a plod svega toga je civilizacija čiji je duh uravnoteženost i integralnost.

Samo takav islam je spasonosno uže nama i čovječanstvu koje će doći nakon nas! On je jedino moćan spasiti brod civilizacije prije nego što potone i svi mi zajedno s njim!

Da li naš ummet može da izvrši ulogu koja se traži od njega?

Drugačije rečeno: da li on želi da odigra tu ulogu, tj. da li će naš ummet prihvatiti islam kao svoju misiju i program života i uljepšati njegovo poimanje, vjeru u njega, primijeniti ga i pozivati u njega?

To je ono što želimo i što žele svi iskreni i dobronamjerni i što historija očekuje od nas. (»A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i govori: »Ja sam dosita musliman!«) - (Fussilet, 33).

PREPREKE KOJE ZAPADU STOJE NA PUTU DA SE POVEDE ZA ISLAMOM

Islam je jedina lađa spasa za Zapad i izbavljenje iz svih duhovnih, moralnih, etičkih i socijalnih kriza. On je jedino moćan da spasi savremenu civilizaciju od gušenja u moru tmina, moru materijalizma, utilitarizma i egoizma.

Nažalost, postoje ogromne prepreke koje sprečavaju Zapad i koje stoje između njega i islamskog svjetla i upute.

Neke od tih prepreka su:

1. Zapadnjačka oholost

Zapadnjak je uobražen i na sebe gleda s ponosom, a na druge s omalovažavanjem. Tajna toga je u tome što je Zapad naslijedio rimsku civilizaciju koja je klasificirala sve ljude na dvije vrste: Rimljane i varvare. Rimljani su bili gospodari, a ostali robovi.

Prema tome, rasna diskriminacija na osnovu boje kože i porijekla temeljna je stvar u zapadnjačkoj civilizaciji. Bijela rasa u toj civilizaciji su supermeni; ta rasa je dostojna da vlada i ima prevlast nad drugim, jer je "stvorena" za to, dok su drugi "stvoreni" da budu potčinjeni i pod tuđom upravom i vlašću.

I pored toga što je nauka pobila teoriju o superiornosti rasa, koja je jedno vrijeme bila promovirana, ipak podsvjesni razum kod Zapadnjaka tu teoriju prihvata i vjeruje u nju, ravna se po njoj i pored toga što ponekad obmanjuju druge rase međenim govorom ili lijepim postupkom. Međutim, često im izmaknu ispod kontrole riječi ili postupci koji otkrivaju ono što skrivaju u sebi, njihove prave misli i osjećaje. Čak smo prenijeli riječi čovjeka kao što je Aleksis Karei u kojima on govori o superiornosti bijele rase nad drugim rasama, crnom i ostalim.

Pa ako je takvo mišljenje i pogled Zapadnjaka o sebi i nama, onda je njemu poniženje da traži uputu kod nas i teško mu je da sebe smatra bolesnim, a da mu mi budemo ljekari, i da u našim rukama bude lijek i iladž za njegovo ozdravljenje.

Bez sumnje su oholost i umišljenost najveće prepreke do imana (vjerovanja). Uzvišeni je rekao o faraonu, njegovoj sviti, njihovom odnosu prema Musau i njegovim mudžizama:

»I oni ih, nepravедni i oholi, porekoše ali su u sebi vjerovali da su istina, pa pogledaj kako su skončali smutljivci!« (En-Neml, 14).

»Odvrtiću od znamenja Mojih one koji se budu bez ikakva osnova na Zemlji oholili! I kakav god dokaz oni vide neće ga vjerovati; ako vide Pravi Put-neće ga kao put prihvatiti, a ako vide stranpu- ticu-kao put će je prihvatiti!« (El-'Araf, 146).

2. Krstaški duh

Pored oholosti i umišljenosti, kod Zapadnjaka postoji još i kroz stoljeća nasljeđivana krstaška mržnja. Ona traje još ot kako su muslimani pobijedili u krsta- škim ratovima i spriječili ih u devet bitaka da ostvare svoje ciljeve. Tako su muslimani, nakon dva stoljeća, povratili sve svoje teritorije koje su krstaši bili zaposjeli.

Čak možemo reći da je taj duh bio prisutan i prije krstaških ratova.

On postoji još ot kako su počeli sukobi islama sa kršćanstvom i od kako je islam i vojno i ideološki trijumfovao nad kršćanstvom i preuzeo od njega krajeve koji su stoljećima bili pod kršćanskim patronatom, a potom postali islamski, ponijeli zastavu islamske dave i branili islam poput Sama, Palestine, Egipta i Sjeverne Afrike. Svi ti krajevi su postali tvrđave islama.

Ne želim da argumentujem onim što je rekao britanski vojskovođa Elenbi kada je ušao u Jerusalem 1917.god. i rekao: »Danas su završeni krstaški ratovi!« Niti onim što je rekao francuski vojskovođa Goro kada je ušao u Damask i stao na mezar muslimanskog heroja Salahuddina i rekao: »Evo nas, Salahuddine, vratili smo se!« Nemamo potrebe za tim, jer mi imamo argumente koji su nam bliži...

Taj duh je danas prisutan i gledamo ga u njihovom odnosu prema muslimanima Bosne i Hercegovine! Zapad je prema njihovoj tragediji i strašnom pokolju stao kao puki posmatrač, pa čak se može reći i kao pomagač i navijač Srbije koju je njena snaga ponijela, brojnost i naoružanje obmanuli i koja javno deklarise svoje krstaštvo. Srbi su javno rekli: »Mi smo borci krsta. Mi činimo uslugu cijeloj Evropi, jer ih branimo od islamske nadiruće opasnosti sa Istoka!«

Cijela Evropa je stala protiv bosanskih muslimana: pravoslavna Rusija, katolička Francuska i protestantska Britanija. Zabranili su im čak i najosnovnija ljudska prava: pravo na samoodbrnu, pravo na kupovinu naoružanja da bi zaštitili svoje svetinje, odbranili svoje časti, krv da se ne prolije, džamije da se ne poruše, kuće da se ne razruše, njive i fabrike da se ne spale.

Njihovo opravdanje za zabranu stizanja oružja muslimanima je bilo krajnje čudno: da bi se spriječilo veće prolijevanje krvi. To znači da bi se nastavilo prolijevanje krvi, s jedne strane, tj. sa strane napadnutih muslimana!

Nakon više od dvije godine rata i prolijevanja krvi Amerika je zatražila da se podigne embargo sa naoružanja muslimana. Potom su Francuska i Britanija zaprijetile da će povući svoje snage iz Ujedinjenih nacija

koje se nalaze u Bosni i Hercegovini!

Vi koji ste razumom obdareni, kako to sve drugačije objasniti osim da je iza svega toga stajao zlobni krstaški duh?!

Drugi dokaz je opće protivljenje Zapadnjaka da Pakistan dobije atomsko naoružanje i pored toga što to naoružanje njegov susjed i dužnik Indija posjeduje, Kina ga posjeduje, Izrael ga posjeduje! Međutim, ne smeta da kršćani, Židovi, hindusi i budisti imaju atomsku bombu, ali je muslimani nikako ne smiju imati!

Treći dokaz koga ćemo ovdje spomenuti je stav Francuske o pokrivenim muslimankama koje pohađaju nastavu u francuskim školama. Uprave škola su digle čitave revolucije protiv tih učenica koje se pridržavaju bontona svoje vjere! Kao i dizanje javnog mišljenja, iza koga stoje novine i ostali mediji, protiv muslimana u Francuskoj i pored toga što broj muslimana u toj zemlji ne prelazi cifru od četiri miliona.

Francuski ministar za nacionalno obrazovanje u svojim posljednjim izjavama je rekao: »Mi nećemo dozvoliti nikakva vjerska obilježja u našim školama, a hi- džab muslimanki upravo predstavlja očito vjersko obilježje. Francuska se neće odreći svog laicizma dozvoljavajući slična obilježja!«

Mi smo, prije toga, znali da liberalni laicizam ima neutralan stav prema religiji, tj. ne poziva u nju niti odvrća od nje, ne zagovara je niti se bori protiv nje, nasuprot komunističkom laicizmu koji je neprijateljski raspoložen prema religiji.

Međutim, francuski stav prema religiji, stav Francuske, "majke sloboda", nas je iznenadio, i to samo kad se radi o islamu. Tako se neutralizam pretvorio u neprijateljstvo! Tako Francuska nameće muslimanki da se odrekne svoje vjere, jer je propise šeriata naredio i propisao njen Gospodar.

Ustvari, hidžab nije uopće vjersko obilježje, nego je to vjerska obaveza koju je propisao Uzvišeni Allah svakoj muslimanki koja nastoji da zadovolji svoga Gospodara. Ona muslimanka koja ne praktikuje taj propis izlaže se Allahovoj srdžbi i kazni. Uzvišeni Allah je rekao: »A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; i neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje, i neka vela svoja spuste na grudi svoje!« (En-Nur, 31).

Islamska država obavezuje muslimanku da se pridržava hidžaba zbog Allahove naredbe, a sekularistička država joj ostavlja slobodu da se oblači kako želi. Onda je logično da se zapita kakva se tajna krije u tome ministrovom stavu i stavu onih koji ga u tome podržavaju.

On gleda na tu stvar pogledom srednjeg vijeka, da je to islamski izazov i vjersko obilježje. Međutim, očito je da je on o tom pitanju u zabludi i da griješi.

Pored toga, u francuskim školama ima učenica koje nose jasna vjerska obilježja, poput križa, ali i pored toga, niko im ne naređuju da ga skinu. Pa zašto se onda samo hidžab šikanira?!

Vjersko obilježje je ona stvar koja nema druge svrhe osim parole i manifestacije poput kape na glavi Židova ili krsta na prsima kršćanina. Međutim, mahrama na glavi ili feredža na licu muslimanke imaju svoju određenu funkciju i svrhu pokrivanja i čednosti; a to su stvari koje su naređene od strane Gospodara svjetova.

Idealna civilizacija je ona koja ima prostora i za one koji su različiti po svojoj vjeri i kulturi kakva je bila kultura koju je stvorila islamske civilizacija. Ona nije nametala drugačijem u vjeri da se odrekne nečega što mu je naređivala njegova vjera. To se nije dešavalo! Ona je bila, čak, i tolerantrija od toga, dozvolila je različitim u vjeri i one stvari koje islam zabranjuje, pa čak ako je to nešto što je makar dozvoljeno u njihovoj vjeri i što nije dužnost i obaveza, dozvolila im je konzumiranje svinjskog mesa i alkohola! Moto muslimana o tim pitanjima je bilo jasno pravilo: Ostavite ih i ono što obožavaju! Ogromne li razlike između dvije civilizacije!

Duh krstaštva se pokazao na bezbroj mjesta; u stavu Zapada prema palestinskom problemu, nakon trijumfa Islamske revolucije u Iranu, nakon pobjede islamista na izborima u Alžiru, o primjeni Serijata u Sudanu i na još mnogo mjesta... Čak je Nikson u svojoj knjizi pod naslovom Pobjeda bez rata rekao: »Ako postoji rat koga čovjek želi, onda je to iračko-iranski rat. A ako postoji rat u kome bi čovjek poželio da niko ne pobedi u njemu, onda je to opet iračko-iranski rat.»

To znači da on želi da ratuju sve do istrebljenja!

Strah od islama (islamofobija)

Jedna od prepreka koje sprečavaju Zapad da primi islamsku misiju je islamofobija. Drugačije rečeno, vjerovanje da je islam opasnost koja prijeti Zapadu i upozorava ga na osvetu i nesreću!

To je ono što se danas često ponavlja na jezicima mnogih zapadnjačkih lidera i političara koji se o islamu izražavaju kao o "zelenoj opasnosti", nasuprot "crvene opasnosti", koju je predstavljao Sovjetski Savez, i "žute opasnosti", koju predstavlja Kina.

Nakon nestanka Sovjetskog Saveza, ulaska "ruskog medvjeda" u američki kafez i približavanja Kine Zapadu, mnogi zapadnjački umovi su počeli tražiti novog neprijatelja koji će inicirati njihov entuzijazam i okupiti njihovu snagu kako bi mu se suprotstavili, da im ne ohabave mišići i da se ne bi opustili i razlijenili pa da ih zadesi nemoć i lijenost, s jedne strane, i da se ne bi počeli baviti jedni drugima, s druge strane.

Kandidat za novog neprijatelja koji će zauzeti mjesto "imperije" Rusije, kako ju je nazvao prošli američki predsjednik Regan, bio je islam.

Cionističko obmanjivanje

Izrael, cionizam i američki cionistički lobiji su doprinijeli i odigrali zapaženu ulogu ukazivanja na tu izmišljenu opasnost (islam), u zastrašivanju od njega, uveličavanju njegove opasnosti podsjećajući na njegova prošla osvajanja, uveličavanju njegova savremenog buđenja i upozorenju na njegovu narastajuću snagu u budućnosti.

Da bi se ta cionistička obmana upotpunila, rekli su vladarima islamskih zemalja: »Mi u našim govorima o islamskoj opasnosti ne mislimo na vas, nego aludiramo na nešto drugo što je opasnosti za nas i za vas. To je sahva (buđenje), kako je nazivaju kod vas, ili fundamentalizam, kako se naziva kod nas.«

Potom je Izrael prišao Zapadu, koji još nije zaboravio ishode krstaških ratova, niti je zaboravio Jermuk, osvojenja Sama, Jerusalema i 'Amurije, i rekao mu: »Ja sam tvoj zastupnik na tom području i tvoj lični stražar i čuvar od islamskog diva koji samo što nije izišao iz svojih okova! Ja preuzimam na sebe da se suprotstavim islamskom fundamentalizmu i zato me smatraj ovdje svojim kandžama i očnjacima...«

To je rekao Izrael Zapadu, tako je rekao i Indiji i pomogao politeizam protiv monoteističke religije upravo isto onako kako su njihovi pradjedovi radili kada su rekli za mušrike koji su obožavali kipove:

»Oni su na ispravnijem putu od vjernika«. Njih je Allah prokleo, a onima koga je Allah prokleo nećeš naći nikoga ko bi mu pomogao!« (En-nisa, 51-52).

Pa ako Zapad islam smatra neprijateljem koji samo čeka priliku i opasnošću radi koje treba mobilizirati snage da bi joj se suprotstavilo ili, u najmanju ruku, da se ograniči i umanji njena uloga i slomi njena snaga, kako onda da on otvori svoje oči prema islamu i vidi svjetlo koje mu nudi, ili da otvori svoje uši i čuje misiju koju mu islam nudi?

Nada je u umnim i nepristrasnim

Čvrsta nada je ostala u one umne Zapadnjake koji su se oslobodili zapadnjačke umišljenosti, krstaške mržnje i cionističke obmane, koji su sa svojih očiju skinuli crne naočale pa gledaju jednim nepristrasnim i neutralnim pogledom. Tako na islam gledaju kao što gledaju i na ostale religije, a na muslimane kao i na druge ljude sa Istoka i Zapada.

To danas uistinu vidimo kod nekih objektivnih Zapadnjaka koji su nepristrasni prema islamu i objektivni prema muslimanima i koji kritikuju stav svojih fanatičnih sunarodnjaka.

Neke od njih su njihova istraživanja, studije i razmišlja navela da prihvate islam poput Rožea Garodija, Morisa Bikaja iz Francuske, doktora Murada Hofmana, profesora prava i njemačkog ambasadora u Maroku i autora djela Islam kao alternativa.¹

Neki od njih su ostali u svojoj vjeri, ali su se oslobodili fanatizma, poput poznatog Amerikanca Džona Espozitoa, autora djela »Obmana i

istina o islamskoj opasnosti « koji, na kraju djela, odbacuje tvrdnju o islamskoj opasnosti smatrajući je obmanom.

Takvi su i engleski publicisti koji su u britanskim novinama i časopisima tokom jula i augusta 1994.god. pisali obilne i detaljne članke protiv onih koji su strašili Zapad islamom i islamskim fundamentalizmom ne praveći razliku između fanatika i umjerenjaka i bez proučavanja islamske stvarnosti, poput Džona Kisija u Telegrafu, Dajleba Hernera u Observeru, Kejta Vorda i K.K.Obrejana u Independentu i dr.

Takva je i studija koju je objavio Ekonomist² i koja

¹ Izdale su ga: Časopis En-Nur iz Kuvajta i Bavarija iz Njemačke.

Preveden je i na bosanski jezik, (op.pr.)

² Skraćena verzija je objavljena od strane "El-Muntede-l-fikri-l-je važnija i potpunija i koja je bila glavni dosije broja i naslov korica. Uvodnik studije je počeo ovom rečenicom: »Islam posjeduje ono što bi mogao ponuditi Zapadu i obogatiti njegovo iskustvo.«

Također je Herner svoj članak završio ovim riječima: »Zapad preko svoje pomoći tiraniji u islamskom svijetu potpaljuje iskre fanatizma i priprema mu uzroke da se proširi i krene.«

Taj pozitivan i nepristrasni pravac je bio i tema članka poznatog islamskog publiciste Fehmija Huvej- dija u Al-Ahramu i drugim arapskim novinama 20.9.1994.god. pod naslovom Zbog čega strah od islama?

To je bio naslov jednog od spomenutih radova.

Prije njih, taj naklonjeni pravac prema muslimanima, koji je u velikoj mjeri nepristrasan prema njihovoj vjeri i Knjizi, koji priznaje njihov doprinos civilizaciji i ulogu i povijesti, vidjeli smo kod britanskog prijestolonasljednika princa Carlsa, kako se to jasno pokazalo u njegovom historijskom govoru održanom oktobra 1993.god. u Oksford centru za islamske studije pod naslovom Islam i Zapad.¹

Islamska slabost

Prije svih spomenutih prepreka postoji jedna koja je najopasnija i čije su posljedice najveće od svih koje

arebi" koji se izdaje u Amanu, septembarski broj, 1994. god.

¹ Oksford centar za islamske studije objavio ga je doslovno na engleskom jeziku, a objavili su ga i u prijevodu na arapskom jeziku. smo spomenuli. Ta prepreka je unutar, a ne izvan muslimana. To je ono što nazivamo islamskom slabošću ili nemoći. Islamska slabost je raširena i vidljiva svakom ko vidi i uočljiva svakom ko promatra. Nju osjećaju i primjećuju i Zapadnjaci, naime, da je ona prisutna u svim arapskim i islamskim zemljama. To je naučna, ekonomska, politička, socijalna i administrativna, a prije svega toga vjerska i moralna slabost koju vide Zapadnjaci kod onih s kojima se susreću i dolaze u kontakt,

poput vladara i velikana koji krađu milione, a možda i na desetine ili stotine miliona od svoga naroda putem mita i korupcije, koju nazivaju lijepim i ljupkim imenom « dnevnice ».

Tu slabost Zapadnjaci također vide i kod onih rasipnika i razvratnika koji odlaze na Zapad da bi trčali za strastima i u Evropi ne znaju ni za što drugo do za zelene stolove i crvene noći.

Neki Zapadnjaci, kad vide te ljude, misle da su svi muslimani takvi. Potom, kada posjeti muslimanske zemlje kao turist ili službeno pa vidi prljavštinu, nered i anarhiju u svim segmentima života, uzme crnu sliku o islamu u njegovoj misiji, jer većina ljudi ne može da napravi razliku između načela i onoga ko ga slijedi, niti između vjere i njenih sljedbenika. Tako da oni ne shvaćaju da je islam dokaz protiv muslimana, a da muslimani nisu dokaz protiv islama.

Davno su reformatori dajje rekli: »Muslimani predstavljaju debeli prekrivač koji prekriva islam od očiju drugih.«

To je također učinilo jednog Zapadnjaka, koji je upoznao islam putem čitanja i proučavanja, da je nakon toga htio da se još više upozna sa islamom pa je posjetio jednu od islamskih zemalja i iznenadio se kada je vidio stanje muslimana koje nije očekivao. Rekao je tada svoju mudru i potresnu izreku: »Hvala Allahu koji me je upoznao sa islamom prije nego što me je upoznao sa muslimanima!«

Nada je u sahvi (preporodu)

Naša velika nada je u savremenom islamskom buđenju (sahvi), da će ona raditi ozbiljno i transformisati islamski ummet iz slabosti u snagu, iz siromaštva u izobilje, iz anarhije u sistem, iz tiranije u šuru, iz raz-jedinjenosti u jedinstvo, iz neozbiljnosti u ozbiljnost, iz ruševina u graditeljstvo, iz razmimoilaženja u potpomaganje i saradnju u dobročinstvu i čestitosti, iz zaostalosti u potpuni napredak i u materijalnom i u duhovnom segmentu života.

Ta sahva je moćna mnogo da uradi jer je mobilizirala svoje snage za rad, a ne za rasprave, za žrtvovanje, a ne za reklamiranje, za izgradnju, a ne za razgradnju, za okupljanje, a ne za razjedinjavanje. Svoje sinove je zabavila temeljima i primarnostima, a ne sekundarnostima i parcijalnostima, sa sudbonosnim pitanjima a ne sa sporednim bitkama; prebacila ih sa diskutabilnosti na saglasnost, iz maštovitih snova u realnu stvarnost; spustila ih je sa položaja koji su iznad društva i integrirala ih u društvo. Postavila je sebi najveći zadatak osvješćivanja i odgoja i promjene društva iznutra, tj. promjene pojedinca kako bi potom Allah promijenio njegovo stanje sukladno Njegovim sunnetima (zakonima); »Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni« (Er-R'ad, 11).

To je ono što očekujemo od sahve i molimo Uzvišenog Allaha da ovu

nadu u buđenje (sahvu) i sa buđenjem (sahvom) ostvari:

«Gospodaru naš, daruj nam Svoju milost i pruži nam u ovom našem postupku prisebnost.» (El- Kehf, 10);

«Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kad si nam već na Pravi Put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, Uistinu, Onaj koji mnogo daruje!» (Ali Imran, 8).